Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 412 Wydanie P — Poznań, piątek dnia 10 września 1937 — Rok 32

Poznań, 9 września.

Absenteizm polityczny

Ekonomiści znają zjawisko, wyrażające się w tym, że właściciel majątku ziemskiego lub przedsiębiorstwa powierza zawiadywanie nim komuś obcemu, a sam pędzi wygodny żywot zdaleka od źródła swego utrzymania nie interesując się swym gospodarstwem. Ten stosunek do własnego majątku, nazywany absenteizmem, ocenia ujemnie ekonomia; stwierdza, że ci nieobecni wcześniej czy później wylatują z majątku, bo o niego nie dbali.

Podobne objawy można zauważyć i w życiu politycznym narodu. O losach jego rozstrzyga polityka, prowadzona przez państwo, a także i poza państwem. Polityka ta to wspólne patrimonium wszystkich, zarówno tych, którzy rządzą, jak i tych, których odsunięto od rządów. Wszyscy za nią ponoszą odpowiedzialność. Kto się od tej odpowiedzialności odsuwa, kto ją z siebie zrzuca, ten uprawia absenteizm polityczny. I ten absenteizm skończy się tak, jak się kończy zwyczajny absenteizm gospodarczy: nieobecni zostaną usunięci poza nawias życia narodu, zostaną z niego wywłaszczeni. Dotyczy to nie tyle poszczególnych jednostek, gdyż niektóre z nich nie kwalifikują się do tego, by uczestniczyć w życiu politycznym, lecz przede wszystkim całych warstw społecznych.

Nieobecność może przejawiać się w rozmaity sposób. Nie koniecznie musi się wyrażać w wyraźnym zamknięciu się w sferze życia osobistego i zarobkowego. Ktoś manifestuje nawet swe uczucia polityczne; zapisuje się tam, gdzie się trzeba zapisać, pamięta o wszystkich imieninach i uroczystościach. Jeżeli jednak robi to dla świętego spokoju, by się nie narażać, by nie psuć sobie szans życiowych, to w rzeczywistości jest nieobecny w życiu politycznym narodu, gdyż pełni w nim bardzo poziome funkcje. Jest czymś biernym, popychanym przez koniunkturę. Przekonania polityczne ma na pokaz.

Ale nie zagłębiajmy się już w rozważania teoretyczne, a przypatrzmy się temu, co się dzisiaj w Polsce dzieje. Panuje duże ożywienie polityczne. Do odpowiedzialności za losy narodu poczuwają się najszersze warstwy społeczne. Masy narodu organizują się, wyciągają ręce po władzę. Na nizinach toczy się walka. A tymczasem bardzo znaczna część tzw. warstw wyższych, nie wahamy się powiedzieć: przeważna ich część, tylko obserwuje te wydarzenia. Uprawia absenteizm polityczny.

Mamy w wielu okolicach kraju wzmożoną agitację komunistyczną. Na wschodzie, zwłaszcza w dawnej Galicji wschodniej, Rusini prowadzą bardzo energiczną działalność, zmierzającą do wyrugowania żywiołu polskiego. W tych usiłowaniach bierze udział całe społeczeństwo ruskie. Wśród polskiego społeczeństwa organizuje się tzw. front lewicowy. A jakie stanowisko wobec tego wszystkiego zajmują tzw. górne warstwy?

Jedni liczą na rząd, że ten stłumi wszelkie rozruchy, wszelkie niepokoje. Liczą na narzędzia mechanicznej represji. Drudzy znowu liczą na to, że agitacji lewicowej i komunistycznej stawi opór Stronnictwo Narodowe. Cieszą się nawet z tego, że w szeregach tego Stronnictwa jest coraz więcej chłopów i robotników. Ale i jedni i drudzy, mimo że ich tak wiele dzieli, mają wspólną bierną postawę wobec rzeczywistego życia. Patrzą na to co się dzieje, czasem się cieszą a czasem niepokoją, ale w tym życiu nie chcą uczestniczyć.

Objaw to niebezpieczny przede wszystkim dla tych nieobecnych grup społecznych. Wtedy tylko wielkie masowe ruchy wnoszą czynne pierwiastki w życie narodu, gdy uczestniczą w nich warstwy, reprezentujące tzw. „inteligencję". Nieobecni zawsze tracą, choćby się chciało o nich pamiętać. Wartość każdej grupy społecznej mierzy się jej udziałem w ogólnym życiu narodu. Gdy ta warstwa w nim nie uczestnicy, gdy zasklepia się w obronie swych klasowych interesów i z tego punktu widzenia traktuje politykę, zejdzie wcześniej czy później z widowni dziejowej. Nikt nie zdoła odwrócić normalnego biegu wydarzeń.

Czasy są ciężkie i mogą przyjść jeszcze cięższe. Masy narodu, usposobione narodowo, nie mają uczuć nienawiści klasowej. Wyciągają rękę do innych warstw, oczekują ich współdziałania. Chcą je widzieć obok siebie, w jednym szeregu. Chcą doznać od nich aktywnej pomocy, a nie tylko platonicznej, trwożliwej sympatii. Masy te wiedzą, jakich mają wrogów — wystarczy wymienić bezwzględnie solidarny i aktywny żywioł żydowski. Oczekują, że tradycyjne warstwy społeczne spełnią swój obowiązek.

Niestety, warstwy te robią to dzisiaj jeszcze w bardzo małym zakresie. Ostatni czas, by zerwać z absenteizmem politycznym. Na wygodne życie, na bierne obserwowanie tego, co się dzieje, nikt nie może sobie pozwolić.

ROMAN RYBARSKI.

Odmowa Włoch i Niemiec

Nie wezmą udziału w obradach, dotyczących bezpieczeństwa na Morzu Śródziemnym — Konferencja dojdzie jednak do skutku — Zabiegi Wielkiej Brytanii

Londyn. (PAT) Według wiadomości prasy angielskiej, Niemcy i Włochy odmówiły udziału w konferencji w Nyon.

Niemcy w odpowiedzi swej oświadczyły, iż uważają Komitet Nieinterwencji za właściwy organ dla zajęcia się sprawą napadów pirackich na Morzu Śródziemnym i, powołując się na precedens z krążownikiem „Leipzig", nie widzą potrzeby zwoływania specjalnej konferencji międzynarodowej. Jak twierdzi „Times", nota niemiecka wskazywać ma również na fakt, że bez udziału przedstawiciela gen. Franco narada skazana jest na niepowodzenie. Rząd włoski wystosować miał podobnie zredagowaną odpowiedź.

„Times" uważając odmowę za przesądzoną, zaczyna artykuł wstępny na temat tej konferencji od słów:

„Chociaż żałujemy, że Niemcy i Włochy odmówiły zaproszeniu angielsko-francuskiemu na konferencję w Nyon, jednak nie powinno to zmienić linii postępowania polityki brytyjskiej. Nieobecność Niemiec i Włoch będzie jedynie sukcesem Sowietów, które dążyły do usunięcia obu tych mocarstw z konferencji."

„Times" spodziewa się, że w szybkim tempie zostanie zawarte techniczne porozumienie zwalczania akcji pirackiej na Morzu Śródziemnym. Gabinet brytyjski, mianując wczoraj skład delegacji i uchwalając propozycje, liczył się już z możliwością odmowy Niemiec i Włoch. Pismo przewiduje, że konferencja będzie się obecnie odbywała w Genewie.

Londyn. (PAT) Na posiedzeniu gabinetu brytyjskiego ustalono ostatecznie propozycje, zmierzające do położenia kresu aktom korsarskim na Morzu Śródziemnym. Bez względu na to, czy inne mocarstwa będą skłonne do wzięcia udziału w Nyon, rząd W. Brytanii zdecydowany jest doprowadzić do odbycia tej konferencji oraz do przedyskutowania opracowanych propozycyj.

Celem, do którego dąży Anglia, będzie ograniczenie o ile możności debaty jedynie do zagadnienia bezpieczeństwa na Morzu Śródziemnym. Zarzuty i oskarżenia wysuwane przez Moskwę uważane są za sprawę dyplomatyczną, która winna być uregulowana bezpośrednio między Włochami a Z. S. R. R. Dlatego wspomniane zarzuty nie mogą być przedmiotem obrad konferencji, która winna się zająć jedynie praktycznymi zarządzeniami, zmierzającymi do uniemożliwienia pirackich napaści na Morzu Śródziemnym.

Do tej chwili 7 państw, a mianowicie: Bułgaria, Jugosławia, Egipt, Grecja, Rumunia, Turcja i Z. S. R. R. przyjęły już zaproszenia. Zdaniem kół brytyjskich tekst odpowiedzi Rosji nie zawiera żadnych warunków, lecz przedstawia raczej pewne rozważania, wyjaśniające sowiecki punkt widzenia.

Londyn. (ATE) Na zakończenie Rady Gabinetowej odbyła się krótka konferencja pomiędzy Chamberlainem, min. Edenem i lordem Halifaxem. Wkrótce potem przyjął Eden ambasadora francuskiego Corbina.

Krążą wiadomości, że treścią rozmów było uzgodnienie stanowiska Francji i Anglii, które zdecydowane są bezwarunkowo doprowadzić do skutku konferencję w Nyon.

Według uchwalonego programu konferencja rozpocząć się ma w piątek, przy czym panuje przekonanie, że będzie przewodniczył min. Eden.

Kto wygrał 50 tys. zł?

Warszawa (Tel. wł.). W ciągnieniu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

50.000 zł — 13325 54692.
10.000 zł — 32434.
5.000 zł — 6376 7823 94310 189389.
2.000 zł — 12332 33119 47842 49718 67764 93122 108333 108875 109634 123620 161126 162682 172328 182258 194835.
1.000 zł — 10797 16661 20910 47751 49529 55390 56390 57216 72764 70887 71935 71862 76396 82008 83074 90904 95453 100542 101111 123042 126420 130524 136439 136830 150630 154622 161647 167249 175622 179261 189553. (w)

Wichrzenia komunistów w Maroku

Paryż. (ATE) Jak donoszą z Casablanki, władze francuskie obawiają się wybuchu ponownych rozruchów na tle ekonomicznym w Maroku, wobec czego wszystkie oddziały wojskowe są w pogotowiu alarmowym.

Szczególnie groźnie przedstawia się położenie w miastach o małych garnizonach, zwłaszcza w liczącej 200.000 mieszkańców Casablance, gdzie stacjonuje zaledwie 2.000 żołnierzy. W mieście tym żywioły komunistyczne wzywają tubylców do zamknięcia sklepów, co w stosunkach wschodnich oznaczało zawsze wstęp do rozruchów.

W licznych punktach miasta, a zwłaszcza przed meczetami doszło już do masowych skupień ludności. Wobec tego wojsko obsadziło wszystkie ważne strategiczne punkty, podczas gdy oddziały policji, zaopatrzone w gazy łzawiące patrolują ulice.

Wrzenie wśród ludności pozostaje w związku z fatalnymi zbiorami, co stało się przyczyną rekwizycji zboża i innych środków żywności. Również zarządzone zmniejszenie racji wody wyzyskiwane jest przez agitatorów w kierunku szerzenia niezadowolenia.

Ostatnie zajścia w Meknes pociągnęły za sobą, jak obecnie stwierdzono, 55 zabitych i taką samą ilość rannych.

Stłumienie powstania w Paragwaju

Buenos Aires. (PAT) B. prezydent Franco, który samolotem spieszył do Asuncion, zmuszony był zatrzymać się w Parolibres w Argentynie i zaniechać dalszej podróży, wobec stłumienia buntu w Asuncion, który to bunt miał mu oddać władzę.

Asuncion. (PAT) Wierne rządowi oddziały marynarki i kawalerii rozbroiły zbuntowane oddziały i przywróciły porządek. Prezydent państwa Paiva objął z powrotem swe funkcje. Wezwane z Chaco oddziały wojska otrzymały rozkaz powrotu do swych garnizonów.

Płk. Rames, prefekt policji, oświadczył, że spokój panuje już w całym kraju. Bunt został całkowicie stłumiony, a przewódców osadzono w więzieniu.

Hitler o znaczeniu i zadaniach sztuki

Zasadnicze przemówienie na dorocznym posiedzeniu partii, poświęconym sprawom kulturalnym — Pierwsi laureaci Niemieckiej Nagrody Narodowej

Norymberga. (PAT) Na dorocznej sesji kulturalnej NSDAP zabrał m. in. głos kanclerz Hitler. Uzupełnił on zasadnicze poglądy na sztukę, sformułowane przed kilku tygodniami w Monachium.

M. in. omówił literaturę z czasów przedhitlerowskich, potępiając mieszczańskie teoretyzowanie i platoniczny hołd swobodzie. Marzyciele tego typu, według określenia kanclerza, mówią o pięknie wolności woli. Trudniej było doprowadzić do dnia 16-go marca 1935 lub obsadzić Nadrenię, niż zajmować się rozprawami teoretycznymi o prawdziwej swobodzie.

Również w dziedzinie rozwoju kultury nie można się ograniczać do artykułów wstępnych, krytyk i rozpraw o sztuce, lecz dążyć należy do pozytywnych czynów. Kanclerz przeciwstawił się ostro pomysłom zbiorowej polityki w sztuce, mówiąc, iż pozytywnych czynów dokonać może tylko utalentowana jednostka — jednocześnie wskazał na konieczność jak największego poszanowania tradycji.

W obszernych wywodach mówca rozwijał swe poglądy na olbrzymią rolę wiecznotrwałej sztuki narodowej i rasowej, przytaczając różne przykłady z dziedziny literatury, malarstwa rzeźbiarstwa, architektury i muzyki. Krytykował materialistyczną ocenę dóbr życiowych i oświadczył, że Trzecia Rzesza przywiązuje wielkie znaczenie do popularyzowania sztuki wśród mas.

Końcowa część mowy poświęcona była architekturze. Kanclerz stwierdził, że nowe monumentalne dzieła budowniczych niemieckich są jednocześnie wyrazem autorytetu i siły politycznej narodu niemieckiego i potężnej Rzeszy, jako „strażnika wyższej kultury".

Norymberga. (PAT) Min. Goebbels obwieścił uroczyście nazwiska pierwszych laureatów Niemieckiej Nagrody Narodowej w dziedzinie nauki i sztuki, ustanowionej z początkiem tego roku w związku z wyrzeczeniem się na zawsze przez Rzeszę kandydowania do nagrody Nobla.

Nagrody otrzymali: Alfred Rosenberg za działalność literacko-polityczną (100 tys. mk); dwaj wybitni lekarze: Bier i Sauerbach (po 50 tys. mk), oraz znany podróżnik i badacz Filchner (100 tys. mk). Listę laureatów otwierało nazwisko nieżyjącego już architekta Troosta, którego również nagrodzono symbolicznie w uznaniu stworzenia szeregu monumentalnych budowli w Trzeciej Rzeszy.

P. Starzyński ustąpi?

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z projektem nowej ordynacji wyborczej dla Warszawy, która ma wejść pod obrady nadchodzącej sesji budżetowej, w sferach samorządowych rozeszły się pogłoski o zamierzonym ustąpieniu komisarycznego prezydenta miasta Stefana Starzyńskiego.

Jest on jakoby upatrzony na kierownika wielkich robót inwestycyjnych, jakie są i będą prowadzone na terenie centrum przemysłowego, powstającego w Sandomierzu. Nowy prezydent miasta byłby już z wyboru.

Z tego wywnioskować należy, że ustąpienie p. Starzyńskiego nie nastąpi wcześniej niż w roku przyszłym.

Znów napaść żydowska

Warszawa. (Tel. wł.) Policjant zwrócił się do właścicielki sklepu Frejzy Holdmanowej z żądaniem usunięcia kosza z jezdni.

Gdy po pół godzinie wracał, stwierdził, że kosza nie tylko nie usunięto, ale jeszcze dostawiono inne. Wówczas kategorycznie powtórzył swe żądanie. W odpowiedzi napadł na niego mąż Holdmanowej, Moszek i inni Żydzi.

Policjant zaalarmował przechodzący w pobliżu patrol, który zajście zlikwidował. Moszka i Frejzę Holdmanów aresztowano. (w)

Wiadomości

W Brukseli Izba Deputowanych uchwaliła 130 głosami przeciwko 34 przy 21 wstrzymujących się votum zaufania dla gabinetu van Zeelanda.

*

Brat cesarza Japonii ks. Chichibu przybył na trzydniowy pobyt do stolicy Rzeszy.

*

W dniach od 7 do 14 października rb. odbędzie się w Budapeszcie międzynarodowy kongres balneologiczny.

*

We Francji koło Poitiers w czasie kąpieli w stawie Grolleau utonął bawiący na wywczasach dyrektor Banku Rozrachunków Międzynarodowych Quesnay.

*

Francuski samolot bombowy spadł na lotnisko w Merignac koło Bordeaux i spłonął doszczętnie. Członkowie załogi w liczbie pięciu zostali ciężko ranni.

Zakończenie strajku w kopalni „Helena"

Sosnowiec (Tel. wł.). Strajkujący w podziemiach kopalni „Heleny" górnicy wysłali depeszę do premiera Składkowskiego. Nie odniosła ona jednak skutku. Los kopalni jest już przesądzony i poza 160 tys. zł odprawy, co wynosi mniej więcej 5 miesięcy pracy, górnicy na nic więcej liczyć nie mogą.

W związku z tym odbyła się konferencja w starostwie z udziałem delegatów strajkujących. Następnie delegaci udali się do podziemi celem złożenia sprawozdania.

Po 4-godzinnych naradach górnicy postanowili opuścić podziemia po 19 dniach pod warunkiem, że owe 160 tys. zł, ofiarowywanych przez kartel węglowy na cele likwidacji tej kopalni, będą rozdzielone między strajkujących według ich życzenia. Sprawa ta ma być załatwiona ostatecznie dziś na konferencji z inspektorem pracy. Do tej chwili górnicy przebywać będą w podziemiach.

Fermenty w szeregach „sanacji"

Warszawa. (Tel. wł.) Jednocześnie z przemianami, jakie odbywają się w starszej części obozu „sanacyjnego", doszło do fermentu i zmian w organizacjach młodzieży.

Zmiany te zapoczątkował „Legion Młodych", ustępując z „OZN" i przyłączając się do grupy lewicowo-legionowej sen. Kwaśniewskiego, która rozpoczyna szerszą akcję polityczną. Przede wszystkim organizacja ta nawiązała bliski kontakt z Zw. Polskiej Młodzieży Demokratycznej, który jest ekspozyturą „Naprawy" na terenie akademickim. Obie mają zamiar założyć wspólny klub dyskusyjny, który, jak słychać, ma nazywać się Klub Nieprzejednanych Piłsudczyków.

Ponadto w stadium organizacji znajduje się Koło Przyjaciół „Legionu Młodych", które swego czasu było rozwiązane przez płka Sławka. W tych dniach ukazać się ma odezwa do przyjaciół „Legionu Młodych", podpisana przez sen. Kwaśniewskiego, dra Michałowicza i p. Suligowską, przewodniczącą kobiet kombatantek. (w)

Arabowie przeciw podziałowi Palestyny

Bejrut. (PAT) Konferencja arabska, zwołana do Bejrutu celem zaprotestowania przeciwko podziałowi Palestyny, rozpoczęła swe obrady.

W konferencji bierze udział 400 przedstawicieli Palestyny, Iraku, Syrii, Libanu, Egiptu i Transjordanii Przewodniczącym został wybrany b. premier Iraku Hadżi Sueidi. Prezes komisji syryjskiej dla obrony palestyny Nakill Beiszme wygłosił przemówienie, stwierdzając zdecydowaną wolę świata arabskiego walczenia wszelkimi środkami o swą suwerenność. Mówca stwierdził następnie ,że naród arabski nie uzna nigdy „raka syjonistycznego", lecz zechce tylko tolerować mniejszość żydowską, która będzie się cieszyła pełnymi prawami.

„Anglia będzie musiała wybrać pomiędzy przyjaźnią z Arabami, a polityką syjonistyczną. Gdyby wybrała tę drugą alternatywę. wówczas Arabowie będą zmuszeni zmienić swe dotychczasowe stanowisko". Inni mówcy wypowiadali się w tym samym sensie. Wielki mufti Jerozolimy został wybrany honorowym przewodniczącym kongresu.

Zaginął olbrzym powietrzny

Berlin. (PAT) Samolot niemieckiego towarzystwa „Lufthansa", który wystartował w dniu 24 sierpnia do lotu wywiadowczego celem ustalenia szlaku powietrznego na Daleki Wschód i który w drodze z Kabulu w Afganistanie do Anszi w Chinach przeleciał pomyślnie nad górami Pamiru, opuścił przed paru dniami Anszi udając się w drogę powrotną do Kabulu, lecz nie dotarł do miejsca przeznaczenia.

Pomimo zorganizowanych poszukiwań przez niemiecko - chińskie towarzystwo żeglugi powietrznej „Eurasia", dotychczas nie odnaleziono śladu zaginionego aparatu. Min. lotnictwa Rzeszy po otrzymaniu wiadomości zarządził dalsze poszukiwania, w których biorą udział dwa aparaty niemieckiej „Lufthansy" oraz kilka samolotów tow. „Eurasia".

Zwrócono się do min. żeglugi powietrznej W. Brytanii z prośbą o udzielenie pomocy w tych poszukiwaniach.

Bitwa morska flot hiszpańskich

Paryż (ATE). Starcie pomiędzy narodowym hiszpańskim krążownikiem „Canarias" a flotą rządową przybrało o wiele większe rozmiary, niż sądzono początkowo.

Bitwa trwała przeszło dwie godziny. Po stronie Hiszpanii narodowej walczył krążownik „Canarias", a po stronie rządu Walencji krążownik opancerzony „Libertad", krążownik „Mendez Lunez" oraz 5 torpedowców.

Kanonadę słyszały 3 kontrtorpedowce francuskie, które w pobliżu patrolowały morze, zapewniając bezpieczeństwo żegludze. Statki francuskie widziały, jak z miejsca bitwy oddalał się w kierunku południowo-zachodnim krążownik „Libertad", ciężko uszkodzony oraz torpedowce.

Zgon prof. Piniego

Lwów. (Tel. wł.) Zmarł tu nagle w 65 roku życia wybitny uczony historyk literatury prof. Tadeusz Pini. (w)

Wciąż narzucanie „Płomyka"

Warszawa (Tel. wł.) Z chwilą rozpoczęcia roku szkolnego nauczyciele i kierownicy szkół powszechnych spod znaku osławionego Zw. Naucz. Pol. rozpoczęli znów propagandę wydawanych przez ten Związek pisemek dla dzieci „Płomyk" i „Płomyczek".

W wielu szkołach urządzono konferencje rodzicielskie, na których nie nakazano wprawdzie, lecz polecono prenumerować jedno z wymienionych pism, zaznaczając przy tym, iż „Płomyk" i „Płomyczek" uważane będą przez kierownictwo szkoły za lekturę obowiązującą, z której dzieci będą musiały zdać ustne i pisemne relacje. (w)

Pociąg zatonął

Amsterdam. (PAT) W porcie węglowym kopalni państwowych w miejscowości Stein, położonej nad kanałem Juliany, wpadł do wody parowóz wraz z 10 wagonami, załadowanymi 45.000 kg łupku węglowego. Pomocnik palacza został zabity, a jeden z robotników jest ciężko ranny.

Innych zdołano wyratować.

Wypadek zdarzył się na niedawno przełożonym torze, który nie wytrzymawszy ciężkiego balastu, osunął się wraz z pociągiem do wody.

Połowy morskie

Gdynia. (ATE) Ogólne połowy morskie rybaków wybrzeża polskiego dały w sierpniu rb. 1.182.110 kg ryb o wartości 552.909 złotych.

Stanowi to wzrost ilościowy o 40 pct, a wartościowy o 55 pct w stosunku do analogicznego miesiąca r. ub., głównie dzięki wydatnemu zwiększeniu się połowów na morzu Północnym.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 9. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — większe odcinki — 61,50 oraz za drobne 51,50.

W pożyczkach komunalnych obracano 4½% obligacjami m. Poznania z r. 1929 po 50,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy zast. złotowe w złocie 57,50 oraz za 4½% złotowe listy zast. 57,25; poza tym obracano 4% listami zastawn. konwert. po 50,—.

Z akcyj przemysłowych płacono za H. Cegielski 24,—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. większe odc. 61,50 P.

5% państw. poż. konwers. drobne odc. 59,50 P.

4½% obl. m. Poznania z 1929 r. 50,50 +

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8.9141 zł za 1 dol. 57,50 P.

4½% złotowe listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 57,25 P.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 50,— +

Akcje bankowe i przemysłowe

Cegielski H. 24,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 9. 9. 1937 r.

STANDARTY: Pszenica 742 g/l

Ceny orientacyjne:

Żyto nowe zdatne do przemiału	22.50—	22.75
Usposobienie stałe.		
Pszenica	30.50—	31.00
Usposobienie spokojne.		
Jęczmień browarowy	22.50—	23.50
Jęczmień 673—678 g/l.	19.50	20.00
Jęczmień 700—717 g/l.	20.50	20.75
Usposobienie spokojne.		
Owies	19.75—	20.50
Usposobienie stałe.		
Mąka żytnia gat. I 0-50%	32.50—	33.50
Mąka żytnia gat. 0-35%	31.00—	32.00
Mąka żytnia gat. II 50-65%	24.00—	25.00
Usposobienie spokojne.		
Mąka pszen. gat. I wyc. 0-30%	50.75—	51.25
Mąka pszenna gat. I 0-50%	46.75—	47.25
Mąka pszen. gat. I-A 0-65%	44.75—	45.25
Mąka pszenna gat. II 30-65%	41.75—	42.25
Mąka pszenna gat. II-A 50-65%	37.75—	38.25
Mąka pszenna gat. III 65-70%	35.75—	36.25
Usposobienie spokojne.		
Otręby żytnie stand.	15.75—	16.50
Otręby pszenne grube stand.	17.75—	18.00
Otręby pszenne średnie stand.	16.75—	17.00
Otręby jęczmienne	15.50—	16.50
Rzepak zimowy	54.00—	56.00
Siemie lniane	42.00—	45.00
Gorczyca	38.00—	40.00
Groch Wiktoria	23.00—	24.50
Groch Folgera	22.00—	23.50
Mak niebieski	77.00—	80.00
Ziemniaki fabr. za kilo %		20
Makuch lniany w taflach	24.25—	24.50
Makuch rzepak w taflach	20.50—	20.75
Makuch słon. w taflach 42—43%	25.25—	26.00
Śrut Soja	26.00—	27.00
Słoma pszenna luzem	4.95—	5.20
„ pszenna prasowana	5.45—	5.70
„ żytnia luzem	5.30—	5.55
„ żytnia prasowana	6.05—	6.30
„ owsiana luzem	5.35—	5.60
„ owsiana prasowana	5.85—	6.10
„ jęczmienna luzem	5.05—	5.30
„ jęczmienna prasowana	5.55—	5.80
Siano zwykłe luzem	7.85—	8.35
„ zwykłe prasowane	8.50—	9.00
„ nadnoteckie luzem	8.95—	9.45
„ nadnoteckie prasowane	9.95—	10.45

Ogólne usposobienie: spokojne.

Ogólny obrót: 8053 tonn, w tym żyta 617 tonn, pszenicy 337 tonn, jęczmienia 280 tonn, owsa 145 tonn.

Między dwiema osiami

w polityce wewnętrznej i zagranicznej

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Białogród, we wrześniu.

Zatarg cerkwi prawosławnej w Jugosławii z rządem dra Stojadinowicza, trwający od przeszło dwóch miesięcy, jest nadal głównym punktem zainteresowań.

Charakterystyczniejszą cechą obecnej wewnętrznej sytuacji Jugosławii jest, że do wspólnej „obrony" cerkwi prawosławnej podały sobie ręce stronnictwa wyznające hasła dyktatorsko-autorytatywne ze stronnictwami socjalistycznymi i kołami komunistycznymi.

Poza obecną rozgrywką pozostał przywódca Chorwatów dr Maczek, który wraz z licznymi zwolennikami stanął na stanowisku, że wobec konkordatu nie zajmują stanowiska ani negatywnego, ani pozytywnego. Nie czyni bowiem różnicy między ustawą o konkordacie i jakąkolwiek inną ustawą, uchwaloną w Skupsztynie, w której Chorwaci nie mają swoich posłów. Jak wiadomo stronnicy dra Maczka mimo wielkiego sukcesu wyborczego nie wykonują mandatów poselskich w Skupsztynie, które otrzymali w wyborach z 5 maja 1935, przeprowadzonych na krótko przed upadkiem dyktatorskich rządów premiera Jefticza.

Dr Maczek oświadczył też, że zdaniem jego odpowiedzialność za zawarcie konkordatu obciąża Jewticza, a nie Stojadinowicza, gdyż zarówno pertraktacje z Watykanem jak również parafowanie układu przypadały na rządy pierwszego.

Koła prawicowej opozycji ze stronnictwem generała Żiwkowicza na czele snuły zdaje się nadzieję, iż rząd dra Stojadinowicza potknie się na sprawie konkordatu, a może nawet w jej następstwie upadnie. Tu jednak się pomylili, gdyż przeoczyli błędy popełniane w walce z konkordatem przez duchowieństwo prawosławne.

Popowie uczynili z cerkwi teren walki politycznej. Wygłaszali tam mowy nie mające nic wspólnego z religią i kultem religijnym. W namiętności swej popadli w sprzeczności z chrześcijańskimi zasadami postępowania. Rząd Stojadinowicza zachował mimo namiętnej kampanii duchowieństwa prawosławnego wielki spokój i nie przedsięwziął radykalniejszych kroków wobec agitatorów wzywających do rewolucji. Nie uczynił tego mimo iż rewizja w drukarni patriarszej wykazała, iż agitacja skierowana jest nawet przeciwko koronie. Ten fakt był dla wszystkich niespodzianką, gdyż cerkwia prawosławna korzystała z największej pomocy dynastii jugosłowiańskiej i jej zawdzięcza uprzywilejowane stanowisko. Interesuje wszystkich, czy ten stan rzeczy nie ulegnie teraz zmianie wobec ujawnienia knowań przeciwko domowi królewskiemu.

Zaangażowanie cerkwi w sprawach partyjnej rozgrywki politycznej nie pozostało jednak bez reakcji wewnętrz kół kościelnych i społeczeństwa. Wysokie koła kościoła prawosławnego nie są też już dziś jednomyślne co do walki z rządem. Wpływowa grupa dygnitarzy kościelnych z metropolitą czarnogórskim drem Dożicem dąży wyraźnie do porozumienia z rządem.

Trudno oczywiście przewidzieć w jakiej formie to się załatwia, ale dziś jest już jasnym, że w walce z opozycją i głową kościoła prawosławnego metropolitą zagrzebskim Dositejem rząd dra Stojadinowicza pozyskał sojuszników i sympatyków w łonie samej cerkwi.

Poza sprawami wewnętrznymi szereg poważnych kwestyj międzynarodowych pochłania uwagę społeczeństwa. Z uznaniem powitano zbliżenie polsko-rumuńskie upatrując w nim wzmocnienie łańcucha Bałtyk—Czarne Morze—Adriatyk. W bloku Małej Ententy Rumunia i Jugosławia zajmują zdecydowanie stanowisko przeciwsowieckie, podobnie jak i Polska. Z krajów więc Małej Ententy jedynie Czechosłowacja utrzymuje teraz ściślejsze związki z Rosją Sowiecką.

Wbrew propagandzie pewnych kół Białogród nie dąży do zerwania starych przyjaźni i sojuszów. Jugosławia utrzymuje nadal najlepsze stosunki z Francją, lecz niezależnie od tego dąży ku stworzeniu nowych więzów i wzmocnieniu swej pozycji międzynarodowej. Przeważyło też w Białogrodzie zdanie, że nie należy się łączyć z jakimkolwiek blokiem ideologicznym w Europie, gdyż nie uważa się za celowe uczestniczenie z obowiązku w wojennych interwencjach, które by wyniknęły z konieczności, na wypadek powikłań wojennych w Europie. Odmienne zdanie zajmuje w tej sprawie nadal Praga.

Mimo to obecna konferencja premierów i ministrów spraw zagranicznych Małej Ententy w Sinaja dała obraz zgodnej współpracy trzech państw naddunajskich i ich zdecydowanej woli do zachowania pokoju w Europie. W wyniku pomyślnego rozwoju współpracy polsko-rumuńskiej obiecują tu sobie stopniowa poprawę stosunków między Warszawą i Pragą.

W nadwełtawskiej stolicy nie chcą się jednak ciągle rozstać z myślą o pomocy Moskwy dla gwarantowania czechosłowackiego status quo terytorialno-państwowego. Skutkiem tego włączenie Pragi do wału państw od Rygi, a nawet Skandynawii przez Polskę i Małą Ententę do Adriatyku, wału państw nie znajdujących się pod wpływami bądź to „osi frontów ludowych", bądź to „osi Rzym—Berlin", natrafia nadal na trudności.

WEGEE

53 wagony kaliszan do Poznania

Zgłoszenia na wycieczkę z Kalisza do Poznania w niedzielę, 12 bm., przeszły wszelkie oczekiwania. Dotychczas sprzedano z górą 2.200 biletów i nie ulega wątpliwości, że osiągnięta zostanie cyfra 2.500.

Kaliszanie udadzą się do Poznania dwoma specjalnymi pociągami. Pierwszy pociąg, w składzie 21 wagonów, wyruszy z Kalisza o godz. 7,30 i przyjedzie do Poznania o godz. 10,14, a drugi, w składzie 32 wagonów, wyjedzie z Kalisza o godz. 7,40 i przybędzie do stolicy Wielkopolski o godz. 10,34. W pociągach uczestnicy wycieczki otrzymają bezpłatnie: drukowane programy pobytu w Poznaniu, bilety na przedstawienia popołudniowe w kinoteatrach poznańskich i plany miasta Poznania.

Szczegóły pobytu wycieczki kaliskiej w Poznaniu zostały ustalone wczoraj w ratuszu poznańskim, na posiedzeniu, zwołanym przez Zarząd Miejski. Konferencji tej, odbytej w porozumieniu z kaliskim „Komitetem Wykonawczym Wycieczki do Poznania", przewodniczył radca Zalewski.

Po powitaniu na udekorowanym dworcu przez wiceprezydenta inż. Rugego wycieczka kaliska uda się ul. Dworcową i al. Marsz. Piłsudskiego przed Pomnik Serca Jezusa, gdzie złoży wieniec, po czym ul. Św. Marcina, pl. Świętokrzyskim, ul. Wrocławską, Starym Rynkiem i ul. Świętosławską przemaszeruje do Fary, gdzie uczestniczyć będzie w nabożeństwie i wysłucha okolicznościowego kazania ks. prałata Prądzyńskiego.

Od godziny 12 do 14 kaliszanie będą zwiedzali miasto, a równocześnie orkiestra „Pluszowni" urządzi koncert na pl. Wolności.

O godz. 15-tej 1.200 kaliszan uda się bezpłatnie do trzech największych kinoteatrów poznańskich, gdzie z racji przyjazdu gości z Kalisza będą wyświetlane najnowsze doskonałe filmy. W kinie „Słońce" sławny film amerykański pt. „Zaginiony horyzont". Prapremiera tego filmu odbyła się niedawno w Poznaniu i dotychczas obraz ten nie był nigdzie wyświetlany. W kinie „Apollo" kaliszanie ujrzą świetny francuski film awangardowy pt. „Droga do Rio", a w kinie „Metropolis" wesołą amerykańską komedię muzyczną „Panowie w cylindrach" z Fredem Astairem i Ginger Rogers.

Ofiarowanie tak pokaźnej liczby biletów przez właścicieli trzech największych kinoteatrów poznańskich, jak również specjalne wyświetlenie doborowych obrazów przyjąć należy z wielkim uznaniem.

Reszta gości kaliskich udać się będzie mogła po południu do Ogrodu Zoologicznego (wstęp obniżony na 25 gr) i do bardzo pięknego Ogrodu Botanicznego przy ul. Dąbrowskiego (wstęp bezpłatny), gdzie o godz. 15 urządzony będzie dla gości z Kalisza bardzo ciekawy pokaz.

O godz. 17 otworzą się przed uczestnikami wycieczki kaliskiej — wystarczy okazanie biletu kolejowego — bramy Targów Poznańskich, gdzie odbywać się będzie Wielki Festyn Ludowy z tysiącem atrakcyj.

Wieczorem o godz. 22.15 (wstęp i garderoba dla kaliszan bezpłatna), w auli Uniwersytetu Poznańskiego, zarząd m. Poznania urządza wspaniałą wieczornicę.

Wieczorem wszystkie gmachy poznańskie, jak ratusz, Biblioteka Raczyńskich, Opera itd., będą barwnie iluminowane. Sztandary powiewać będą na całej trasie pochodu wycieczki kaliszan z dworca do Fary, jak również na reprezentacyjnym pl. Wolności.

Z powyższego widzimy, że Poznań, który za pół roku będzie dla Kalisza stolicą wojewódzką, przygotowuje dla kaliszan wspaniałe przyjęcie.

U cudownej Matki Boskiej w Swarzewie

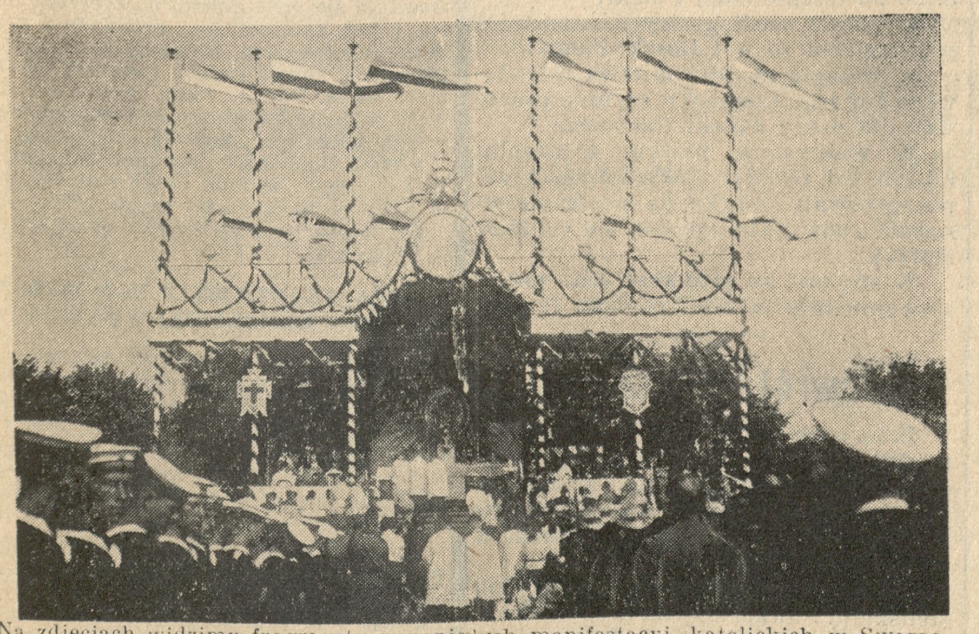

Na zdjęciach widzimy fragmenty wspaniałych manifestacyj katolickich w Swarzewie. Z lewej uroczysta msza św.; z prawej cudami słynąca figura.

FAKTY i OCENY

Z frontu „dekompozycji"

Polska jest obecnie widownią szeregu zjawisk „dekompozycyjnych". Obejmują one nie tylko „sanację", ale także i inne ugrupowania, jak np. Stronnictwo Ludowe.

Ostatnio „sanacyjno" - lewicowy „Krakowski Kurier Wieczorny" zamieścił wywiad z prof. drem Marchlewskim, członkiem Stronnictwa Ludowego. W wywiadzie tym prof. Marchlewski daje wyraz poglądowi, że Stronnictwo Ludowe w samym założeniu jest z gruntu demokratyczne i dlatego też Stronnictwo Ludowe niewątpliwie bardzo silnie zbliżone jest do PPS i lewicy legionowej. Nic nie stoi — zdaniem prof. Marchlewskiego — na przeszkodzie, by Stronnictwo Ludowe przystąpiło do frontu demokratycznego, w którym jest miejsce dla PPS i lewicy legionowej.

Wielu członków Stronnictwa Ludowego przyjmie niewątpliwie ze dziwieniem te poglądy prof. Marchlewskiego, które pędzą Stronictwo Ludowe w ramiona „fołksfrontu". Wiadomo bowiem, że w Stronictwie Ludowym, powstałym z połączenia „Piasta", „Wyzwolenia" i „Partii Chłopskiej" krzyżują się różne prądy.

Na wsi polskiej coraz szersze tereny obejmuje Stronnictwo Narodowe, jedyny dzisiaj ośrodek konsolidacji życia polskiego.

Manewry armii polskiej

Odbywające się obecnie na ziemiach wielkopolskich manewry armii polskiej śledzi społeczeństwo polskie z dużym zainteresowaniem. Jak pisze „Goniec Warszawski" składa się na to szereg przyczyn:

„Przede wszystkim dlatego, że świadomi jesteśmy, że armia polska w ostatnim roku porobiła duże postępy pod względem wyszkolenia i narzędzi obrony. Po drugie, gdyż w manewrach armii polskiej uczestniczyć będą szefowie sztabów zaprzyjaźnionych armii: estońskiej, łotewskiej i fińskiej. Po trzecie — bo zrozumiemy, że wobec chmur w Europie i innych częściach świata, musimy zwrócić specjalną uwagę na zdolność bojową naszych wojsk."

Jest jeszcze czwarta przyczyna tak dużego zainteresowania. Otóż równocześnie odbywają się manewry armii niemieckiej i to w Pomeranii i w Prusach Wschodnich.

Wiec w sprawie Gdańska

Stronnictwo Narodowe w Warszawie organizuje dziś wieczorem wielkie zgromadzenie publiczne poświęcone sprawie ostatnich prześladowań Polaków w Niemczech i w Gdańsku.

Przemawiać mają pp.: red. Zygmunt Berezowski, Zygmunt Przygodzki i Aleksander Górecki.

Śladami Warszawy pójdą niewątpliwie i inne środowiska.

„Nowa religia"

„Jutro Pracy", organ grupy płka Sławka, nazywa obecną konstytucję „nową religią Polski". Skarży się przy tym, że

„dość powszechna u nas skłonność do łatwizny życiowej umożliwia przechodzenie nad tą religią nowej Polski do porządku dziennego."

Można by zapytać — kimże jest płk Sławek, jako twórca konstytucji kwietniowej, jeśli jest ona nowa religią?

Przesada prowadzi zawsze do absurdu...

Pogłoski o gen. Kordianie-Zamorskim

„Czas" notuje taką pogłoskę:

„Od pewnego czasu mówi się o bliskim już jakoby ustąpieniu gen. Kordian-Zamorskiego ze stanowiska głównego komendanta Policji Państwowej i powołania go na jakieś wysokie stanowisko administracyjno-polityczne."

Notatka ta zaopatrzona jest takim tytułem:

„Gen. Kordian-Zamorski wiceministrem."

Widocznie owo „jakieś" wysokie stanowisko gen. Kordiana-Zamorskiego, to właśnie stanowisko wiceministra. Może spraw wewnętrznych?

Wielkopolska bez Żydów

Pod tym hasłem Stronnictwo Narodowe w Poznaniu organizuje w okresie od 12 do 19 bm. tydzień propagandy przeciwżydowskiej. W programie tygodnia przewidziany jest szereg imprez publicznych, m. i. korowód firm polsko - chrześcijańskich, propagandowe zebrania i pochody, okolicznościowe przemówienia w kinach, kawiarniach, restauracjach itp.

Nie trzeba specjalnie dowodzić aktualności wymienionego wyżej hasła oraz znaczenia pożytecznej inicjatywy, podjętej przez Stronnictwo Narodowe. Niejednokrotnie na łamach naszego pisma zwracaliśmy uwagę opinii społeczeństwa wielkopolskiego na wzrastające niebezpieczeństwo zręcznie prowadzonej penetracji wpływów żydowskich na teren Wielkopolski.

Niebezpieczeństwo to wzrasta wraz z przeprowadzoną już ustawowo decyzją przyłączenia czterech powiatów (kaliskiego, tureckiego, konińskiego i kolskiego), w których jak wiadomo zamieszkuje znaczny procent Żydów. Żydzi bowiem mają nadzieję, że wejście ich w znaczniejszej liczbie na teren woj. poznańskiego przyczyni się do podniesienia wagi ich wpływów i do ułatwienia im dalszej ekspansji w Wielkopolsce. Liczą przy tym na osłabioną wrażliwość tutejszego społeczeństwa w kwestii żydowskiej, która w Wielkopolsce straciła swą ostrość ze względu na stosunkowo nieznaczny odsetek Żydów zamieszkałych na terenie ziem zachodnich. Czynniki te skłoniły Żydów do wzmożenia zręcznie zresztą zamaskowanej ekspansji żydowskiej na ziemi wielkopolskiej.

Podjęty więc przez Stronnictwo Narodowe tydzień propagandy antyżydowskiej ma przede wszystkim obudzić czujność społeczeństwa wielkopolskiego przed wzrastającym niebezpieczeństwem zalewu żydowskiego. Żydzi, wypierani dziś z miast i miasteczek pozostałych dzielnic Polski, nie mogą powrotną falą zalewać miast Wielkopolski.

Konsekwencje wielkich procesów odżydzania naszego życia, procesów, które są wynikami realnych wysiłków, działalności i walki, prowadzonej przez Stronnictwo Narodowe w całym kraju, muszą być zrozumiane i doceniane przez wszystkich. Konsekwencje te stawiają przed nami wymóg nieustępliwej, wytrwałej walki o pełne odżydzenie życia gospodarczego naszego kraju, o oparcie naszego bytu i pomyślności gospodarczej o własną przedsiębiorczość i własny handel, o powołanie całego świadomego swych narodowych obowiązków społeczeństwa do stałego popierania polsko - chrześcijańskiego kupiectwa, rzemiosła, przemysłu i zawodów wolnych. Na tej tylko drodze hasło: „Chleb i praca dla Polaków" stanie się upragnioną rzeczywistością.

Korowód firm polsko-chrześcijańskich

Od kilku dni zaczęły już wpływać pisemne zgłoszenia do olbrzymiego korowodu firm polsko - chrześcijańskich, który przejdzie ulicami miasta w dniach 12 i 19 września w ramach tygodnia przeciwżydowskiego. Niezależnie od tego udzielono licznych informacyj i wyjaśnień, przyjmując wzamian tymczasowe zgłoszenia. Złożone wnioski w Starostwie rozpatrzone będą „w kierunku zezwolenia". Słowem: wszechstronne zrozumienie.

Wśród zgłoszeń znajdujemy wiele firm, których właściciele, powiedzmy to otwarcie, nie są narodowcami. O czym to świadczy? Otóż świadczy to o powszechnym już zrozumieniu kwestii żydowskiej tak, jak ją postawiło Stronnictwo Narodowe, oraz o docenieniu realnych wartości programu naszego w dziedzinie rozwiązania kwestii żydowskiej w Polsce. Wartość tej akcji podnosi jej ogólnonarodowy, ponadpolityczny charakter. Zostało to zresztą dobitnie stwierdzone w piśmie do firm poznańskich, a pozytywne odpowiedzi na apel są dowodem, że akcja S. N. odbiła się żywym echem nawet poza szeregami członków i sympatyków.

W chwili pisania komunikatów posiadamy kilkadziesiąt zgłoszeń najpoważniejszych firm poznańskich, przemysłu meblowego w Swarzędzu i kilku cechów rzemieślniczych. Dalszy napływ zgłoszeń trwa. Ponieważ firmy najczęściej pytają, ile kosztuje udział w imprezie wyjaśniamy, że sam udział jest bezpłatny oprócz rzeczowych wydatków na przyozdobienie wozów itp. Więcej jeszcze, Stronnictwo Narodowe dostarczy ludzi do ewentualnej obsady wozów w dniu korowodu.

Ostatni termin przyjmowania zgłoszeń upływa w piątek, dnia 10 bm. o godz. 2-giej. Informacyj udziela Wydział Gospodarczy S. N., Poznań, Św. Marcin 65, m. 10.

Wielkie zebranie S. N.

odbyło się w Bydgoszczy

W związku z zapowiedzianym na ubiegły wtorek publicznym zgromadzeniem Stronnictwa Narodowego zarządy powiatowy i grodzki S. N. w Bydgoszczy wydały ulotkę, omawiającą bezczelne wystąpienie Żydów na gruncie bydgoskim i nawołującą do licznego udziału w zgromadzeniu, które miało być odpowiedzią społeczeństwa polskiego na te wystąpienia.

Władze administracyjne ulotkę skonfiskowały i nie dały zezwolenia na odbycie publicznego zgromadzenia. Konfiskatę w pewnej części zatwierdził decyzją z dnia 4 września bydgoski Sąd Grodzki. Na zapowiedziane jednak zebranie, o którym wiadomość rozniosła się po mieście, przybyły setki osób, wobec czego władze organizacyjne Stronnictwa Narodowego postanowiły odbyć zebranie zamknięte członków, tylko za legitymacjami. Zebranie odbyło się przy licznym udziale słuchaczów (ponad 750 osób).

Przewodniczył radny Emil Jaworski, referat o akcji bojkotu żydowskich placówek gospodarczych, stosowanej na legalnych podstawach przez Stronnictwo Narodowe, wygłosił b. poseł Lewandowski. Referent wskazał na żywiołowy rozrost prądu antyżydowskiego, którego nie zdołają już powstrzymać żadne mechanicznie stosowane przeszkody i utrudnienia. Mogą one jedynie przyspieszyć rozlanie się tego prądu szeroką, niepowstrzymaną falą po całej Polsce i po wszystkich komórkach jej życia, po wszystkich warstwach narodu. Stronictwo Narodowe nie jest zwolennikiem dzikich i niesubordynowanych ekscesów, które często trącą prowokacją, ale w rozpoczętej walce o odżydzenie Polski i o uwolnienie jej spod żydowskich wpływów nie ustanie. W walce tej ma poparcie całego zdrowo myślącego społeczeństwa i to daje upewnienie, że zwycięstwo nasze jest bliskie.

Po referacie rozwinęła się ożywiona dyskusja, w czasie której specjalnie ostrej krytyce poddawano stanowisko „Dziennika Bydgoskiego" wobec obozu narodowego w ogóle i w szczególności wobec propagowanej oraz prowadzonej przez ten obóz akcji bojkotowej.

Zakończono zebranie po dwu i pół godzinnych obradach śpiewem chóralnym „Hymnu Młodych".

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską"!

W obronie narodowej gospodarki

Ruchliwy wydział gospodarczy Stronnictwa Narodowego w Wolsztynie, chcąc zapoznać tamtejszych kupców i rzemieślników z obecnym stanem kwestii żydowskiej w odniesieniu do życia gospodarczego Polski, zwołał na dzień 7 września rb. na godz. 20 do sali p. Machoja wielkie zebranie dla zaproszonych imiennie gości. Stan średni Wolsztyna stawił się na tym zebraniu nadspodziewanie licznie; już bowiem na krótki czas przed godziną zebrania sala wypełniła się około 200 kupcami i rzemieślnikami wolsztyńskimi.

Liczne to zebranie zagaił p. Olszewski, po czym — gorąco oklaskiwani — przemawiali kolejno delegaci zarządu okręgowego S. N. z Poznania, pp. Wiktor Czysz, red. J. Patalong i Mścisław Frankowski. Mówili oni o zażydzeniu naszej gospodarki, popierając swe tezy odpowiednimi cyframi, oraz wskazywali drogi, jakimi powinna i musi iść praca nad odbudowaniem polskiego życia gospodarczego.

Po interesującej dyskusji, w której poruszono szereg bolączek miejscowych, uchwalono jednomyślnie rezolucję treści następującej:

„Zgromadzeni na zorganizowanym przez Stronnictwo Narodowe zebraniu kupcy i rzemieślnicy narodowego Wolsztyna przyrzekają uroczyście, co następuje:

1. walczyć wytrwale o unarodowienie życia polskiego, o Polskę bez Żydów, o Polskę dla Polaków;
2. przeciwstawiać się wpływom, dążącym do pomniejszenia roli Narodu Polskiego w Państwie Polskim;
3. popierać na każdym kroku moralnie i materialnie akcję gospodarczą S. N. na terenie całej Polski;
4. pomóc według swych możności pogorzelcom ze wsi Roszki-Ziemaki;
5. wstąpić do Stronnictwa Narodowego i w jego szeregach czynnie pracować dla dobra Polski Narodowej."

W wykonaniu punktu 4. rezolucji zebrani, pierwsi w Wielkopolsce, zapoczątkowali zbiórkę na pogorzelców-narodowców, składając na ten cel 35,80 złotych.

Wierzymy, że przykład ten pociągnie inne miasta Wielkopolski. (j. pat.)

Powrót z Grenlandii

Kopenhaga. (PAT) Nadeszła tu depesza od kierownika polskiej wyprawy grenlandzkiej prof. A. Kosiby, że członkowie wyprawy na statku „Disko" wyruszyli z zatoki Egedesniude w dniu 1 września.

Po drodze statek zawijał do Holstensborg, Sukkertoppen, oraz do Godthaab, skąd 6 bm. wyruszył wprost do Kopenhagi, gdzie przybędzie 16 bm.

Akcja bojkotu żydów

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z pikietowaniem sklepów żydowskich, głównie księgarni, w całym kraju oprócz sen. Schorra interweniował w Min. Spraw Wewn. sen. Trockenheim. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj w godzinach popołudniowych premier Składkowski przejechał wolno samochodem przez ul. Świętokrzyską, skupiającą w Warszawie cały żydowski handel antykwarski, obserwując akcję bojkotową. Żadnych zarządzeń p. premier nie wydał. (w)

U kobiet cierpiących od lat na zaparcie daje ¼ szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** co wieczór i zrana znakomite wyniki. Zalecana przez lekarzy.
Tg 21 505

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne we czwartek 9 bm. o godz. 20 na sali kol. Zawadki — Górna Wilda 75.

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie plenarne Koła odbędzie się w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 20 na sali Domu Katolickiego na Śródce.

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebranie plenarne Koła odbędzie się w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 20 na sali kawiarni „Eska", Marsz. Focha 72.

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne w piątek 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Figla ul. Świerszczewska 6.

KOŁO ŚW. MICHAŁ

Zebranie plenarne w piątek 10 bm. o godz 20 w lokalu S. N. św. Marcin 65, m. 9.

KOŁO RATAJE

Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę o godz. 20,30 w sali p. Przybeckiego na Ratajach.

Z NARODOWEJ ORGANIZACJI KOBIET

Wrześniowe plenarne zebrania nie odbędzie się.

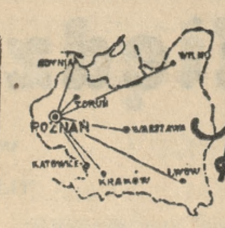

Z kraju

PRZESTĘPCZOŚĆ W POLSCE

Główny Urząd Statystyczny opracował ostatnio zestawienie, dotyczące niektórych przestępstw zameldowanych policji państwowej w pierwszym półroczu rb. Jak wynika z tego zestawienia, w ciągu pierwszych 6 miesięcy 1937 r. zauważyć się dał w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. znaczny spadek przestępczości w kraju. Wzrosła jedynie ilość wypadków rozboju i kradzieży, natomiast inne rodzaje przestępstw, jak podpalenie, fałszerstwo, zabójstwo, opór władzy itp. uległy zmniejszeniu.

W pierwszym półroczu rb. zameldowano policji państwowej na terenie całej Polski ogółem 2.616 wypadków oporu władzy (w analogicznym okresie ub. r. — 8.143 wypadki), 1.223 wypadki nawoływania do przestępstw (wobec 3.333), 649 świadomego puszczania w obieg fałszywych pieniedzy (877), 3.338 fałszerstw (3.340), 1.114 podpaleń (1.288), 804 zabójstw (858), 755 wypadków usiłowania zabójstwa (900), 8.266 ciężkiego uszkodzenia ciała (9.671), 452 dzieciobójstwa (524), 1.021 wypadków rozboju (972), 254.790 kradzieży (245.888), w tym 42.700 mieszkaniowych (44.300), 59.647 z pola i lasu (58.180), 4.595 paserstw (4.217), oraz 13.841 wypadków oszustwa wobec 13.691 w I półroczu 1936 r.

O 3-LETNIĄ APLIKACJĘ DLA ABSOLWENTÓW MEDYCYNY?

Jak donoszą, Izby Lekarskie wystąpiły z wnioskiem w sprawie reorganizacji nauki na wydziałach lekarskich uniwersytetów polskich. M. in. do ministerstwa oświaty zgłoszono projekt zwiększenia programu nauk przez wprowadzenie specjalnych wykładów w zakresie medycyny społecznej i zapobiegawczej.

Poza tym Izby Lekarskie wypowiadają się za zwiększeniem liczby lat przymusowej praktyki, którą odbywać muszą lekarze po ukończeniu uczelni a przed wpisaniem do rejestru Izby. Dotąd praktyka ta trwała jeden rok, a wedle projektu Izb Lekarskich winna ona być przedłużona do lat trzech.

OTWARCIE DOMU MŁODZIEŻY WE WŁOCŁAWKU

Z okazji przypadającego w tym roku 10-lecia sakry biskupiej J. E. ks. biskupa Karola Radońskiego postanowiły Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży diecezji włocławskiej wznieść we Włocławku Dom Młodzieży ku uczczeniu tego jubileuszu. Projekt ten został wykonany. W dniach 4 i 5 bm. odbył się we Włocławku wielki zjazd Młodzieży Katolickiej z całej diecezji z szeregiem uroczystości, w czasie którego zostało również dokonane poświęcenie okazałego domu. Mieszczą się w nim biura stowarzyszenia, sale z kaplicą dla rekolekcyj zamkniętych i kursów oraz pensjonat. Na zakończenie uroczystości odbyła się defilada młodzieży przed Dostojnym Jubilatem i przedstawicielami władz.

GRANATY RĘCZNE ZAKOPANE W ZIEMI

W majątku Steblów pow. lublinieckiego natrafiono w czasie orki na skrzynię mocno już spróchniałą, w której znajdowało się 256 granatów ręcznych. Były one już, co stwierdził pirotechnik wojskowy, nie zdolne do użytku z powodu długiego leżenia w ziemi. Granaty, które zostały zniszczone, były tam zakopane prawdopodobnie przez Niemców w czasie powstania śląskiego.

NOWY KOŚCIÓŁ W LUBLINIE

Dnia 5 bm. J. E. ks. biskup Fulman, w otoczeniu duchowieństwa dokonał poświęcenia nowego kościoła na przedmieściu „Cukrownia" w Lublinie. Przedmieście to znajduje się dość daleko od centrum miasta i jest zamieszkałe przeważnie przez ludność robotniczą. Potrzeba kościoła i utworzenie nowej parafii stawało się koniecznością. Powodowany troską o dobro dusz ks. biskup Fulman w ubiegłym roku nabył plac pod kościół i delegował ks. Wacława Banacha do organizowania parafii i budowy kościoła. Prace nad wznoszeniem świętyni rozwijały się pomyślnie i zostały ukoronowane obecnie uroczystością poświęcenia. (KAP)

PRAWA AKADEMICKIE DLA WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ WE LWOWIE

Minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego wydał rozporządzenie o ustaleniu terminu zastosowania postanowień ustawy w dniu 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich do Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie. Termin ten został ustalony na dzień 1 października rb.

Z dniem tym Wyższa Szkoła Handlu Zagranicznego we Lwowie przyjmuje nazwę: Akademia Handlu Zagranicznego we Lwowie i otrzymuje prawa szkół akademickich.

Nieoczekiwane „ofiary" hiszpańskiej pożogi

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Paryż, we wrześniu

Dyskutujemy żywo o wypadkach hiszpańskich i sukcesach gen. Franco. Kolega — Francuz — przywiózł nam stamtąd świeże wieści. W pewnej chwili rozmowa zeszła na znajomych przebywających na półwyspie Pirenejskim. I tak dowiedzieliśmy się, że współkolega nasz parlamentarny, pewien dziennikarz angielski, został tam przypadkowo zabity. Nasz przybysz zza Pirenei, opowiadając okoliczności, raptem dorzucił:

— Ale czy wiecie państwo, że Cottin, Villain i Morissac także nie żyją?

Przyznam szczerze, że jeżeli nazwiska dwóch pierwszych były mi dobrze znane, to zapomniałam zupełnie kim był ostatni. Są to wszystko osoby, które już przeszły do historii. Cottin bowiem, to anarchista, który dokonał zamachu na Jerzego Clemenceau; Villain — to zabójca francuskiego trybuna socjalistycznego Jaurèsa.

A Morissac?

Jeden z licznych adoratorów sławnej tancerki-szpiega Mata Hari, który do ostatniej chwili wierzył w jej niewinność i zamierzał się z nią pono nawet ożenić!

*

Kwadrans na dziewiątą wybił właśnie pobliski zegar ojców jezuitów. Prowincjonalna dzielnica Passy budziła się ledwo do życia. Ale Jerzy Clemenceau, który ją zamieszkiwał był, jak zawsze, na nogach od wczesnej godziny. Wyjeżdżał właśnie ze swego mieszkania przy ulicy Franklina. Jego samochód skręcał przy rogu bulwaru Delessert, po którym przechadzał się nerwowym krokiem jakiś człowiek. W pewnym momencie zagłębił rękę w kieszeni i w rannej ciszy rozległy się strzały.

Sześć kul utkwiło w tyle samochodu; siódma raniła Jerzego Clemenceau. Utkwił obok stosu pacierzowego i z tego powodu nie można jej było wyjąć. Tygrys spędził tylko 15 dni, siedząc w fotelu. Portret „Ojca zwycięstwa" w tej właśnie pozycji posiada gen. Mordacq.

Emila Cottina, który dokonał tego zamachu, nikt nie znał. Okazało się, że należał do ugrupowania anarchistów. Jego smutna sława szybko przeszła i nawet nazwisko wyszło z pamięci. Trzeba było dopiero pożogi hiszpańskiej, by wypłynęło na widownię.

Jak nam bowiem opowiadał nasz interlokutor, był on jednym z pierwszych, którzy zaciągnęli się do międzynarodowej formacji, walczącej po stronie czerwonych na froncie aragońskim pod wodzą anarchisty Bonawentury Durutti.

*

Sierpień 1914. — Niezmiernie ruchliwa ulica Montmartre, nieopodal wielkich bulwarów, giełdy oraz różnych drukarni. Znajdują się więc przy niej różne kawiarenki, tzw. „bistros" oraz restauracyjki.

Od kilku dni komentowano w nich gorączkowo coraz bardziej alarmujące wiadomości o wojnie. Dyskusje na ten temat były specjalnie ożywione w „Café du Croissant", do którego uczęszczał Jaurès i jego przyjaciele. Wszyscy do ostatniej chwili ślepo wierzyli, że socjal-demokracja niemiecka zapobieże wojnie!

Dnia 2 sierpnia za stołem tej restauracji siedział Jaurès.. Nagle padł strzał. Ludzie oniemieli, nie rozumiejąc w pierwszej chwili co się dzieje. Potężny korpus trybuna opadł na ławę brocząc krwią.

Miasto momentalnie obiegła wieść: Jaurès nie żyje. Jaurès został zabity przez Villaina!

Ale przygłuszyła ją jeszcze szybciej inna: Wojna!

Przeszła pożoga wojenna. O Villainie, uważanym za człowieka niezupełnie normalnego, słuch zaginął. Zapomniano nawet o jego istnieniu. Trzeba było także zawieruchy pirenejskiej, by dowiedzieć się, że zabójca Jaurès żył i że został zabity przy bombardowaniu Balearów.

Restauracja, w której socjalistyczny trybun został zamordowany, po dziś istnieje. Drzwi jej są latem, jak wówczas, zawsze otwarte. Za ladą znajduje się ten sam właściciel. Jadłam w niej niedawno kolację. I dochodziły mnie żywe dyskusje na temat pokoju i pacyfizmu, drogiego socjalistom, podczas gdy inni sąsiedzi wczytywali się w biuletyny wojenne: hiszpańskich wojsk i azjatyckich...

*

Małgorzata Zelle, alias Mata-Hari, zapisała się, jak wiadomo, tragicznymi zgłoskami w historii wojennego szpiegostwa. Nie będziemy przypominali dzisiaj jej poczynań we Francji na rzecz Niemiec. Na podstawie jednak szeregu dokumentów można teraz śmiało powiedzieć, że Mata-Hari nie była ani wielką artystką, ani wielką tancerką, ale po prostu wulgarną kurtyzaną - szpiegiem - awanturnicą. Dowiódł tego ostatnio w sposób niezbity współziomek Mata-Hari p. Heymans w swej książce pt. „Prawdziwa Mata-Hari".

Mata-Hari, agent niemiecki, znany pod nazwą H. 21, była na usługach Berlina już od 1904 r.! Oskarżona o szpiegostwo, została uwięziona w St. Lazare. Interweniował o ułaskawienie „cudownej artystki" — i to właśnie u Clemenceau — jeden z senatorów katalońskich, Junoy. Odpowiedź „Tygrysa" była lakoniczna: nie należy domagać się ułaskawienia dla zdrajczyni republiki francuskiej.

Mata-Hari została rozstrzelana w Vincennes 15 października 1917 r. Ofiarą jej szpiegostwa padło około 50 tys. żołnierzy francuskich.

Dzisiaj właśnie z ust naszego gościa hiszpańskiego dowiedziałam się, że Mata-Hari miała się w swej awanturniczej egzystencji raz tylko kochać i to w Rosjaninie Masloffie. Człowiekiem zaś, który ją kochał i ślepo wierzył w jej niewinność, był niejaki Piotr Morissac. Rozstrzelanie Mata-Hari wywarło na nim takie wrażenie, że opuścił Francję i schronił się do klasztoru w Hiszpanii. Nastała tam wojna domowa, grabieże kościołów, mordy mnichów. Kochanek Mata-Harfi padł także ofiarą rozwydrzonej tłuszczy.

*

Gdy nasz interlokutor skończył, zauważyłam, że mój sąsiad p. M., którego dnia tego poznałam, zapijał jakoś dziwnie nerwowo kieliszek wina.

— Bardzo to wszystko ciekawe, — zawyrokował po chwili. — Pozwolą państwo, że do tych opowieści dorzucę i ja moją.

Długie pociągnięcie papierosa.

— W 1917 r. służyłem w dragonach, mając stopień „maréchal de logis". Los sprawił, że zostałem wyznaczony do komenderowania plutonem egzekucyjnym... w Vincennes, mającym rozstrzelać... Mata-Hari.

— !!!

— Skoro padło 12 strzałów i tancerka powaliła się na ziemię, rola moja nie była jeszcze skończona. Musiałem bowiem, według regulaminu, zadać jej ostatni, tzw. „coup de grâce", by być pewnym, że nie żyje. Nie, proszę się nie obawiać, nie opiszę tego wrażenia, dla tej prostej choćby przyczyny, że bym tego nie potrafił!

Milczenie zapanowało po tym szczegółowym wyznaniu. P. M. powstał i pożegnał nas szybko.

Dowiedzieliśmy się od jego przyjaciela, że jest milionerem, posiadającym największy handel nabiałem w Paryżu. Popadając w coraz większą neurastenię opuścił stolicę, by zakopać się na odległej wsi.

I. BRIARES

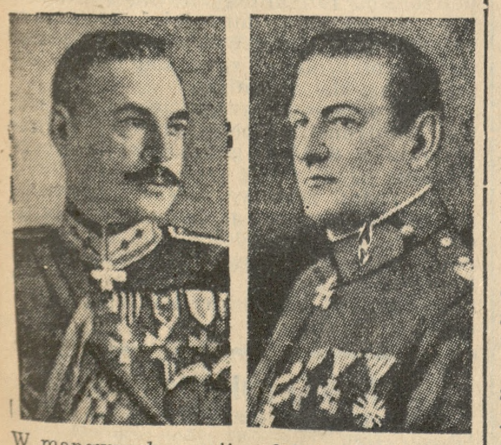

W manewrach armii polskiej uczestniczą w charakterze zaproszonych gości szefowie sztabów armij bałtyckich. „Na zdjęciu widzimy z lewej szefa łotewskiego gen. Hartmanisa, a z prawej szefa estońskiego generała Reeka.

Polska jest za biedna, aby wyżywić 4 miliony Żydów.

Stronnictwo Narodowe w Poznaniu.

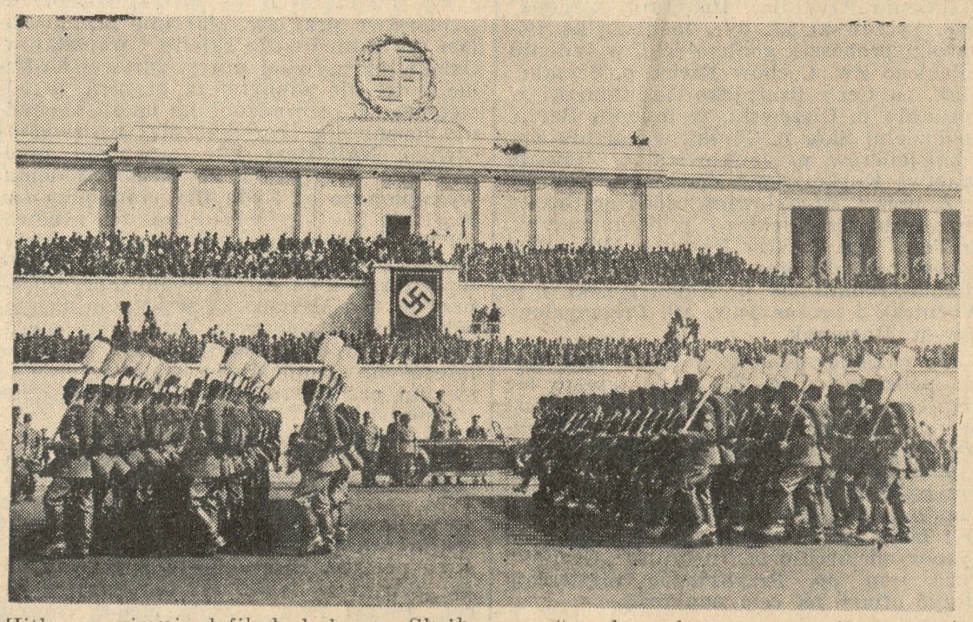

Hitler przyjmuje defiladę kolumn „Służby pracy" podczas kongresu partii nar.-socj. w Norymberdze.

Dziennikarze śląscy w obronie prasy polskiej w Niemczech

Na nadzwyczajnym posiedzeniu Zarządu Syndykatu Dziennikarzy Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego z dnia 8 bm. powzięto jednomyślnie następującą uchwałę:

„Ustawodawstwo Trzeciej Rzeszy, oparte na światopoglądzie narodowo-socjalistycznym, nie uznaje istnienia w Niemczech półtoramilionowej masy ludności polskiej. Konsekwencje tego stanu rzeczy w połączeniu z wzrastającym stale systemem germanizacyjnym grożą bytowi Polaków w Niemczech. W szczególności ustawodawstwo prasowe Niemiec, użytkowane świadomie do systematycznego niszczenia prasy polskiej w Niemczech, przyniosło w wyniku katastrofalne przerzedzenie i tak już niesłychanie szczupłego zespołu dziennikarzy polskich w Niemczech, a świeżo zapowiedziane represje wobec redaktora Pieniężnego z Olsztyna stanowią nowy etap w świadomym dążeniu do zupełnego zniszczenia tamtejszej prasy polskiej.

„Fakt, że prasa polska w Niemczech rozporządza obecnie zaledwie czterema siłami redaktorskimi, którym w dodatku grozi każdej chwili odebranie uprawnień zawodu dziennikarskiego, oraz fakt ustawowego zakazu uzupełnienia składu redakcyjnego pism polskich zapowiada rychły tragiczny koniec drukowanego słowa polskiego w Niemczech.

„Dziennikarze polscy w Rzeczypospolitej nie mogą pozostać wobec tragedii naszych rodaków, a zwłaszcza wobec tragedii polskich dziennikarzy w Niemczech obojętnymi. Dbałość o interesy narodu polskiego i poczucie godności narodowej nakazuje odpowiednią reakcję i przeciwdziałanie.

„W przeciwieństwie do przedstawionego wyżej stanu rzeczy prasa niemiecka w Polsce zażywa pełnego równouprawnienia z prasą polską, sama zaś, o ile chodzi o organy tzw. „zgleichschaltowane", wyznaje światopogląd narodowo-socjalistyczny, nie uznający równouprawnienia, niezależności zawodowej i wolności prasy, a podporządkowujący wszystkie dziedziny życia dyspozycjom władz organizacyjnych, utożsamianych z obcym państwem.

„W związku z tym Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w proteście przeciwko systemowi niszczenia prasy polskiej w Niemczech uchwala co następuje:

„1. Wzywamy wszystkich Kolegów, zorganizowanych w Sydykacie Dziennikarzy Śl. i Zagł. Dąbr. do zerwania wszelkich kontaktów zawodowych z dziennikarzami prasy niemieckiej, wyznającej ideologię narodowo-socjalistyczną. W szczególności odnosi się to do dziennikarzy z „Oberschlesicher Kurier", „Kattowitzer Zeitung" i „Aufbruch", oraz do miejscowych oddziałów prasy niemieckiej z Rzeszy.

„2. Zarząd Syndykatu oświadcza, że dziennikarze, zorganizowani w Syndykacie, nie będą uczestniczyli w konferencjach, zwoływanych przez władze administracyjne lub samorządowe wspólnie dla prasy polskiej i niemieckiej. Dziennikarze polscy, zorganizowani w Syndykacie, będą uczestniczyli tylko w konferencjach, na które będzie zapraszana wyłącznie prasa polska.

„3. Dokładne przestrzeganie wspomnianej reakcji moralnej, jako protestu wobec brutalnego ucisku prasy polskiej w Niemczech, obowiązuje wszystkich Kolegów, członków Syndykatu Dziennikarzy Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego.

„4. Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Śl. i Zagł. Dąbr. wyraża wreszcie opinię, że również Związek Dziennikarzy R. P., jako całość, przez odpowiednią uchwałę swych władz naczelnych powinien dać wyraz reakcji moralnej wobec groźby zniszczenia prasy naszych rodaków w Niemczech".

Dra LUSTRA PUDER
EGZOTYCZNY dla cery suchej
HIGIENICZNY dla cery tłustej
Tg 21 527

Alkoholikom, cierpiącym na nieżyt żołądka, naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** w ilości około 150 gr dziennie przywraca apetyt w zdumiewająco krótkim czasie. Zalecana przez lekarzy.
Tg 21 506

Ilu jest prawosławnych w Jugosławii?

W związku z zatargiem jugosłowiańskim ciekawe są dane statystyczne co do liczebności wyznań w Jugosławii. Wynika z nich, że prawosławni nie stanowią większości. Katolików obrządku łacińskiego jest w Jugosławii 5.650.000, greko-katolików 40.000, z górą 250.000 protestantów, prawosławnych zaś 5.600.000. Poza tym żyje jeszcze w Jugosławii półtora miliona mahometan i 65.000 żydów.

Jeżeli cyfry te weźmie się pod uwagę, kwestia konkordatu nabiera innego oświetlenia. (KAP)

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską"!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Piątek | Sobota
KALENDARZ RZYMSKO KATOLICKI
Mikołaja z T. | Prot. Jacka
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Władybója | Iścisława

Słońca: wschód 5,17, zachód 18,22
Długość dnia 13 godzin 05 minut
Księżyca: wschód 11,39, zachód 20,09
Faza: 6 dzień po nowiu

Wrzesień **10** Piątek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57. 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72: Rynek Jeż 77-08: Klinika przy Polnej 74-02: Marsz Focha (nar. Niegolewskich) 77-82: Plac Świętokrz. 49-80: Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35: Rynek Wildecki 66-35: W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28 Zegarynka: 07 Centr. międzym. 00. Inf. tel. 09. Biuro napr. 08. Inform. dworc. 67-41, Dw. autob. 67-19. Lotnisko 78-45.

Wodowskazy na WARCIE poziom: — 0,22 m. temper. + 18,8

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 9 września 1927 r.

Srebrny jubileusz zawodowy i małżeński obchodził p. Walenty Jarosz, właściciel dziś jeszcze istniejącej firmy galanteryjno-papierniczej przy Al. Marcinkowskiego 21. — ½ kg masła mleczarskiego kosztowało na targu od 3,40 do 3,50 zł; ½ kg smalcu od 2,50 do 2,70 zł. Wzrosły również ceny mleka z 36 na 38 groszy litr. Za ½ kg borówek płacono od 0,80 do 1 zł.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 9 września 1837 r.

Dobra szlacheckie Łęg i Baranowo, w powiecie inowrocławskim, oszacowane razem na 32 321 talarów, wystawione zostały przez główny sąd ziemiański w Bydgoszczy na publiczną licytację przymusową. — Od dnia 1 do 7 września urodziło się w Poznaniu 21 dzieci, 14 chłopców i 7 dziewcząt, umarło 26 osób, 15 płci męskiej i 11 płci żeńskiej; ślubów wzięło 5 par, w tym dwie w kościele protestanckim.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Suche dni.** Na przyszły tydzień, w środę, dnia 15, piątek, dnia 17 i sobotę, dnia 18 bm., przypadają suche dni jesienne, podczas których obowiązuje post ścisły i wstrzemięźliwość od potraw mięsnych. (pt)

— * **Jeszcze jedna pielgrzymka do Tulec.** W niedzielę, dnia 12 bm., parafia św. Rocha i św. Jana na Komandorii urządzają wspólną pielgrzymkę do cudownego obrazu Matki Boskiej w Tulcach. Po mszy św., którą odprawi się w obu kościołach o godz. 6, wyruszają pielgrzymki w kierunku Żegrza, gdzie się spotkają i złączą. Powrót do Poznania nastąpi o godz. 20.

— * **Piesza pielgrzymka do Dąbrówki Kośc.** Tradycyjnie organizowana przez „Pielgrzym" przy „Pomocy Rodzinnej" piesza pielgrzymka do Dąbrówki Kościelnej wyrusza w sobotę, dnia 11 bm. Powrót nastąpi 12 bm. wieczorem około godziny 21. W sobotę rano o godz. 6 odprawi się msza św. w kościele św. Małgorzaty na Śródce, po czym wymarsz przez Kicin, Czarne Olendry do Dąbrówki. Pielgrzymka przybywa na miejsce około godz. 17. Udział w pielgrzymce bezpłatny. (o)

— * **Piesza pielgrzymka powstańców do Dąbrówki Kościelnej** organizowana staraniem organizacyj powstańczych wyrusza z kościoła farnego w sobotę 11 bm. wieczorem o godzinie 21. Powrót pielgrzymki w niedzielę około godziny 20.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Komunikat L. O. P. P.** Zebrania miesięczne kół dzielnicowych LOPP odbędą się: VI/1 — dnia 9 bm. o godz. 20, VI/2 — dnia 10 bm. o godz. 18, VI/3 — dnia 10 bm. o godz. 19. Wszystkie zebrania odbędą się w 6 Szkole Powszechnej przy ul. św. Marcina 35.

— * **Zjednoczenie Kolejowców Polskich** urządza w niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 10 w sali restauracji Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu okręgowy zjazd wszystkich pracowników czasowych, ubezpieczonych w Kasie Emerytalnej i byłych uczni kolejowych. Zainteresowani winni wziąć jak najliczniejszy udział w zjeździe.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Przeciętne ceny detaliczne,** notowane w handlu detalicznym w Poznaniu, dnia 8 bm.: mleko niezbierane 1 litr 24 grosze, masło mleczarskie wyborowe 3,80 zł za 1 kg, masło II gat. 3,60 zł, wiejskie 3,20 zł, ser krowi 80 gr, jaja świeże 9 groszy za sztukę.

— * **Uroczystości harcerskie na Malcie.** W niedzielę 12 bm. w Parku Narodowym na Malcie, przy pomniku poległych harcerzy, odbędzie się uroczyste zakończenie pierwszego okresu 25-lecia pracy harcerskiej. O godz. 9,30 mszę św. polową odprawi kapelan harcerstwa, ks. prof. Skaziński. Po mszy św. poświęcenie nowego sztandaru, wykonanego według historycznego sztandaru harcerstwa poznańskiego. Jednocześnie z poświęceniem nowego sztandaru nastąpi przekazanie sztandaru historycznego Zbiornicy Pamiątek Harcerstwa Wlkp. Byli harcerze zbierają się przed pomnikiem poległych harcerzy pod historycznym sztandarem o godz. 8,45.

Srebrny jubileusz państwa Przybyłów

W dniu dzisiejszym obchodzą srebrne gody i 25-lecie istnienia firmy pp. Kazimierzostwo Przybyłowie, właściciele wielkiego składu rzeźnicko-wędliniarskiego i fabryki konserw i wyrobów mięsnych w Poznaniu przy ul. św. Marcin 24.

Rano o godzinie 8,30, w kościele św. Marcina, ks. prałat Taczak odprawił uroczystą mszę św. na intencję Jubilatów i firmy. Następnie, o godz. 10-tej, w wypełnionej białej sali Bazaru, rozpoczęła się uroczystość jubileuszowa.

Po złożeniu życzeń w imieniu pracowników firmy przez prokurenta p. Chojeckiego, przemówił ks. prałat Taczak, następnie w imieniu Zarządu miasta Poznania wygłosił mowę dyrektor rzeźni miejskiej, p. Klabecki. Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej p. Kałamajski wyraził życzenie, aby takich zacnych i dzielnych przemysłowców i kupców jak jubilaci, pp. Przybyłowie, Polska miała jak najwięcej i orzekł, iż złożyli oni dowód, iż nadejdzie chwila, że Polacy zdobędą gospodarczą całą Polskę. Kończąc swoje przemówienie prezes Kałamajski wręczył Jubilatom — od Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu — dyplom uznania. Podobny dyplom ofiarował pp. Przybyłom, po stosownym przemówieniu, dyrektor Związku Fabrykantów w Poznaniu p. Łyczywek.

Pp. Kazimierzostwo Przybyłowie w białej sali Bazaru podczas dzisiejszej uroczystości jubileuszowej.

Następnie, po życzeniach i deklamacjach pracowników i pracownic z majątku Goniembice pp. Przybyłów, przemawiali: w imieniu Archidiec. Instytutu „Caritas" insp. Tyczewski, ks. dyr. Jasiński, ks. Potrawski proboszcz goniembicki, w imieniu Polskiego Zw. Cechów Rzeźn. p. Szymkowiak, za Cech Rzeźnicko-Wędliniarski w Poznaniu p. Olszewski, w imieniu Rzeźn. Spółdzielni Skór p. Górski, w imieniu Zw. Komisjonerów p. Jankowiak, w imieniu Bractwa Kurkowego i Zrzeszenia Kupców Z. Z. prezes Michałowicz, redaktor Gazety Przemysłu Rzeźnickiego p. Kokornaczyk, za Tow. Uczestników Powstań Wlkp. im. Paderewskiego prezes Koch, w imieniu Sokoła-Śródmieście p. Kapałczyński i p. Woźnicka i prezes Tow. Mł. Przemysłowców p. Matuszak.

Po przemówieniach, za które serdecznie podziękował p. Przybyła, odbyło się przyjęcie, podczas którego wznoszono liczne toasty na pomyślność Jubilatów i dalszy rozwój firmy „K. Przybyła".

Z okazji podwójnego jubileuszu pp. Przybyłowie ofiarowali 1000 zł na Miejski Fundusz Pomocy Bezrobotnym oraz 500 zł i bony na 500 kg świeżego boczku do dyspozycji Archidiec. Instytutu „Caritas". Poza tym pp. Przybyłowie zamierzają złożyć ofiary na cele naukowe.

*

Pan Kazimierz Przybyła urodził się w dniu 19 lutego 1887 r. w Poznaniu jako syn Wojciecha i Katarzyny z domu Witt. W Poznaniu pobierał pierwsze nauki w szkołach miejskich, oraz wyuczył się rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego u mistrza śp. Michała Witta. Jako czeladnik pracował przeważnie w Berlinie i większych miastach Niemiec, które zwiedził wszerz i wzdłuż, gromadząc wiadomości i doświadczenia zawodowe. W r. 1912 we wrześniu, ożenił się z p. Teodozją z domu Dąbkiewicz, rodem ze Starołęki pod Poznaniem i usamodzielnił się w Berlinie.

Pomyślny rozwój przedsiębiorstwa przerwał wybuch wojny światowej, w której p. Przybyła brał udział, walcząc przez cztery lata w szeregach armii niemieckiej na frontach zachodnim i wschodnim. W końcu 1918 roku wraca do Berlina i przejmuje prowadzenie interesu od małżonki, która podczas jego nieobecności sama prowadziła dość już wówczas duże przedsiębiorstwo.

Niedługo jednak pp. Przybyłowie prowadzą w Berlinie swe przedsiębiorstwo, gdyż czując się Polakami optowali za Polską i wracają do odrodzonej Ojczyzny, osiedlają się w Poznaniu i wykupują z rąk niemieckich (p. Radtkiego) przedsiębiorstwo przy św. Marcinie 22, składające się z niedużego składu i warsztatów. Dzięki intensywnej pracy, zdrowej kalkulacji, rutynie zdobytej za granicą, przedsiębiorstwo prowadzone na modłę zachodnio-europejską rozwija się nadzwyczaj szybko. Najbliższe lata przynoszą przeniesienie warsztatów do własnego domu, wykupionego od Żyda Diamanta przy św. Marcinie 24. Ciągły brak miejsca z powodu rozszerzenia się i rozbudowy przedsiębiorstwa zmusza p. Przybyłę w r. 1932 do wydzierżawienia całego domu fabrycznego przy ul. św. Marcina 25, w którym na szeroką skalę rozpoczyna fabrykację wyrobów mięsnych i wędlin oraz konserw mięsnych, co umożliwia firmie wyjście ze swoimi produktami na rynki zagraniczne i zamorskie.

Fabryka konserw i wyrobów mięsnych w chwili obecnej 185 pracowników w centrali i 69 we wspomnianym oddziale ogórków, posiada 9 własnych miejsc sprzedaży w Poznaniu, oraz 11 przedstawicielstw rozsianych po całej Polsce. Przedsiębiorstwo posiada zaszczytne odznaczenia, m. in. „Wielki Medal Złoty" uzyskany w Nicei, „Grand Prix", „Złoty Medal Targów Rzemiosła", „Dyplom Uznania Targów Poznańskich" i inne. W r. 1936 p. K. Przybyła otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi za pracę na polu zawodowym. Ogrom pracy w przedsiębiorstwie nie przeszkadza p. Przybyle w braniu udziału w pracy organizacyj zawodowych i społecznych.

Dla orientacji można jeszcze dodać, że kapitał zakładowy przedsiębiorstwa wynosi około 1.020.000 zł, zaś obroty towarowe około 4 3/4 miln. zł rocznie.

Uzupełnieniem technicznym zakładów p. Przybyły w Poznaniu jest własny majątek ziemski w Goniembicach pow. leszczyńskiego, zaopatrujący zakłady poznańskie w produkty wiejskie, oraz pokrywający część ich zapotrzebowania w dziedzinie surowca rzeźnego.

— * **Licytacja wybrakowanych koni wojskowych.** Zarząd Miejski podaje do wiadomości, że w dniach 28 i 29 września rb. odbędzie się w Poznaniu, przy placu Działowym nr. 1, na dziedzińcu obok kościoła garnizonowego publiczna sprzedaż około 105 wybrakowanych koni wojskowych według następującego planu: o godzinie 8 sprzedaż koni po cenach szacunkowych rolnikom, posiadającym specjalne zezwolenie D. O. K. VII oraz hodowcom, posiadającym specjalne zezwolenie M. S. Wojsk.; o godz. 9 sprzedaż pozostałych koni w drodze publicznej licytacji.

RÓŻNE

— * **Egzamin dojrzałości dla eksternów oraz egzamin z 6 klas gimnazjum dawnego typu.** Kandydaci, którzy chcą zdawać egzamin dojrzałości w charakterze eksternów w terminie jesiennym, winni wnieść podanie do Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego w Poznaniu do dnia 25 bm.

W podaniu należy wskazać typ gimnazjum i zaznaczyć jeden obrany z następujących języków nowożytnych: angielski, francuski lub niemiecki oraz przy zastosowaniu programu typu matematyczno-przyrodniczego zaznaczyć, czy ekstern pragnie zdawać z zakresu przyrodoznawstwa, wyznaczonego na klasę VIII. Do podania należy dołączyć: metrykę urodzenia, szczegółowy życiorys własnoręcznie napisany, świadectwo szkolne, dwie nienaklejone fotografie zaopatrzone własnoręcznym podpisem (wymiar wykazowy), wykaz lektury z języka polskiego i języków obcych i świadectwo moralności.

Wskazanie danych niedokładnych lub niezgodnych z rzeczywistością może spowodować niedopuszczenie do egzaminu dojrzałości, lub unieważnienie już wydanego świadectwa dojrzałości. Opłata za egzamin dojrzałości wynosi 60 zł i płatna jest po otrzymaniu zawiadomienia o dopuszczeniu do egzaminu.

W tym samym czasie winni zgłaszać się kandydaci, którzy pragną zdawać egzamin z 6 klas gimnazjum dawnego ustroju.

Do podań załączyć należy takie same załączniki jak przy podaniach o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości dla eksternów. Opłata za ten egzamin wynosi 30 zł. Kandydaci, którzy udowodnią zupełną niezamożność, mogą uzyskać zniżkę wymienionych opłat.

Kronika towarzyska

Koło Śpiew. im. Moniuszki w Poznaniu zaprasza wszystkich sympatyków na **zabawę,** która odbędzie się **w Belwederze** w sobotę, dn. 11. bm. o godz. 20. Wstęp za zaproszeniami, które otrzymać można w firmach wymienionych na afiszach.
zg 27 768/9

Wielka atrakcja Delegatury L. P. T. w Poznaniu.

Delegatura Ligi Popierania Turystyki w Poznaniu podaje do wiadomości, iż przychylając się do bardzo licznych próśb miejscowego społeczeństwa organizuje na zakończenie sezonu letniego w dniu 19. bm. pociąg popularny: dancing, bar-pullmany, z Poznania do Wolsztyna na „Targi Owocowe" pod hasłem: „Kupujmy owoce krajowe". Wycieczka będzie posiadała szereg niezwykłych atrakcyj. W programie między innymi: zwiedzanie wystawy owocowej, ślicznego parku hr Mycielskich, rzeźb artysty Rożka, przejażdżki łódkami po jeziorze, wyścigi konne, furmanek chłopskich, festyn nad jeziorem, 2 dancingi itd. Odjazd z Poznania nastąpi dnia 19. bm. o godz. 7,50 — powrót o godz. 22,34. Cena biletu tylko 3,40 zł.

„DO STOLICY"

Pociąg popularny do Warszawy odchodzi napewno dnia 11. bm. o godz. 22,45 — powrót dnia 14. bm. o godz. 6,47. Cena biletu tylko 8,80 zł.
zg 1930

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę do zabaw i **pokoje klubowe** na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
Ng 48 728

Wieczornica dla kaliszan

Jak wiadomo, w niedzielę, 12 bm., Wydział Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego urządza dla uczestników wycieczki z Kalisza wieczór artystyczny w auli U. P. z bezpłatnym wstępem i bezpłatną garderobą dla miłych gości (początek o godz. 20.15).

Poza przemówieniami część koncertowa przedstawia się następująco:

Paderewski — Gdy ostatnia róża zwiędła
Niewiadomski — Szumi w gaju
Czerepnin — Ja bym cię pocałowała
odśpiewa Maria Janowska-Kopczyńska, artystka Opery Poznańskiej
Poradowski — Adagio semplice
Martini — Menuet
odegra na violi d'amoure Jan Rakowski, koncertmistrz Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznanai
Żeleński — Dumka Janka z opery „Janek"
Biliński — Rozmowa
odśpiewa Adam Raczkowski, artysta Opery poznańskiej
Nowowiejski — Do Ojczyzny
Żeleński — Chór rycerzy z opery „Goplana"
odśpiewa Chór „Arion" pod dyrekcją p. Klichowskiego
Dobrzyński — Kwintet smyczkowy
w wykonaniu koncertmistrzów Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania pp. Stanisława Pawlaka (I skrzypce), Tadeusza Duszyńskiego (II skrzypce), Jana Rakowskiego (altówka), Wacława Rozmarynowicza (wiolonczela), Adama Br. Ciechańskiego (kontrabas)
Przy fortepianie Marian Szczęsnowski

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu.

Na pomnik Serca Jezusowego: H. S. 1,—, P. Piątkowa w pewnej intencji 5,—, Z. J. 1,—, razem z porzednio pokwitowanymi 312.80 zł.

Na pogrzebów wsi Roszki-Ziemiaki: Dr Stanisław Szumski 20,—, Dr Kazimierz Paszkowski 10,— razem 30,— zł.

Na Tow. pomocy dla inteligencji: Dnia 8-go września rb. wpłaciliśmy kasie Towarzystwa 30,— zł.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pożar w zakładzie sierót na Śródce.** Ubiegłej nocy wybuchł ogień w Domu Sierót przy ul. Filipińskiej na Śródce. Krótko po północy, o godzinie 0,15 od wadliwego komina zapalił się szczyt. Wobec trudnego dojścia na szczyt dachu, przywołana straż pożarna pracowała około godziny, by dotrzeć do źródła ognia, zachowując przy tym wielką ostrożność, aby uniknąć szkód przez zalanie wodą. Ostatecznie ogień, który nie wyrządził poważniejszych szkód, ugaszono przy pomocy sikawki ręcznej. (kl)

— * **Pokłucie nożami.** Ubiegłej nocy nieznani osobnicy pokłuli nożami na ulicy Warszawskiej p. Grzegorza Beka, mieszkającego przy ul. Palacza 36. Poranionemu na lewym obojczyku i na twarzy w pobliżu lewego oka, udzieliło pomocy lekarskiej Pogotowie Ratunkowe (66-66). Następnie udał się on do domu. Sprawą zajęła się policja, która wdrożyła dochodzenia. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **W komisariacie V** na Czartorii przechowuje się tabliczkę rowerową nr. 48.044 na rok 1936-37. (kl)

KRONIKA SADOWA

— * **Skradł ręczniki z Izby Skarbowej.** Bezdomny Bronisław Lenartowicz w dniu 3 sierpnia rb. z łazienki Izby Skarbowej w Poznaniu skradł 2 ręczniki, za co Sąd Grodzki skazał go na 1 mies. aresztu z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 3. (k)

— * **Kaucja dozorcy.** W charakterze oskarżonego stanął przed Sądem Grodzkim w Poznaniu 55-letni Wojciech Namysłowski z Poznania, zam. przy ul. Królewskiej oskarżony o to, że w lipcu rb. pobrał od Jana Stachowiaka 160 zł jako kaucję za posadę dozorcy domowego. Stachowiak po 3 dniach zrezygnował z posady, lecz kaucji nie otrzymał z powrotem.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał Namysłowskiego za zatrzymanie sobie kaucji dozorcy na 2 mies. aresztu. Sąd oskarżonemu karę warunkowo zawiesił na przeciąg lat 2 pod warunkiem zwrotu do dnia 1 listopada rb. poszkodowanemu kaucji w kwocie zł. 160. (k)

— * **Uniewinniony.** Sąd Grodzki w Poznaniu uniewinnił 35-letniego Wincentego Pawłowskiego, zaw. w Łaziennie pow. Poznań od zarzutu gróźb karalnych skierowanych pod adresem Agnieszki Blachowej. (k)

Tabaka przyznał się do zbrodni

Gniezno. (Tel. wł.) Jak już informowaliśmy, władze śledcze aresztowały pod zarzutem morderstwa, dokonanego na osobie rolnika Antoniego Wolka z Mierzewa, pow. Gniezno, 26 letniego parobczaka Michała Tabakę i żonę denata, Apolonię. Śledztwo, prowadzone przez sędziego śledczego p. Wenclewicza postąpiło już tak daleko że dziś możemy odtworzyć tło morderstwa.

Apolonia Wolkowa utrzymywała stosunki miłosne z parobkiem Michałem Tabaką. Tabaka chcąc usunąć Wolka krytycznego dnia nad wieczorem zaproponował Wolkowi, że wybiorą się razem pilnować buraków na polu Wolkego. W czasie pilnowania około godz. 22,30 strzelił nagle Tabaka do siedzącego obok Wolka trafiając go w głowę. Tabaka złożył wczoraj obszerne zeznanie przed sędzią Wenclewiczem przyznając się do zastrzelenia Wolka. Ponieważ nie znaleziono przy nim browninga, Tabaka wyraził chęć wskazania miejsca, gdzie broń przechował. Wczoraj na miejsce wypadku udali się sędzia śledczy Wenclewicz oraz kierownik wydziału śledczego Buszkiewicz wraz z Tabaką. Dopiero po 3-godzinnych poszukiwaniach znaleziono broń, mauzer hiszpański 10-strzałowy, w słomie pod dachem stodoły Wolka, a w magazynie znaleziono jeszcze 8 naboi.

Dzięki energicznemu śledztwu sprawę wyjaśniono w krótkim czasie.

STAN POGODY W POZNANIU

9 września 1937

Temperatura 7 godz. + 10,5. 13 godz. + 16,2.

Ciśnienie
7 godz. 757,7 mm. umiarkow.
13 godz. 755,1 mm.
tendencja barom.: ciśnienie spada

Zachmurzenie
7 godz. pogodnie
13 godz. pochmurno

Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 5 m/sek.
13 godz. kierunek zach., szybk. 7 m/sek.

Temperatura w dniu 8 września br. była:
najwyższa + 27,2 o godz. 14
najniższa + 12,5 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Zachmurzenie przeważnie duże i przelotne deszcze, chłodno.

Ekspansja browarów niemieckich

Gniezno (br). — Browarami niemieckimi zajmowaliśmy się niejednokrotnie. Niemcy gospodarczo silniejsi wykorzystują ciężkie położenie finansowe browarów polskich i różnymi drogami idą zwarcie i konsekwentnie do celu, którym jest całkowite opanowanie produkcji browarniczej w Wielkopolsce.

I tak od maja rb. browary niemieckie zapuszczają swoje zagony na teren grodu Lecha zakładając swoje placówki za pośrednictwem przedstawicieli — Polaków. Oto przykłady: Walter Hirsch — Ostrów założył swój oddział w Gnieźnie, ul. Lecha 1 a, w posesji Niemca Warma i jego przedstawicielem jest p. Sejniak, 1 a. Składnica Browaru Zamkowego z Czarnkowa (wł. Rudolf Koeppe) mieści się przy Targowisku 2. Browar Leszczyński (wł. Emil Schneider i S-ka) na razie nie ma swego przedstawiciela, lecz znaleźli się restauratorzy — Polacy, którzy jego piwo forsują. Gustaw Schulz — Zbąszyń swoją „Białkę" rozpowszechnia przez pewnego restauratora z ulicy Dąbrówki.

Jak się obecnie dowiadujemy, Browar i Słodownia Kobylepole pod Poznaniem zakłada w Gnieźnie w dawniejszym browarze Ignacego Waberskiego rozlewnię piw, ponad to fabrykację wód mineralnych. Zdawałoby się, że Browar i Słodownia Kobylepole jest placówką czysto polską, jednakże tak nie jest, albowiem według prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (znak akt II. 2. U. 856/31) tenże sąd w tenorze wyroku stwierdził:

„że Browar Kobylepole i Słodownia została sprzedana firmie Danziger Breuerei w Gdańsku, względnie dyrektorowi Ziehmowi i konsulowi Meierowi"

i wobec tego faktu nikt już nie może twierdzić, że Browar jest placówką czysto polską, a nie słyszeliśmy, aby po wyroku zaszły w tym kierunku jakie zmiany. Również na nic nie zdadzą się sztuczne nadrabiania polskości, jak to uczyniono w ogłoszeniu „Dziennika Poznańskiego" z lipca rb. W sprawie tej głos mają konsumenci, którzy wobec nawały niemieckiej na placówki polskie wyciągną odpowiednie wnioski.

W ręce żydowskie?

Gdynia. — W Gdyni obowiązują przepisy o ochronie pasa granicznego także przy obrocie ziemią i nieruchomościami. Wprowadzenie tych przepisów było tłumaczone tym, że będą one wyzyskane dla podniesienia polskiego stanu posiadania. Okazuje się, że jest inaczej.

W Gdyni dom przy ul. Starowiejskiej 52 zostaje wystawiony na licytację. Przepisy o ochronie pasa granicznego postaniawiają, że licytanci muszą wykazać się zezwoleniem województwa na ewentualne nabycie obiektu. We wspomnianym wypadku do licytacji zgłosili się Żydzi, posiadający odpowiednie zezwolenia.

Napad bandycki

Świecie n. W. (Tel. wł.) W nocy na poniedziałek dokonali nieznani sprawcy napadu na samotną zagrodę staruszków Blaszków w Zamczyskach, koło Lipinek, pod Osiem. Łupem bandytów padło 30 zł. Uciekając przez wieś, zostali zatrzymani przez mieszkańców wsi, przy czym wywiązała się bójka, lecz bandyci zbiegli. (bk)

Z WIELKOPOLSKI

— * **INOWROCŁAW.** W ub. niedzielę odbył się zjazd Związku Powstańców Kujawskich, który rozpoczął się już w sobotę capstrzykiem i apelem poległych. Nazajutrz po nabożeństwie delegacje złożyły wieńce na grobach poległych powstańców, na cmentarzu przy Ruinie. Następnie wyruszył pochód do Domu Kuracyjnego, gdzie odbyła się uroczysta akademia, w której uczestniczyły władze państwowe i samorządowe oraz przedstawiciele wojska.

— Ogromne nieszczęście samochodowe zdarzyło się w pobliżu Otorowa, gdzie straż pożarna z Solca Kuj. udała się samochodem do Przyłubia. Samochód uderzył o drzewo, został rozstrzaskany i jeden strażak na miejscu zabity, a 3 strażaczki i 4 strażaków ciężko rannych.

— Na zabawie wiejskiej w Pieńkach 27-letni Wład. Kakowski za odmowę do tańca zranił ciężko nożem Cecylię Latecką z Wilkowic.

— Tragiczną śmiercią zginął 8-letni Eugeniusz Latecki z Błędowa, który podczas łowienia ryb wędką w torfowisku, wskutek oderwania się brzegu, wpadł do wody i utonął.

— Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się na polu maj. Barzynie. Pomocnik stróża polowego Stefan Faja wskutek nieostrożności postrzelił polowego St. Mroczkowskiego. W stanie ciężkim musiano go odwieźć do szpitala.

— Na nadzwyczajnym walnym zebraniu Cechu rzeźnickiego nadano godność członka honorowego p. J. Keppelowi z okazji 50-lecia mistrzostwa w zawodzie rzeźnickim. Poza omówieniem spraw organizacyjnych, dłuższa dyskusja wywiązała się nad projektem osiedlenia dzielnych fachowców-rzeźników w Stanisławowie i Brześciu n. Bugiem. Dwu członków zgłosiło gotowość wyjazdu do tych miast.

— Poszukuje się zaginionego powstańca kujawskiego Stefana Podciwińskiego, ur. w 1901 r., który w maju 1919 r. wstąpił do ówczesnego 5 pułku strzelców wielkp. i padł wzgl. zaginął na froncie bolszewickim. Osoby, które służyły w wyżej wymienionym pułku, wspólnie z zaginionym, uprasza się o doniesienie w ważnej sprawie, wdowie Rozalii Podciwińskiej, Karczyn, pow. inowrocławski. (mz)

— * **KOŹMIN.** Piękną uroczystość otwarcia i poświęcenia Miejskiego gimnazjum koedukacyjnego rozpoczęto nabożeństwem w kościele farnym, które odprawił ks. Jan Sell. W auli nowego gimnazjum chór Koła Śpiewaczego odśpiewał „Gaude Mater Polonia" po czym aktu poświęcenia dokonał ks. Kasior wygłaszając okolicznościowe przemówienie. Powitalne przemówienie wygłosił dyr. gimn. jarocińskiego p. Szlapak, w imieniu Koła rodzicielskiego p. W. Ziętkiewicz i dyr. nowej uczelni p. prof. Sibilski. Uroczystość upiększono występami chóru Koła Śpiewaczego pod batutą p. Fr. Figaszewskiego. (ka)

— * **KROTOSZYN.** Przed Sądem Okręgowym z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Krotoszynie toczyła się w dniu 6 bm. sprawa karna przeciwko Marcinowi Włodarczakowi z Gronowa, pow. Leszno, Leonowi Muńko z Leszna i Franciszkowi Damasiewiczowi z Krotoszyna — oskarżonym o to, że nocą z 22 na 23 maja rb. wspólnie dokonali kradzieży z włamaniem do składu Teodora Nowickiego w Krotoszynie, skąd zabrali 3 wielkie tłumoki manufaktury roboczej wartości 1 200 zł. W toku przewodu sądowego osk. Damasiewicz przyznał się do winy i potwierdził, że oskarżeni Włodarczak i Muńko byli głównymi sprawcami włamania. Tymczasem Włodarczak i Muńko do winy się nie przyznali, usiłując wykazać swoje alibi. Świadkowie dowodowi stwierdzili jednak że krytycznej nocy widzieli osk. Muńko w Krotoszynie a odnośnie winy osk. Włodarczaka, sąd dał wiarę zeznaniom osk. Damasiewicza i treści grypsu wystosowanego przez niego z więzienia do osk. Włodarczaka, a ponadto przyjął szereg dalszych obciążających momentów. Toteż sąd dopatrzył się winy wszystkich oskarżonych i za przestępstwo z art 257 § 1 k k. skazał każdego z nich po jednym roku więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. Przewodniczył rozprawie s. o. Lisiecki, oskarżał prokurator Nosal.

— Dąbrowski Michał lat 24, zamieszkały w Srokach pow. Krotoszyn, odpowiadał za sfałszowanie dokumentu, który ułatwić mu miał przyjęcie do służby w policji państwowej. Sąd Okr. wymierzył mu za to karę 7 miesięcy więzienia, z zawieszeniem na 3 lata.

— W procesie przeciwko b. sekretarzowi miejskiemu w Sulmierzycach Feliksowi Orzeszyńskiemu o nakłanianie do fałszywych zeznań i sprzeniewierzenie, Sąd Okręgowy w składzie 3 osobowym, po przesłuchaniu całego szeregu świadków dowodowych i odwodowych, postanowił uniewinnić oskarżonego. (jk)

— * **MIKSTAT.** W ub. wtorek zmarł po krótkiej chorobie znany i ceniony obywatel na terenie naszego miasta śp. Józef Biegański w wieku lat 80. Zmarły pracował przez 43 lata w tutejszym Banku Ludowym. Przez ten czas zyskał sobie uznanie i szacunek całej okolicy z powodu swego prawego charakteru. Nigdy bowiem nie odmawiał pomocy potrzebującym. Zmarły był również długoletnim członkiem zarządu tut. Kółka Rolniczego oraz Kat. Stow. Mężów. Żył i umarł jako prawy chrześcijanin. Cześć Jego pamięci!

— * **POBIEDZISKA.** Tutejsze Koło Śpiewackie im. Dembińskiego urządziło w ub. niedzielę koncert chóralny z współudziałem orkiestry wojskowej. Wysoki poziom chóru oraz dobór programu, na który złożyły się utwory Kurpińskiego, Wiechowicza, Sikorskiego i Moniuszki, świadczą o wytężonej pracy członków i zamiłowaniach artystycznych dyrygenta p. Maniszewskiego. Operetką Offenbacha „Jagusia płacze — śmieje się Jaś" zakończono ten nad wyraz miły wieczór. (rr)

Z POMORZA

— * **CHEŁMNO.** Rolnicy w Łunawach, Dorposzu i innych miejscowościach nizin chełmińskich trudnią się uprawą ogórków i kapustą na szeroką skalę. Odbiorcami tych produktów są dwie tut. kiszarnie Józefa i Maksym. Chmurzyńskich. Obie firmy zakisiły z tegorocznego sprzętu około 4 000 ctr. ogórków i kilka tysięcy ctr. kapusty latowej w specjalnych kadziach o pojemności do 100 ctr. Następna kampania kiszenia kapusty nastąpi w październiku i listopadzie. Wymienione firmy zaopatrują w te przetwory produktów rolniczych rynek krajowy i gdański. Na nizinie nowskiej uprawia się kapustę i ogórki również w szerszych rozmiarach; niektóre plantacje dochodzą do 30 mórg. Największą kiszarnia kapusty znajduje się w Dragaczu pod Grudziądzem.

— Podczas burzy uderzył grom w zabudowania rolnika Mądrzejewskiego w Kiełpinach. Wskutek pożaru właściciel poniósł znaczne straty. Podczas ratowania dobytku syn M. odniósł poważne poparzenia.

— * **TORUŃ.** Marta i Maria Czechowskie po spożyciu grzybów zostały przewiezione do szpitala miejskiego z objawami zatrucia. Życiu ich nie zagraża niebezpieczeństwo.

— Ostatnio na Nadbrzeżu spłoszyły się konie i z wozem, naładowanym zbożem, wpadły do Wisły. Po dwugodzinnej pracy 30 robotników zdołano wydobyć z Wisły konie i wóz. Zaprzęg był własnością majętności Lipie w pow. inowrocławskim. Akcją ratowniczą kierował kapitan st. „Jupiter", M. Mitschen.

— Onegdaj przed komisją rozjemczą zakończył się długotrwały spór pomiędzy pracodawcami i pracownikami w zawodzie krawieckim. — Obydwie strony zgodziły się na podział pracowników na dwie kategorie i na 12 pct podwyżkę płac.

— Na uroczystym zebraniu członków Tow. Gimn. „Sokół" — Toruń I dyplom uznania z okazji 40-lecia pracy w „Sokole" wręczono dyr. Wacławowi Meyzie. Przemówienia wygłosili prezes Dzielnicy Pomorskiej mec. Tomaszewski i b. więzień Berezy, obecny nacz. gniazda Adam Przybyła.

— W sali ratuszowej obradował zjazd inżynierów służby wodno-komunikacyjnej z udziałem 60 uczestników z woj. warszawskiego, krakowskiego, pomorskiego, poznańskiego, śląskiego, stanisławowskiego, lwowskiego, wileńskiego i Gdańska. Obradom przewodniczył dyr. biura dróg wodnych Min. Min. Komunikacji inż. Romański, a referaty wygłosili inż. Ferch, inż. Siebauer i inż. Krasucki. (z)

Zęby nie powinny być brzydkie!

Możesz mieć zęby białe i lśniące — tak jak stworzyła je Natura—poświęcając im codziennie nieco uwagi. Usuń osad, który szpeci ich piękno i powoduje rozwijanie się bakterii. Pozbądź się prędko i łatwo kamienia nazębnego i osadu tytoniu.

Lekarze-Dentyści zalecają pastę Colgate dla jej podwójnego działania. Po pierwsze jej przenikająca piana dociera do najbardziej ukrytych miejsc między zębami, gdzie rozpoczyna się ich psucie. Usuwa ona przyczynę tego psucia: małe cząsteczki pożywienia, których szczoteczką nie można dosięgnąć. Po drugie, jej łagodna piana poleruje zęby delikatnie i bezpiecznie, przywracając im olśniewającą białość i piękno.

PASTA DO ZĘBÓW COLGATE

ng 49 296

Z GDYNI I WYBRZEŻA

NOWE OSIEDLE I DOMY

Towarzystwo Budowy Osiedli wykończyło już na Redłowie przy ul. Wojewódzkiej domy przeznaczone dla pracowników umysłowych. Nowe to osiedle jest już częściowo zamieszkałe. Obecnie porządkuje się tylko ulicę i w najbliższym czasie rozpoczną się prace przygotowawcze do urządzenia ogródków przed domami. Budowa domów robotniczych na Grabówku posuwa się bardzo intensywnie, a roboty prowadzone są na dwie zmiany. Doprowadzenie budowy pod dach przewidywane jest na 15 listopada rb. Budynki wykończone będą całkowicie i oddane do użytku w miesiącu maju i czerwcu przyszłego roku. Przy budowie tej zatrudnionych jest obecnie ponad 200 robotników.

KREDYTY BUDOWLANE

Rozdział tegorocznego kredytu z Państwowego Funduszu Budowlanego, przyznanego na rok bież. m. Gdyni został z dniem 31 sierpnia rb. ukończony. Akcją kredytową zajmował się Miejski Komitet Rozbudowy na 8 posiedzeniach, na których rozpatrzono ogółem 194 wnioski pożyczkowe, z czego 168 wniosków rozpatrzono pozytywnie, a 26 wniosków negatywnie, ponieważ nie odpowiadały instrukcji technicznej B. G. K. dla kredytowania budownictwa. Ogółem rozdzielono w r. 1937 kwotę zł 2.850.000, z czego na budownictwo blokowe 1.870.300 zł, na budownictwo drobne 1.179.700 zł. Kredytowano budynków drobnych 121 (kubatura do 2.500 m³), budynków blokowych 42. Z kwoty 2.850.000 zł kredytowano budownictwo przemysłowe na 160.000 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 8 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Referendarz Urzędu Wojewódzkiego mgr praw Zdzisław Charłampowicz i nauczycielka dr fil. Zofia Schechtel; aplikant adwokacki Władysław Jahns i Zofia Klupp; urzędnik miejski Wincenty Urbaniak i urzędniczka prywatna Janina Paikertówna; elektromonter Sylwester Jaroszyk i Anna Zwawjakówna; ślusarz-mechanik Antoni Pilaczyński i Zofia Kuncówna; urzędnik w administr. wojsk. Wiktor Glezer i urzędniczka w administr. wojsk. Wiktoria Gronostay; kupiec Brunon Grzesiek i Kazimiera Heigelmann; funkcjonariusz pocztowy Mieczysław Wierżbiński i marszantka Franciszka Rojda w Bojanowie Starym, pow. kościański; ogrodnik Brunon Czapracki w Lipinach i krawcowa Anna Wallachówna w Janowie; robotnik Franciszek Szymański i robotnica Helena Reszke w Żegrzu, pow. poznański

Zgony

Dnia 9 bm. zapisano następujące zgony:

Jan Tkacz, szewc, 22 lata, zam. w Wysocku Małym, pow. ostrowski; Józef Feld, em. woźny, 63 lata; Mieczysław Wróbel, 6 lat; Ludwika Wolniewiczowa z domu Dutkowska, wdowa, 81 lat; Bogdan Hutten-Czapski, ziemianin, 86 lat, zam. w Smogólcu, pow. wągrowiecki; dr med. Stefan Józef Borowiecki, prof. Uniwersytetu Pozn., 56 lat; Wojciech Majorczyk, kowal-rencista, 69 lat; Maria Perzyńska z domu Lotka, 36 lat; Andrzej Plewczyński, murarz, 66 lat; Stanisława Kubiakowa z domu Borowska, 27 lat.

Propaganda komunistyczna wśród młodzieży

Międzynarodówka młodych komunistów a system penetracji

„Osservatore Romano" z 1 września rb. donosi o uchwalonym przez władze kantonu genewskiego w Szwajcarii nowym prawodawstwie bezwzględnie zabraniającym wszelkiej propagandy komunistycznej. Na terenie bowiem Genewy w ostatnich czasach wykryto ożywioną działalność „centralnego komitetu młodzieży komunistycznej" werbującego ochotników do tzw. brygady międzynarodowej walczącej po stronie czerwonej Hiszpanii. „Osservatore Romano" przytacza dokumenty, wykazujące, że Komintern ostatnimi czasy główny nacisk w swej akcji położył na werbowanie młodzieży. Moskwa — jak się okazało — finansuje w różnych krajach szereg pism dla młodzieży, które systemem penetracji mają tam oddziaływać na opinię społeczną. Instrukcje działania, podane przez centralny komitet młodzieży komunistycznej mają przede wszystkim zastosowanie do krajów, nazwanych przez Komintern półfaszystowskimi, jak Francja, Anglia, Belgia, Szwecja, Stany Zjednoczone.

A więc we Francji wychodzi tygodnik „Avant Garde", najbardziej poczytne pismo (!) wśród młodzieży francuskiej, mające nakładu 80.000, pismo o charakterze wybitnie komunistycznym. Głównie przeznaczone dla socjalistów francuskich, udowadniające w swych artykułach systematycznie, że plany, jakie nakreślili Marx i Lenin, idą całkowicie po linii zamierzeń Stalina.

W Belgii wychodzi również finansowany przez Komintern dziennik dla młodzieży „Jeunesse nouvelle", propagujący ideę frontu ludowego, pozostający w najściślejszym kontakcie z Komsomołem.

W Anglii czasopismo „Challenge" propaguje komunizm wśród młodzieży, obejmuje niestety również coraz większy zasięg; z miesięcznika przekształciło się niedawno w tygodnik; ogłasza zbiórki na rzecz czerwonej Hiszpanii.

W Szwecii komunistyczny „Stormklokan" stosuje w kaptowaniu młodzieży bardziej giętką i kompromisową taktykę. Stara się pod pozorem roztrząsania kulturalnych zagadnień przeszczepić na grunt Szwecji ideologię bolszewizmu, zamieszczając np. obszerne recenzje o nowych dziełach pisarzy, poetów i ideologów sowieckich.

W Stanach Zjednoczonych pismo dla młodzieży „Champion" niedawno powstałe, również finansowane przez Moskwę, szerzy rozkład społeczny. Opinia amerykańska patrzy na propagandę „Championa" jako na próbę penetracji podjętą przez Moskwę.

W Hiszpanii wreszcie wychodzi finansowany przez Sowiety dziennik „Ahora" i czasopismo „Juventud", zajęte głównie werbowaniem młodych Hiszpanów do brygady międzynarodowej.

Ta wzmożona w ostatnich czasach akcja Kominternu wśród młodzieży w formie zorganizowanej propagandy prasowej wzbudziła wśród władz szwajcarskich słuszne oburzenie, gdyż centralny komitet przesyłał z Genewy fundusze na prowadzenie tych poszczególnych pism — a w Bazylei, jak się okazało, specjalny biuletyn kominternu „Rundschau" rozsyłał do międzynarodówki młodzieży komunistycznej specjalne taktyczne instrukcje. Zalecano mianowicie system penetracji, polegający na tym głównie, aby komuniści w sposób zamaskowany mogli przeniknąć do organizacji państwowych. Według tych instrukcyj Komintern nakazuje swoim ludziom przenikanie nawet do hitlerowskich związków młodzieży męskiej i żeńskiej — Hitlerjugend, Bund Deutscher Mädchen i in.

Nadto instrukcje z „Rundschau" pouczają, że organizacje komunistycznego Związku Młodzieży powinny wytężyć wszystkie siły do nawiązania stosunków braterskich z... młodzieżą socjalistyczną... W ten sposób komuniści i socjaliści utworzą wspólny front, który uratuje młodzież przed faszyzmem.

Prowokacyjne i bezczelne jest jednak to, że Komintern stara się pozyskać dla swoich celów w Europie i w Stanach Zjednoczonych organizacje religijne, a m. in. związki katolickie. „Rundschau" wskazuje, że młodzież katolicka jest czynnikiem doniosłym.

W swoim czasie Dimitrow rzucił hasło „konia trojańskiego", to znaczy systemu penetracji, przystosowania się do konkretnych warunków środowiska, aby w ten sposób móc rozsadzać przeciwne organizacje od wewnątrz. Obecnie ten sam system ludzie z Kominternu stosują do organizacyj młodzieży. Czasy jednak o tyle się zmieniły, że czujność ze strony chrześcijańskich społeczeństw wzrosła, czego dowodem zdecydowana postawa rządu szwajcarskiego w stosunku do agitatorów komunistycznych. (KAP)

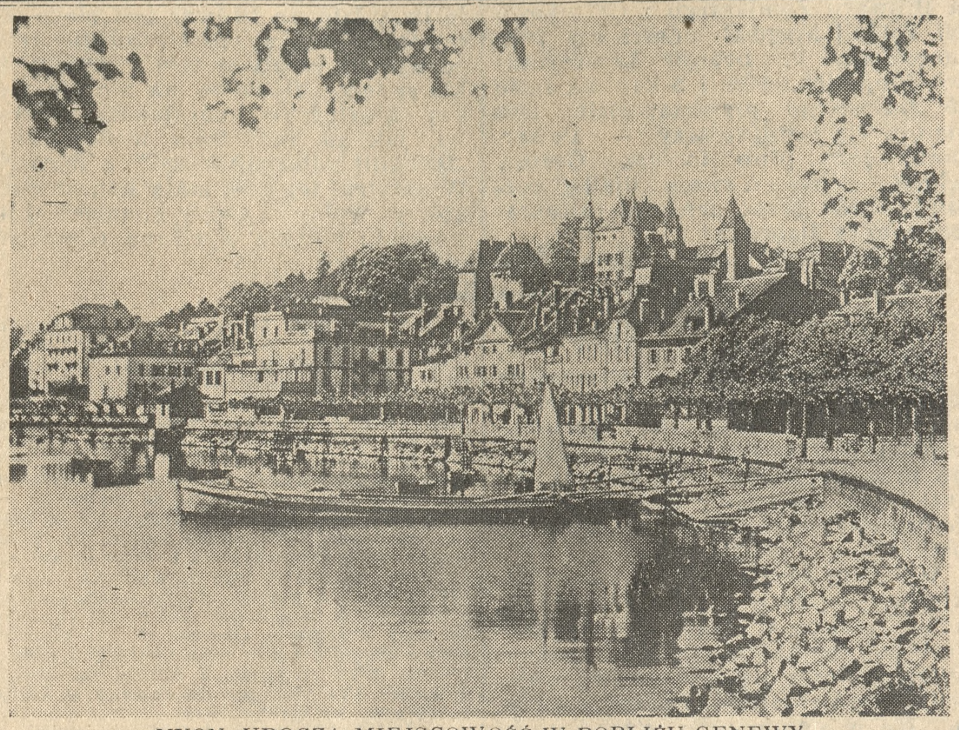

NYON, UROCZA MIEJSCOWOŚĆ W POBLIŻU GENEWY
Tu odbędzie się konferencja 12 państw w sprawie bezpieczeństwa na Morzu Śródziemnym.

Puck rozbudowuje się

Jakie gmachy reprezentacyjne otrzyma Puck

Ostatnio w Pucku rozpoczęto szereg nowych budowli.

I tak na ul. Sobieskiego w drugiej połowie tegoż miesiąca będzie oddany do użytku piękny dom 2 piętrowy. Największą tegoroczną inwestycją Pucka będzie wspaniały gmach Urzędu Pocztowego przy ul. Piłsudskiego. Gmach ten będzie zbudowany kosztem około 300 tys. zł; wznosi go Ministerstwo Poczt i Telegrafów. Prace ziemne pod fundament prowadzi firma Krzendowski z Gdyni. Dodać należy, że przy pracach tych są zatrudnieni przeważnie ludzie z Pucka

Zasadnicza budowa gmachu, którą prowadzi przedsiębiorstwo budowlane N. Olerycki i Narzyński z Gdyni została już przed kilku dniami rozpoczęta. Prace wykonywane są pod nadzorem inż. p. Staszczyka z Min. Poczt i Telegrafów. Poczta Pucka będzie jedną z najpiękniejszych gmachów na wybrzeżu i będzie urządzona według najnowszych wymogów techniki.

Ale oprócz poczty zaraz obok, bo na tej samej ulicy powstanie również nowy budynek szkoły powszechnej o czym już kilka razy pisaliśmy. Brak szkoły w Pucku dawał się bardzo we znaki. Zarząd miasta już od dłuższego czasu czynił starania o wybudowanie odpowiedniego gmachu, jednakże z powodu braku odpowiednich funduszów sprawę zawsze odkładano.

W roku bieżącym z grona obywateli założył się komitet budowy szkoły i rozpoczęto zbiórkę na budowę szkoły. Zebrano około 7 tys. zł. Staraniem p. burm. Stamirowskiego uzyskano pożyczkę 15 tys. zł z Tow. Budowy Szkół Ludowych, z obietnicą na rok przyszły jeszcze 20 tys. zł.

Rozpoczęto budowę szkoły w Pucku; obecnie wykonywane są prace przy wznoszeniu fundamentów. Koszta budowy szkoły będą wynosiły 97 tysięcy zł; będzie ją prowadziło miasto w własnym zakresie. Nowy 2 piętrowy gmach objętości ponad 6 tysięcy mtr sześć. zostanie połączony ze starym budynkiem szkolnym. Całość da bardzo wygodne pomieszczenie 7 klasowej szkole powszechnej.

Nie od rzeczy będzie również wspomnieć o uregulowaniu nareszcie ulicy Dworcowej, o czym również już kilkakrotnie pisaliśmy. Ulica ta jest obecnie rozszerzona i otrzymuje nową jezdnię i chodnik, przy czym trzeba jeszcze dodać, że krawężniki i płyty do chodników dostarczane są z nowo uruchomionej betoniarni miejskiej w Pucku. Koszta regulacji tej ulicy będą wynosić około 4.000 zł. Prace daje wykonywać miasto chociaż właściwie winna wykonać Dyr. Kolei Państwowych.

B. prezes „Strzelca" skazany za kradzież

W poniedziałek ub. przed Sądem Grodzkim w Pabianicach toczyła się ciekawa sprawa, świadcząca o wielkim upadku moralnym działaczy „sanacyjnych".

Przed sądem odpowiadał urzędnik Ubezpieczalni Społecznej w Pabianicach Kazimierz Freizler, zam. przy ul Zielonej 23, lat 40, były prezes Strzelca, a ostatnio członek i działacz szeregu organizacyj „sanacyjnych", oskarżony o to, że przed paru miesiącami skradł z mieszkania prywatnego na szkodę Pawełczaka Franciszka, intendenta szpitala dla umysłowo chorych, aparat fotograficzny.

Freizler był częstym gościem p. Pawełczaków, którzy pewnego razu spostrzegli brak aparatu. Zwierzyli się z tego innemu gościowi, przebywającemu również w ich domu. Gość ten czuł się tą wiadomością dotknięty i chcąc wykazać swoją całkowitą niewinność rozpoczął na własną rękę skrupulatne dochodzenie. Okazało się po niedługim czasie, że podejrzenie, jakie skierował przeciw Freizlerowi, nie było mylne. Obserwując przez cały czas skrzętnie wszelkich fotografów, dokonujących zdjęć na jednej z uroczystości „sanacyjnych" spostrzegł, że i Freizler fotografuje. Po zbadaniu numeru aparatu i po dalszych dochodzeniach wydało się, że Freizler miał właśnie aparat, skradziony p. Pawełczakowi.

Sąd po rozpatrzeniu sprawy skazał b. prezesa Strzelca na sześć miesięcy bezwzględnego aresztu.

Z ruchu narodowego

KÓRNIK. Odbyło się tutaj publiczne zebranie Stronnictwa Narodowego. Przy wypełnionej sali zagaił zebranie p. Stanisław Szaroleta, udzielając z kolei głosu p. Antoniemu Czernikowi z Łodzi, którego zebrani powitali burzą oklasków. P. Czernik w przeszło godzinnym referacie zobrazował „zło naszych czasów" naświetlając rolę Żydów. Zgromadzona publiczność niemilknącymi oklaskami solidaryzowała się z wywodami prelegenta. Hymnem Młodych zebranie zakończono. (lk)

MOGILNO. Zarząd powiatowy Stronnictwa Narodowego w Mogilnie urządził we wszystkich rejonach powiatu odprawy dla kierowników kół S. N. Zebranie rejonowe przy udziale prezesa powiatowego radcy Trzcińskiego ze Świerkówca i delegata wojewódzkiego red. Sieciechowicza z Poznania odbyły się w Trzemesznie, Kruszwicy, Strzelnie, Pakości i Mogilnie. Na odprawę w Mogilnie, która odbyła się w Domu Katolickim, przybyło 40 członków kierownictwa z poszczególnych placówek. Przewodniczył odprawie radca Trzciński, a po odśpiewaniu Pieśni Bojowej, treściwe referaty wygłosili deleg. wojewódzki p. Sieciechowicz i prezes powiatowy. Po przeszło 3 godzinnych obradach odśpiewaniem Hymnu Młodych zakończono zebranie, a kierownicy pełni zapału rozjechali się do swyh placówek. (rój)

OSTRÓW. Zebranie Stronnictwa Narodowego odbyło się w hotelu „Polonia". Na wstępie sekretarz odczytał okólnik kierownictwa powiatowego, po czym referat nt. organizacyjny wygłosił delegat okręgu p. Odrobny z Poznania. Prezes pow. dr Jan Mamak omówił wewnętrzną sytuację w Polsce. Po komunikatach i odśpiewaniu Hymnu Młodych zamknął prezes dr Mamak zebranie. (os)

Pozbawienie debitu

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z napaścią na Najśw. Pannę Marię Częstochowską Min. Spraw Wewn. pozbawiło debitu pismo „Der Arbeitsmann". (w)

Zajścia antyżydowskie

„Warsz. Dz. Nar. donosi:

We wsi Kulesze, pow. Wysoko-Mazowiecki, doszło do poważnych zajść antyżydowskich. Grupa nieznanych sprawców, zdemolowała mieszkania żydowskie, niszcząc urządzenia i dobytek. Następnego dnia Żydzi wyjechali do Wysoko - Mazowieckiego, gdzie dotąd przebywają.

Policja prowadzi dochodzenie. Aresztowano jednego z członków Stronnictwa Narodowego, lecz zwolniono go po kilku godzinach.

ORZECZNICTWO SĄDÓW POLSKICH

Przyznanie „prawa ubogich"

W myśl art. 112 kodeksu Postępowania Cywilnego „przyznania prawa ubogich domagać się może osoba fizyczna lub prawna, która wykaże swe zupełne ubóstwo na podstawie zaświadczenia władzy publicznej o jej stanie rodzinnym, majątku i dochodach". Przepis ten wobec powszechnego zubożenia społeczeństwa ma ogromne znaczenie, gdyż ten, prowadzący lub zamierzający prowadzić proces, komu Sąd przyznał „prawo ubogich" nie wnosi żadnych opłat sądowych ani nie uiszcza kosztów postępowania oraz ma prawo żądać ażeby dlań ustanowiono adwokata, który musi dlań pełnić wszelkie konieczne czynności związane z procesem bezpłatnie.

Ponieważ po wejściu w życie nowego kodeksu Postępowania Cywilnego niższe Sądy w wielu wypadkach bardzo rygorystycznie tłumaczyły pojęcie „zupełnego ubóstwa", przeto zainteresowane strony często odwoływały się w trybie kasacji do Sądu Najwyższego, który o pojęciu „zupełnego ubóstwa" stworzył bogate orzecznictwo.

Świeżo mamy znów do zanotowania orzeczenie bardzo istotne dla interpretacji pojęcia „zupełnego ubóstwa" osoby. Otóż Sąd Najwyższy w Orzeczeniu Izby Cywilnej z 9 października 1936 (C I 1715/36) stwierdził co następuje:

„Sąd Najwyższy już wyjaśnił, że Sąd przy decydowaniu kwestii przyznania prawa ubogich winien mieć na uwadze również okoliczność, jaki majątek posiada petent, chociażby nie przynosił on dochodu, gdyż osoba, która jest w stanie pokryć przypadające koszty procesu, choćby z pewnym uszczupleniem substancji swego majątku, nie może być uważana za „zupełnie ubogą" w rozumieniu art. 112 Kod. Post. Cyw. Inna jednak zachodzi sytuacja w przypadku, gdy posiadane przez osobę, starającą się o przyznanie jej prawa ubogich, aktywa nie są likwidalne, w takim bowiem razie, choć posiada ona pewien majątek, ale nie ma mimo to możności otrzymać za pomocą spieniężenia go czy w drodze sprzedaży, czy w drodze uzyskania kredytu, środków na pokrycie wpisu sądowego względnie innych opłat sądowych".

Z orzeczenia tego Sąd Najwyższy wysuwa tezę, że:

„Posiadanie przez osobę, starającą się o przyznanie jej prawa ubogich pewnego majątku nie stoi na przeszkodzie uznaniu jej za zupełnie ubogą w rozumieniu art. 112 K. P. C., gdy aktywa jej nie są likwidalne, tj. gdy nie ma ona możności otrzymania za pomocą spieniężenia powyższego majątku środków na pokrycie opłat sądowych". (K.)

„Księżniczki dolarów" w rodach arystokratycznych

Dolar amerykański jest złotym pomostem, po którym milionerki amerykańskie wchodzą do starożytnych rodów arystokratycznych Europy. W roku 1886 małżeństwo mrs. Louis Hammersley z księciem Marlborough wywołało wielką sensację. Prasa amerykańska ślub ten traktowała nieomal jako wydarzenie narodowe. Świeżo upieczoną arystokratkę nie nazywano inaczej jak „The First American Duchess" — pierwszą księżną amerykańską. Wówczas to opinia dowiedziała się, że już 12 Amerykanek zawarło związki małżeńskie z arystokratami europejskimi.

W roku 1895 ukazał się almanach z nazwiskami Amerykanek, które wyszły za arystokratów. Książka ta zawierała już 207 nazwisk. W roku 1915 nowe wydanie tego almanachu zawiera już 4.540 nazwisk Amerykanek, które przez ślub zdobyły korony hrabiowskie i książęce. Almanach ten wylicza najświetniejsze rody wszystkich krajów, których przedstawiciele weszli w związki małżeńskie z „księżniczkami dolarów", między nimi 59 książąt. Przy przeglądaniu tej książki odnosi się wrażenie, że kombinacja dolar - szlachectwo mieści w sobie jednakże dość znaczne ryzyko. Zbyt często bowiem obok nazwisk kobiecych figuruje dopisek: rozwiedziona lub powtórnie zamężna za...

Od roku 1915 nowe wydania almanachu amerykańskiego nie pojawiły się, można jednak śmiało przypuszczać, że w ostatnich dwudziestu latach liczba Amerykanek, które wyszły za arystokratów conajmniej się potroiła. W ostatnich dziesięciu latach było szczególnie w arystokracji angielskiej bardzo dużo małżeństw z Amerykankami, które się zupełnie poprawnie kształtowały. Gdy przy wzajemnej sympatii stan i nazwisko szczęśliwie uzupełniają się bogactwem i ambicją, niebezpieczeństwo rozczarowania na ogół jest wykluczone. Gdyby jednakże rycerze szczęścia, którzy w Europie zbankrutowali i nie wnieśli do małżeństwa nic krom szarmanckiej osobistości i resztek bogatej ongi garderoby, związki takie kończyłyby się zwykle procesami rozwodowymi i skandalami.

Jedną z największych sensacyj w tej mierze było małżeństwo córki milionera amerykańskiego Jay Goulda, miss Anny Gould, która oddała serce i rękę zubożałemu zupełnie hrabiemu francuskiemu de Castellane. W umowie ślubnej przyznano hrabiemu trzy miliony dolarów oraz prawo zarządzania majątkiem żony, wynoszącym 20 milionów dolarów. Już po krótkim czasie małżeństwo to było bardzo nieszczęśliwe. Po dłuższej separacji małżonków rozpoczął się w roku 1906 proces rozwodowy, który trwał przeszło 18 lat i wreszcie doprowadził do unieważnienia małżeństwa. Nie mniej nieszczęśliwe było małżeństwo siostry Anny Gould, Dorothy Gould, która poślubiła barona Rolanda Graffenried, b. oficera kawalerii szwajcarskiej. Po długoletnim procesie udało się wreszcie baronowej uratować dla siebie i dwojga dzieci resztki olbrzymiej fortuny przed rozrzutnością małżonka.

W ostatnich latach sensacją towarzyską były małżeństwa trzech książąt kaukaskich Mdivani z milionerkami amerykańskimi. Niedawno zmarły książę Aleksis ożenił się najpierw z miss Louis van Alen a następnie z najbogatszą kobietą Ameryki, Barbarą Hutton. Dawid Mdiwani zaślubił bardzo bogatą aktorkę filmową May Murray. Sergiusz Mdivani został małżonkiem Poli Negri i ożenił się po rozwodzie z nią ze śpiewaczką operową Mary McCormick, która wniosła mu z dawniejszego swego małżeństwa kilkomilionowe wiano. W skutecznym swym ataku na amerykańskie góry dolarowe książęta Mdivani nie znajdą zapewne równych sobie pionierów Nowego Świata. (KK.)

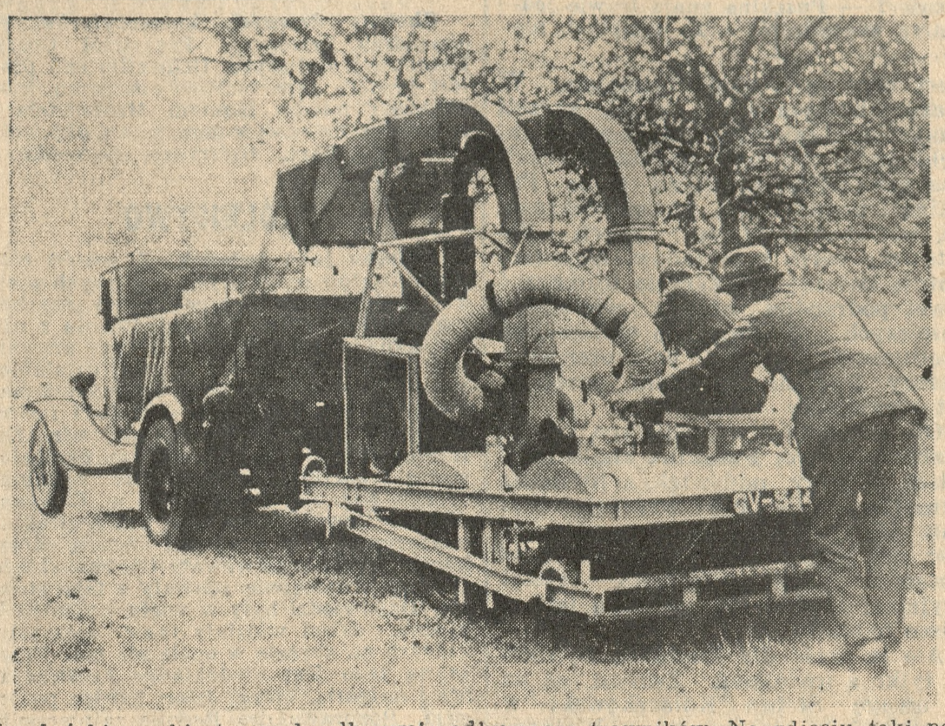

Londyńskie parki otrzymały olbrzymie odkurzacze trawników. Na zdjęciu taki potężny „elektro - lux" podczas pracy.

Najstarsze muzea w Europie

Od czasów Ptolomeusza Filadelfosa, który trzy wieki przed Chrystusem stworzył wspaniałą bibliotekę Aleksandryjską, spaloną podczas wojny z Rzymem w r. 48 przed Chrystusem przez Cezara, aż do wieku XIX, to znaczy nieomal do czasów obecnych, muzea nie istniały w żadnym mieście europejskim, jako samoistne instytucje, poświęcone gromadzeniu dzieł sztuki. Sama nazwa „muzeum" wskazuje zarówno na jego pochodzenie, jak i przeznaczenie: mają to być świątynie Muz, roztaczających czułą opiekę nad zawartymi we wnętrzu przybytków bezcennymi nieraz skarbami kultury i sztuki.

Rzymianie lubujący się w dziełach sztuki, gromadzili je chętnie, jednak wyłącznie dla prywatnego użytku. Ich zbiory miały charakter ściśle domowy, dostępny jedynie dla gospodarzy domu i ich przyjaciół. Do tych mecenasów sztuki zaliczyć należy przede wszystkim Cezara, Krassusa, Sullę, Werresa i innych przedstawicieli arystokratycznych sfer Rzymu.

Epoka Odrodzenia, która wpłynęła w znacznym stopniu na obudzenie zainteresowań kulturą starożytną, przyczyniła się w dużej mierze do rozwoju muzeów w Europie; szczególnie w Italii, gdzie stale patronująca artystom rodzina Medyceuszów posiadała przebogate zbiory sztuki, powstał szereg galeryj, w których zgromadzono co najcenniejsze malowidła i rzeźby artystów starożytnych i współczesnych. Po muzeum, założonym w Rzymie przez Cola di Rienzo w r. 1347, papieże Leon X i Juliusz II, obaj z rodziny Medyceuszów, założyli szereg muzeów, w tym Watykańskie i Palazzo degli Uffici we Florencji.

Wpływy Renesansu włoskiego przeniknęły szybko do innych krajów europejskich, a w pierwszym rzędzie do Francji, gdzie król Franciszek I przystąpił do otwarcia szeregu zbiorów muzealnych i dzieł sztuki, kontynuując między innymi budowę Luwru, rozpoczętą przez Filipa Augusta w roku 1204. Wielkimi mecenasami sztuki we Francji byli wszyscy następcy Franciszka I, a przedewszystkim Ludwika XIV, twórca szeregu wspaniałych budowli w Paryżu i okolicy, z Luwrem i Wersalem na czele. Wielka Brytania szczyci się posiadaniem największego i najbogatszego muzeum na świecie. Jest nim British Museum, znajdujące się w Londynie, a założone przez Jerzego II w roku 1753. Drugim, co do wielkości i bogactwa, jest South - Kensington Museum, położone wśród wspaniałych ogrodów, stanowiących przedłużenie Hyde - Parku. Najstarsze w Anglii jest Ashmole - Museum w Oxfordzie; datuje się ono od roku 1679. W Niemczech najstarsze muzeum zostało założone w XVI wieku, w roku 1559 przez Augusta Saskiego w Dreźnie. Posiada ono szereg ciekawych dokumentów z epoki Renesansu niemieckiego.

Największy rozkwit muzeów w Europie przypada dopiero na wiek XIX. Wielkie odkrycia geograficzne i archeologiczne, badania i wynalazki sprawiły, że gromadzenie zabytków czy dawnych dzieł współczesnych wymagało specjalnego ujęcia i w ten sposób powstała specjalna nauka, muzeologia, która ujęła w ścisłe kanony sposób urządzania i utrzymywania ładu w muzeach.

W Polsce muzea istnieją w szeregu większych miast, najstarsze w Sukiennicach, założonych w Krakowie w XIV w. Aczkolwiek zdawałoby się, że w Warszawie, jako w stolicy kraju, znajdują się najcenniejsze pamiątki i zabytki kultury i sztuki polskiej, dopiero po obejrzeniu muzeów Krakowa, Lwowa i Wilna możemy stwierdzić, iż zabytki muzealne Polski są nierównomiernie rozrzucone po wszystkich nieomal miastach prowincjonalnych, w których przeszłość historyczna splotła się nierozerwalnie z zabytkami, stanowiącymi prawdziwy skarbiec kultury narodowej.

ATRAKCJA FILMOWA JAKIEJ DAWNO NIE BYŁO!

W nadprogramie — do rewelacyjnego filmu polskiego „ZNACHOR", który od **jutra piątku** wchodzi na ekrany kin APOLLO i METROPOLIS — ukażą się dwie bardzo ciekawe i przepiękne kreskówki kolorowe, które swymi przecudnymi barwami, jak i czarującą i niezwykle wesołą akcją, stanowić będą **miłą niespodziankę dla wszystkich.**

Kreskówki kolorowe „BUNT W HAREMIE" w kinie APOLLO, oraz „WESELE KRÓLEWSKIE" w kinie METROPOLIS zapowiadamy jako **największą sensację w dziedzinie dodatków kolorowych.**

ng 48 914

APOLLO — METROPOLIS

Seanse 5 — 7 — 9 | **OD JUTRA PIĄTKU 10 b. m.** | Seanse 4.45 - 6.45 - 8.45

FILM, KTÓRY WZBUDZA NAJWYŻSZE ZACIEKAWIENIE

ZNACHOR

w/g najpoczytniejszej powieści T. DOŁĘGI-MOSTOWICZA

K. Janosza - Stępowski, Barszczewska, Zacharewicz, Ćwiklińska, Buczyńska, Węgrzyn i inni

ng 48913

DZIS w czwartek poraz ostatni — APOLLO — „DROGA DO RIO" METROPOLIS — „ZWYCIĘŻYŁY KOBIETY"

DZISIEJSZE CZASY

— Jak ci się powodzi?
— Jak w flecie.
— ?
— No tak, jedną dziurę się zatyka, drugą otwiera.

Miasto na sprzedaż

Hellevoetsluis, miasto, położone o godzinę jazdy kolejowej od Rotterdamu, nad morzem, jest na sprzedaż.

Chodzi w tym wypadku o niezwykłe koleje, tym bardziej, że Hellevoetsluis, czyli śluza czartowska, swego czasu odgrywało bardzo ważną rolę i to jako port wojenny. Tutaj przygotowywano wielkie eskadry dawnej republiki niderlandzkiej, owe sławne okręty, które pobiły Francuzów i Anglików. Tutaj zatrzymywał się każdy statek, który wiózł towary dla Rotterdamu lub Dordrechtu, gdyż Hellevoetsluis posiadało doskonały port i zamożną ludność.

Pierwszy cios otrzymało miasto, gdy przez budowę kanału Nieuwe Waterwegs Rotterdam otrzymał bezpośrednie połączenie z morzem. Liczba ludności spadała raptownie, statki handlowe już nie zawijały do jego portu. Lecz bądź jak bądź miasto było jeszcze portem wojennym. Dzięki urządzeniom wojskowym, załodze i sklepom wszelkiego rodzaju miasto zatrzymało jeszcze ludności około 6000 głów.

Z biegiem czasu jednakże port został zaniedbany, utwierdzenia straciły swoją wartość, a rząd holenderski przeniósł port wojenny i załogę do nowocześnie urządzonego portu Heldern, nad jeziorem Zuider. Miasto wymarło. Żołnierze, marynarze, robotnicy ze swymi rodzinami wyprowadzili się. Znikły sklepy i gospody, kościoły są zamknięte, szkoły stoją puste. Przypuszcza się, że liczba mieszkańców miasta w ciągu roku spadnie do kilkuset.

Miasto jest na sprzedaż. Nie brak reflektantów. Dom nabyć można za kilkadziesiąt guldenów. Pewien przemysłowiec amsterdamski nabył szkołę miejską z mieszkaniami i ogrodem za 1600 guldenów. Kupujący zaludniają jedyny hotel miejscowy, który jest oczywiście także do nabycia.

Hellevoetsluis ilustruje w naszych oczach proces zanikania dawnych wielkich kultur. **Kk.**

Nieznane dzieła plastyki gotyckiej na Pomorzu

Nasz korespondent toruński donosi:

Ostatnie kilka tygodni przyniosły sztuce na Pomorzu szereg doniosłych odkryć nieznanych dzieł plastyki gotyckiej. Adiunkt katedry historii sztuki U. P., dr Gwido Chmarzyński, korzystając z wakacyj, urządził kilka wycieczek naukowych, których plon jest bardzo obfity.

CHRYSTUS FRASOBLIWY
Rzeźba gotycka z pocz. XVI w. w Rywałdzie

W samym Rywałdzie dr Chmarzyński, autor zasadniczego dzieła „Sztuka w Toruniu", odkrył nieznaną rzeźbę gotycką w drzewie „Chrystusa Frasobliwego", o wysokości około 1 metra oraz dwie gotyckie figury, wyobrażające biskupów i pochodzące z połowy XV wieku. Rzeźba Chrystusa jest okryta szatą z płótna malowanego, które pochodzi z XVIII wieku. — W głównym ołtarzu kościoła parafialnego w Rywałdzie znajduje się cudowna figura „Madonny tronującej", okryta brokatową sukienką. Przy bliższym zbadaniu okazało się, że jest to rzeźba gotycka z ok. 1380 roku z typu tzw. „Madonn na lwie". Madonny tego samego typu są w kościołach w Nowemmieście i Kowalewie. Wszystkie te trzy rzeźby są dziełem snycerzy toruńskich.

W pobliskim Linowie znajdują się cztery gotyckie figury biskupów z połowy XV wieku, jakby „bracia" rzeźb w Rywałdzie.

Dalszym uzupełnieniem rzeźb gotyckich na Pomorzu będzie krucyfiks o wysokości około 1,50 m z drugiej połowy XIV wieku w kaplicy kościoła w Lembarku w pow. brodnickim i Madonna w feretronie w kościele w Radzynie.

W katedrze pelplińskiej na jednym z bocznych ołtarzy dr Chmarzyński odkrył pod sukienką brokatową rzeźbę gotycką, wyobrażającą Madonnę.

Na samym końcu należy jeszcze wymienić odkrycie w kościele pobenedyktyńskim w Chełmnie. Jest to rzeźba gotycka z początków XV wieku o średnicy około 50 cm, wyobrażająca głowę św. Jana na misie. Rzeźba ta wyszła również z jednego z warsztatów toruńskich. (z)

GŁOWA ŚW. JANA NA MISIE
Rzeźba z pocz. XV w. w Chełmnie, dzieło nieznanego snycerza toruńskiego.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PUSZKIN, TETMAJER I MY...

Dwie rocznice — Jedna: śmierci — Druga: półwiecza pracy — Kult wielkiej poezji jest zrozumiały — Ale czym jest dla nas Tetmajer? — Puszkina znają ledwie jednostki — Więc skąd idzie jego kult? — Na wietrze wschodnim — To symptom, nie wyjątek...

W bieżącym roku przypadły m. in. dwie żywo obchodzące nasz świat literacki rocznice: stulecie śmierci poety rosyjskiego Aleksandra Sergiejewicza Puszkina i pięćdziesięciolecie twórczości poety polskiego — Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

Wymienione rocznice są poniekąd niewspółmierne. Rocznica śmierci Puszkina posiada charakter do pewnego stopnia międzynarodowy, a ściślej mówiąc — międzysłowiański. Jubileusz Tetmajera — to raczej uroczystość w gronie rodzinnym, narodowa, plemienna i dlatego właśnie — należałoby sądzić — powinna być żywa, swojska, powszechna.

Nasz świat literacki znamiennie ustosunkował się do tych rocznic. Ogromne zainteresowanie Puszkinem pozostawiło w cieniu „oślepłego orła" Nie można wprawdzie powiedzieć: w cieniu zupełnego zapomnienia, gdyż sprawa ta pulsuje tu i ówdzie w publikacjach prasowych, nie przybrała jednak wyraźniejszych form organizacyjnych.

*

Nie wysuwam zasadniczych zastrzeżeń przeciw polskim zainteresowaniom się Puszkinem. Można w tym widzieć nie uwielbienie dla przyjaciela Mickiewicza lecz przejaw kultu wielkiej poezji, uosobionej w pojęciu „Puszkin". Nikt z kulturalnych ludzi nie będzie się na to zżymał.

Ale na marginesie tej sprawy wyrastają refleksje trochę mącące ogólne sielankowe wrażenia. Właśnie jubileusz Tetmajera. Może wprawdzie ktoś słusznie twierdzić, że Tetmajer to nie Puszkin. W uwadze tej byłaby tylko cząsteczka ogólnikowej racji.

Trzeba się bowiem zgodzić z tym, że poezja Tetmajera jest dla nas poniekąd ważniejsza, bliższa i dla naszych celów bardziej — w znaczeniu codziennym — wartościowa, niż wielka poezja Puszkina. Puszkin bowiem dostępny jest w oryginale tylko dla jednostek. Najświetniejsze nawet przekłady dają nam skromne jedynie wyobrażenie o świetności języka poetyskiego Puszkina. Puszkin — to nie ucieleśnienie idei, to nie gigantyczność Goethego lub Mickiewicza, Puszkin — to niepospolity urok słowa poetyckiego.

Tu właśnie możemy wskazać na cechy wspólne między Tetmajerem a Puszkinem. Tetmajer odznacza się podobną melodyjnością, urokiem bezpośredniości, szczerością słowa poetyckiego, pięknem języka. Oczywiście, są to podobieństwa bardzo niepodobne, jak musi być u indywidualności twórczych. Nie chodzi mi o rozpatrywanie tych „niepodobnych podobieństw", lecz o zaznaczenie, że jubileusz Tetmajera stanowił również doskonałą sposobność do wyrażenia uwielbień dla niepospolitego piękna języka poetyckiego; sposobność tym milszą, że mogła i powinna objąć nie tylko szczupłą gromadkę wtajemniczonych w poezję rosyjską, lecz szerokie rzesze miłośników poezji polskiej.

*

Tymczasem nasze pisma literackie, zajmujące się poezją, wykorzystały pierwszą sposobność, a całkowicie zaniedbały drugą. „Kameny" i „Kwadrygi" wydały specjalne numery poświęcone Puszkinowi (chwali się to!), wydawcy rzucają na rynek aż dwie słabe powieści na tle życia Puszkina, tłumaczone z rosyjskiego (tu już zaczynamy wątpić), a o Tetmajerze — głucho, czasem jakaś wzmianeczka, że niby jubileusz, — i na tym się kończy (i to się gani!).

Otóż zbliżyliśmy się do istoty zjawiska. Przejawiający się u nas kult Puszkina nie jest bezinteresownym wyrazem czci dla wielkiej poezji. Jest w dużym stopniu oznaką zależności powojennej poezji polskiej od wpływów rosyjskich. Przed wojną raczej nienawidziliśmy poetów rosyjskich, co psychologicznie było umotywowane. Trzymaliśmy się wzorów zachodnich. Po wojnie zaszła zastanawiająca zmiana. Poezja polska zerwała w znacznej mierze z Zachodem. Nowsi poeci rosyjscy pozyskali w Polsce olbrzymią popularność. Majakowskij i Jesienin stali się bóstwami i fetyszami. A po trochu i Balmont i Briusow i Błok — trzy wielkie rosyjskie BBB, poeci właśnie w skali Tetmajera. W miarę jak wymienieni poeci zaczęli klasycznieć, zainteresowanie u nas zaczęło się powoli przenosić na dawnych klasyków. Przypomniano sobie Puszkina i Lermontowa, nawet Niekrasowa, nawet Sołłoguba i innych. Powstawały serie przekładów, niejednokrotnie świetnych. Zaczęto tłumaczyć nawet podrzędne utwory wielkich i mniejszych poetów. Nie omieszkano przetłumaczyć nawet polakożerczych wierszy Puszkina, w czym przesada jest oczywista.

Oto przyczyny wyjaśniające, czemu rocznica śmierci Puszkina znalazła w Polsce wybitny oddźwięk, a jubileusz Tetmajera mija bez wyraźniejszego echa. Podkreślając tę niewspółmierność nie mamy na celu obniżania znaczenia poezji Puszkina. Wielki przyjaciel Mickiewicza godzien jest w Polsce uznania.

Ale ta cześć dla Puszkina wynikła nie tylko z uwielbień. Zwrócił już na to uwagę Stefan Kołaczkowski w „Marchołcie", omawiając „Wolność tragiczną": „W Puszkinie wielbiono wywiedzione ponad romantyzm dziwne skojarzenia: klasycyzmu z realizmem oraz czystej poezji z poetycką gloryfikacją siły państwa i... rzeczywistości". Może to jest słuszne w zastosowaniu do jednego poety. Jeżeli chodzi o ogół wielbicieli Puszkina, mniej byśmy tu widzieli skojarzeń z uwielbieniem siły państwa, gdyż zwolennicy Puszkina zajęli stanowisko raczej sceptyczne, może tylko pozornie pozytywne. To poeci realizujący zamówienia, i w tym są podobni niestety do Puszkina, który tworzył państwową poezję rosyjską nie z przekonania, lecz wskutek kompromisu. Puszkin był wielkim poetą, ale nie był księciem niezłomnym.

Jakkolwiek by było, pominięcie jubileuszu Tetmajera jest symptomatyczne. To nie wyjątek.

Stanisław Czernik.

Ostrzeszów

ŻYCIE KULTURALNE

MUZYKA

Chcemy dawnych kompozytorów — oświadcza Zrzeszenie Przyjaciół Opery Komicznej w Paryżu. Uchwaliło ono protest przeciw repertuarowi obecnemu, który krąży między Bizetem, Massenetem i Puccinim. Zrzeszenie domaga się, aby wrócono do Aubera, Grétryego, Gounoda i Herolda.

SZKOLNICTWO

Dziecko jako świadek. Z pośród różnych działów nauk psychologicznych wielkie znaczenie praktyczne ma tzw. psychologia świadczenia. Na zagadnienia z nią związane pierwsi zwrócili uwagę prawnicy. Zaobserwowali oni w swej działalności zawodowej takie fakty, że zeznania małoletnich zawierają liczne błędy i fałsze, popełniane najczęściej nieświadomie. Zainteresowali się tymi zjawiskami psychologowie i zaczęli przeprowadzać systematycznie badania. Pisze o tym w „Chowanie" dr Rowid, który sam przeprowadzał eksperymenty w Krakowie metodą obrazkową. Dzieci obserwowały Chełmońskiego „Burzę" i następnie zdawały z tego sprawę. Odpowiedzi były w wielu wypadkach błędne, dzieci widziały takie szczegóły, których na obrazie w ogóle nie ma. Przyczyną tego jest niedokładne spostrzeganie i sugestia, której dzieci bardzo podlegają. Rozprawa dra Rowida zainteresuje wszystkich, którzy ze świadczeniami dziecka mają do czynienia, a więc również rodziców. Niewłaściwe ustosunkowanie się do świadczeń dziecka jest często powodem tragedyj rodzinnych. Psychologia wyjaśnia w tym niejedno. (sn)

OCHRONA PRZYRODY

Nowe limby w Polskich Tatrach udało się niedawno odszukać p. L. Korzeniewskiemu. Wiadomo, że tych pięknych i troskliwie ochranianych drzew nie rośnie zbyt wiele w polskiej części Tatr, toteż każde nowe stanowisko limby powinno cieszyć miłośnika tatrzańskiej przyrody. Rozmieszczenie limb w naszych Tatrach opracował dr Marian Sokołowski; obecnie odkryto na wapiennych skałkach Gładkiego Jaworzyńskiego około 50 drzewek, jakkolwiek podawano ich ilość w tym miejscu na 5 zaledwie. Na stokach Małego Kościelca rosną nie dwie limby a 12; w Dolinie Czarnego Stawu Gąsienicowego i na stokach Żółtej Turni oraz w Pańszczycy, na Zameczkach i Uhrociu Kasprowym są dość duże laski limbowe dotychczas nie badane. (m)

NAUKA

Historycy polscy i estońscy umówili się na zjeździe w Tartu (dawnym Dorpacie) o współpracę w dziedzinie badań historycznych. Wybrano w tym celu komitet, do którego weszli historycy polscy i estońscy w liczbie po pięciu. Jednym z punktów programu jest wydanie wspólnymi siłami fundamentalnego dzieła o czasach polskich w Estonii.

Polak profesorem w Ameryce. Tymi dniami wyjechał z Krakowa dra Oskar Dange, powołany do Kalifornii do Barclay University na profesora ekonomii politycznej.

Wojsko polskie w szwedzkiej katedrze. Na jednej ze ścian kaplicy grobowej Karola Karlsona Gyllenhielma katedra w Stragonie znajduje się płaskorzeźba przedstawiająca walkę wojsk polskich ze szwedzkimi, z okresu panowania Karola Gustawa. O tablicy tej i postaciach wojskowych na niej umieszczonych pisze p. Otton Smitha w świeżo wydanym zeszycie „Broni i barwy" (nr. 7—8 za rok 1937). Jak wynika z wywodów autora tablica pochodzi z 1660 r., aczkolwiek pewne szczegóły w umundurowaniu oddziałów polskich wskazywałyby, że przy restauracji w XVIII wieku zmieniono pewne drobiazgi zgodnie z ówczesnym wyglądem wojska polskiego. Artykuł p. Smitha jest ciekawy zarówno ze względu na opis zabytku przedstawiającego wojsko polskie na terenie Szwecji, jako też i ze względu na pewne nowe spostrzeżenia co do munduroznawstwa. Inne artykuły omawiają miecz żelazny z Zakaukazji, znajdujący się w zbiorach rtm. dypl. Wł. Dziewanowskiego, wygląd polskich orłów wojskowych z lat 1914—1936, tudzież polemikę w sprawie działek Baldenera na Wawelu. Poza tym dowiadujemy się pewnych szczegółów o szabli Stanisława Tęczyńskiego, rogu myśliwskim króla Zygmunta, orderze św. Henryka z czasów Augusta III tudzież o mundurach wojska polskiego z czasów Księstwa Warszawskiego. (J. St).

KRAJOZNAWSTWO

Port Władysławów. W Wielkiej Wsi nad Bałtykiem powstaje jak wiadomo port rybacki. Ku czci Władysława IV będzie on nazwany Władysławowem. Pierwotnie proponowano nazwę „Władysławowo", lecz ostatecznie zdecydowano się urobić nową nazwę na taki sam sposób, jak powstał np. Stanisławów.

Bridż na Dunajcu może sprawić pewnym jego amatorom przyjemność lecz nie jest nikomu rozsądnemu potrzebny. Chodzi o obrzydliwe „krypy" drewniane, które kursują po Dunajcu w pobliżu Niżniej Szczawnicy, tuż przy wejściu do Pienińskiego Parku Narodowego. Kuracjusze szczawniccy, wśród których przeważają „starozakonni", używają tych ark do spacerów po wodzie, zachowują się przy tym hałaśliwie, grają w karty, jedzą i zaśmiecają wodę. Już dawno starano się zabronić przewoźnikom tego wrzeszczącego procederu, tymczasem coraz częściej nadchodzą do krakowskiego urzędu wojewódzkiego prośby o koncesję na przewóz pasażerów przez Dunajec. Ponieważ od paru lat istnieje dobrze i składnie działające Stowarzyszenie flisaków na rzece Dunajcu w Krościenku, którego zadaniem jest organizacja przewozu gości — wydawanie pozwoleń osobom postronnym jest zbędne i niewłaściwe. Czas byłby skończyć z żydowskim hałasem pod Pieninami! (jmł)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Nowa polichromia w starym kościele. Znany kościół w Swarzewie nad zatoką Pucką otrzymał nową polichromię dzieła artysty malarza Drapiewskiego. Oparto ją na motywach zdobnictwa kaszubskiego. Jest to pierwszy na wybrzeżu kościół a zarazem i na całym Pomorzu, który otrzymał kaszubską polichromię; wiadomo, że w tej starej świątyni znajduje się cudowny obraz Matki Boskiej. (jm)

ZE ŚWIATA FILMU

Znany rysownik paryski Carlo Rim pisze również scenariusze filmowe. Obecnie iakręca się pod reżyserią Jean Crémillona jego film pt. „Herkules", z Gaby Morlay w głównej roli kobiecej.

Annabella i Conrad Veidt grają razem w filmie „Pod czerwoną szatą", który zaczęto właśnie wyświetlać w Paryżu. Jest to film nakręcony w Londynie.

VARIA

Na festivale artystyczne do Moskwy udał się osobiście francuski minister oświecenia p. Zay. Towarzyszy mu sekretarz dyrektor gabinetu p. Abraham, na peronie w Moskwie powitał go francuski chargé d'affaires, p. Levi. Wszystko do maści.

WIELKI SEKRET — CZĘŚCIOWO ODSŁANIANY

Z Berlina donoszą nam (bt):

Obchodzi ten sekret radiosłuchaczy polskich o tyle, iż rynek radiowy polski — od którego pojemności i nasycenia zależy dalszy rozwój naszej radiofonii — jest mnóstwem poplątanych niteczek związany z rynkiem niemieckim. Idzie o odbiorniki lampowe. Cena ich już w przeszłym roku o tej porze uległa spornemu obniżeniu. Na tegorocznej wystawie radiowej w Berlinie okazało się, iż przyszła dalsza zniżka. Dla czego? Nie potaniał materiał, nie potaniała robocizna, układy nie są prostsze, lecz przeciwnie, o wiele bardziej skomplikowane. A jednak zniżka jest taka, że gdy przed rokiem kilo odbiornika rachowało się w przecięciu na 17,60 marek niemieckich, to w tym roku oblicza się je tylko na 13,50. Przy piętnastokilowym odbiorniku jest to przeszło sześćdziesiąt marek różnicy... Co ją wywołało?

* * *

Nie są zbyt gadatliwe na ten temat koła, które odbiorniki wyrabiają i nimi handlują. Ledwie im się coś przez zaciśnięte zęby prześlizgnie, i to w tonie dość zgryźliwym. Przede wszystkim rok poprzedni był tz. „Roehrenfeierjahr", co znaczy, że nie wolno było wypuszczać na targ nowych gatunków lamp. Duża to przykrość dla amatorów najwyższego zysku, bo nowe, skomplikowane lampy bywają coraz droższe i dostarczają pretekstu do podnoszenia ceny odbiorników, stare zaś i tak się zepchnie, szczególnie za granicę. Wynagradzają to sobie radiowytwórcy i radiokupcy zachęcaniem publiczności do superheterodyn, które od odbiorników bezpośrednich są w każdym razie droższe.

Następnie — rząd „nakłonił" fabrykantów do wypuszczenia nowej serii (300.000!) odbiorników ludowych („Volksempfaenger") ze znacznemi ulepszeniami, a jednak tańszych niżeli poprzednie i to o 15 procent. Tamte, pierwsze, których w ostatnie dwa lata sprzedano 737.000(!) będą teraz sprzedane po 59 marek, czyli niemal za trzecią część pierwotnej ceny! A co do zniżki lamp, to wynosi ona obecnie 20 do 30 procent na sztuce. Okazało się, że przy tej samej cenie materiału i robotnika, może fabrykant zrzec się prawie trzeciej części pierwotnego zysku i jeszcze na tym zarabia, bo w przeciwnym razie zaprzestałby wytwarzania. W interesie nie ma sentymentów.

* * *

Skąd przyszły rozkazy którym przemysł i handel radiowy musiał się poddać? Procedura była krótka. Tak zwany Komisarz Kształtowania Cen w Rzeszy został przez Polityczne Kierownictwo Radiofonii i przez Ministerstwo Propagandy powiadomiony, iż ceny są zbyt wysokie i trzeba je obniżyć. Zrobiono wspólną konferencję z Izbą Radiową Rzeszy — i wydano odpowiednie zarządzenia. „Obiżenie cen — dodaje komentarz półurzędowy — zostało umożliwione przez to, że z początkiem tego roku, zarządzono rozluźnienie (Auflockerung) wzajemnych zobowiązań co do utrzymania ceny, jakie istniały między wytwórcami". W przekładzie na prozę nieurzędową znaczy to, że wymierzony przeciw konsumentowi kartel fabrykantów został zmuszony do pewnych rezygnacyj. Aby zaś nie odszkodowywał się okrężną drogą przez wyrób odbiorników tańszych z gorszych części, wyszło zarządzenie, iż odbiorniki ludowe, oraz parę innych typów wolno konstruować tylko z takich części, które będą nosiły na sobie specjalny znak ochronny Izby Radiowej Rzeszy, która ich jakość będzie kontrolowała. Ta luka została więc załatana. Poza tym, Komisarz Kształtowania Cen w Rzeszy unormował osobnym rozporządzeniem rabaty, jakich mają fabrykanci udzielać hurtownikom, hurtownicy detalistom. Komentarz półurzędowy wyjaśnia, iż jest to wstęp do dalszej obniżki cen...

Anglia abdykowała. Do 1 grudnia 1936 roku Anglia miała w Europie najwięcej radiosłuchaczy, od tego dnia wyprzedziły ją Niemcy, które prowadzą u siebie propagandę radiofonii najprzeróżniejszymi sposobami, aż do przymusu włącznie, radio bowiem jest dla hitleryzmu najważniejszym środkiem propagandy. Niemcy mają obecnie 12,4 radiosłuchaczy na 100 mieszkańców. względnie 44,6 procent na sto gospodarstw domowych. Wyższy procent ma jedynie Ameryka, gdzie na 100 gospodarstw jest 75,3 odbiorników.

Pisma nadesłane

„Oświata i Wychowanie". Zesz. 6. Treść: Z. Szulczyński: „O organizacji państwowych liceów pedagogicznych" Dr B. Suchodolski: „Program liceum pedagogicznego" — Inż. G. Hensel: „O liceach przemysłowych" — J. Chodorowski: „Licea handlowe i administracyjne" — Inż. S. Wiśniewski: „Licea rolnicze i licea gospodyń wiejskich" — Inż. S. Wiśniewski: „Licea gospodarstwa domowego" — S. Seweryn: „Przygotowanie młodzieży do obrony państwa" — W. Czerwiński: „Kształcenie duchowieństwa prawosławnego w Polsce" — Z materiałów liczbowych Min. W. R. i O. P. — Kronika — Przegląd czasopism — Książki — Adr., Red. Warszawa. al. Szucha 25.

Książki nadesłane

Gracjan Skalski: „Signum temporis". Wilno 1937. Nakł. Autora.

Antoni Gronowicz: „Niedroga recepta". Kompozycja sceniczna. Lwów 1937. Nakł. Księgarni Lwowskiej.

Jan Kornecki: „Oświata polska na Rusi w czasie Wielkiej Wojny". Z przedmową Stanisława Zielińskiego. Warszawa 1937. Pamiętnik Kresowy. Zeszyt 11.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Uprzemysłowienie pustynnego okręgu centralnego

Zamierzenia rządu skierowane ku uprzemysłowieniu centralnego okręgu przemysłowego interesują żywo — rzecz jasna — opinię publiczną, wszak bowiem powstanie nowego, najnowocześniej wyposażonego zagłębia przemysłowego stanie się faktem, który może wpłynąć decydująco na przyszłe ukształtowanie się stosunków na rynku polskim. Zresztą zagadnienie to interesuje opinię Polski Zachodniej nie tylko z tej, ale i z wielu innych racji; tak np. wysoce interesującym fragmentem powyższego zagadnienia są kwestie: kto będzie budować centralny okręg? kto w nim się osiedli? czy prawa Polaków będą w centralnym okręgu lepiej zabezpieczone, niż na terenie zażydzonej Gdyni? Jakie prace muszą być wykonane, aby z piasków, błot i borów (takim bowiem jest przeważnie krajobraz okolic zamkniętych widłami Wisły i Sanu!) powstało nowoczesne zagłębie przemysłowe?

Na ten ostatni temat programu prac pozostających do wykonania) wygłosił ostatnio w Krakowie interesujący referat — dyrektor „terytorialnie kompetentnej" izby przemysłowo-handlowej krakowskiej, inż. Henryk Mianowski. Wskazał on przede wszystkim, że pierwsze zręby prac inwestycyjnych, które w centralnym okręgu przemysłowym muszą być wykonane, to budowa fundamentów i szkieletu organizacji gospodarczej okręgu, którego dalszą rozbudowę przeprowadzić muszą wszystkie siły potencjalne kraju. Budowa tych fundamentów wyłania cały szereg problemów do rozwiązania:

1) Na plan pierwszy wyłania się problem rozbudowy zasobów energetycznych dla powstającego ośrodka przemysłowego. Musi on uniezależnić się od niedogodnej i wybitnie ekscentrycznie położonych pokładów węglowych zachodnich dzielnic Polski i dlatego źródłem sił popędowych dla centralnego okręgu winien być przede wszystkim biały węgiel podnóży Karpat.

2) W dalszym ciągu pomyśleć trzeba o stworzeniu bazy aprowizacyjnej dla okręgu centralnego, która opierać się będzie o rejony uprawy pszenicy sandomierskiej powiatów: sandomierskiego, opatowskiego i wschodniej Kielecczyzny oraz o urodzajne gleby Ziemi Lubelskiej aż po Wołyń i Podole.

3) Jednak pamiętać trzeba, że w obecnej chwili tereny wideł Sanu i Wisły są właściwie odcięte od świata. I tu wyłania się główny problem, jaki będzie do pokonania, a to problem komunikacji i transportu. Jednym z zasadniczych zagadnień do rozwiązania jest w tej mierze regulacja Wisły i Sanu, co nie tylko stworzy dogodne arterie komunikacyjne, ale uchroni ziemie nabrzeżne od milionowych strat, które prawie corocznie ponoszą one wskutek klęski powodzi.

4) Nie mniej ważne problemy wyłaniają się, gdy spojrzymy na linie kolejowe tego terenu, pozostałe po byłych zaborcach, którym nie zależało na połączeniu ziem kieleckich i lubelskich z województwami południowymi. Biorąc pod uwagę te warunki, M-stwo Komunikacji opracowało projekt budowy kolei, która połączy Kielce poprzez Międzychód i Tarnów z Krynicą, jak również linii kolejowej Rzeszów—Tarnobrzeg itd. Linie te złączą centralny okręg przemysłowy z Małopolską środkową oraz stolicą. Dalszym zadaniem będzie budowa dróg bitych, a wysiłek będzie to gigantyczny, jeśli się uwzględni, że tereny centralnego okrgu są właściwie niemal całkowicie odcięte od świata.

5) Dla powstania jednakże ośrodków wielkiego przemysłu należy tereny te odpowiednio planowo przygotować, należy usunąć te pierwsze trudności, na które w swej pionierskiej pracy napotkają. Poważnymi problemami, które w związku z tym muszą być rozwiązane, są: kwestia mieszkaniowa, szpitalnictwo, higiena, kanalizacja, szkolnictwo zawodowe itd.

Są to wszystko prace inwestycyjne, które mają przygotować grunt, na którym powstanie przemysł. Doprawdy — zamierzenie gigantyczne!

Krótkie informacje gospodarcze

— W ciągu pierwszych 5 miesięcy rb. wydatki funduszu inwestycyjnego P. K. P. osiągnęły wysokość 17 614 tys. zł. Jest to zaledwie nieznaczna część ogólnej sumy wydatków, preliminowanych w planie finansowo-gospodarczym, które wynoszą 87 800 tys. zł.

— Produkcja a w związku z tym i wywóz serów z Polski wykazuje poważny wzrost. Ogółem w ciągu 7 miesięcy rb. wyeksportowano z Polski 488 ton wartości 870 tys. zł wobec 30 ton wartości 43 tys. zł w analogicznym okresie r. ub.

— W ciągu pierwszych 8 miesięcy rb. wywieziono z okręgu bielskiego ogółem 632 280 kg wyrobów włókienniczych wartości 3 695 744 zł.

— W dniu 2 bm. uruchomiona została w porcie rybackim w Gdyni nowo wybudowana fabryka mączki rybnej. Została ona wybudowana przez Morski Instytut Rybacki kosztem około 200 tys. zł. Eksploatacja fabryki prowadzona będzie przez Halę i Chłodnię Rybną.

— Z inicjatywy Bazaru Przemysłu Ludowego ma powstać w Szczuczynie Nowogrodzkim suszarnia ziół leczniczych. Na cele budowy suszarni Bazar wyasygnował 3 000 zł oraz zobowiązał się zaangażować na przeciąg 1 roku instruktorkę zielarską.

— W pierwszych 8 miesiącach rb. sprzedaż piwa w kraju osiągnęła 912 hektolitrów, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 15,7 pct. Eksport piwa jest nadal minimalny.

— W dniu 2 bm. zakupiony został przez dwóch obywateli polskich w Finlandii szkuner motorowy m/s „Orion" o pojemności 300 trb.

— W okresie pierwszych 7 miesięcy rb. eksport rumuński osiągnął kwotę 20 mild. lei. Dodatnie saldo bilansu handlowego wynosi 9 mild. lei.

— Wstępne obliczenia tegorocznych zbiorów w Czechosłowacji przedstawiają się następująco (w centnarach — w nawiasach dane za r. ub.): pszenica 13 497 928 (15 127 302), żyto 14 472 309 (14 364 064), jęczmień 10 578 674 (10 188 697), owies 12 892 848 (12 183 671).

— Przemysł austriacki zajęty jest obecnie pracą nad wykonaniem dużych zamówień na cele inwestycyjne. Zamówienia te sięgają 35 milionów szylingów, czyli są dwa razy większe, niż wynosiły zamówienia inwestycyjne w okresie od lipca 1936 r. do lipca 1937 r.

— Tegoroczne zbiory winogron w Bułgarii będą o blisko 40 pct niższe, niż w roku poprzednim.

— Rząd finlandzki wystąpił z projektem obniżenia ceł na szereg artykułów spożywczych. W pierwszym rzędzie dotyczyć to będzie cukru, kawy, żyta i mąki pszennej.

— Fiński koncern drzewny Enso-Gutzent w Enso zakupił większość akcyj towarzystwa Aunuksen Puuliike w Helsinkach, znajdującej się dotychczas w rękach grupy angielskiej. Zakłady te produkują około 35 tys. standartów tarcicy rocznie.

— Z ogólnej produkcji stali Wielkiej Brytanii, wynoszącej przeciętnie miesięcznie milion ton, zużywane jest około 200 do 250 tys. ton czyli 20 wzgl. 25 pct na zbrojenia angielskie.

KRONIKA GOSPODARCZA

Pomyślny rozwój stosunków handlowych polsko-francuskich

Jak wiadomo, 18 lipca r. ub. Polska zawarła z Francją prowizoryczny układ handlowy, obowiązujący do końca roku ub. Przejściowy charakter układu nie wpływał jednak dodatnio na zwiększenie wzajemnej wymiany towarowej, wskutek czego kwestia zawarcia nowego układu stała się coraz bardziej palącą, co też zostało uskutecznione w dniu 22 maja rb., przez podpisanie traktatu handlowego i nawigacyjnego oraz umów dodatkowych, jak: płatniczej, turystycznej, kontyngentowej i innych.

Traktat handlowy przewiduje wzajemne kontyngenty, obejmujące dla towarów polskich Francję z Algierem, jako całość, natomiast na eksport do innych kolonij francuskich, gdzie stosowane są pewne ograniczenia przywozowe, otrzymała Polska dla artykułów włókienniczych specjalne kontyngenty. Zasadniczo, w myśl postanowień traktatu, eksport francuski do Polski winien wynosić 80 pct wartości eksportu polskiego do Francji. Fakt, że Francja jest rynkiem wolnodewizowym, ma też duże znaczenie dla naszego wywozu. Ogólnie biorąc ostatnio zawarty traktat dał Polsce szereg możliwości eksportowych przez przyznanie nowych konyngentów lub rozszerzenie dotychczasowych. Poza tym Francja przyznała na towary polskie, z małymi wyjątkami, minimalne stawki, co w sumie stworzyło pomyślne warunki dla naszego eksportu.

Należy zauważyć, że do Francji kierowane są głównie artykuły rolnicze (owies, fasola, nasiona buraków cukrowych, ziemniaki świeże, wyka itd.), których w r. ub. wywieźliśmy na około 7 miln. zł. Poważną pozycję w naszym eksporcie zajmuje również węgiel, którego wywieźliśmy na przeszło 21 miln. zł. W mniejszych ilościach eksportowane są również: len, drzewo, papier i pył cynkowy.

Z Francji importujemu przede wszystkim surowce włókiennicze i wyroby z nich, przetwory chemiczne i farmaceutyczne, oliwę, olejki eteryczne, skóry i futra, kosmetyki, niektóre narzędzia, maszyny i aparaty. Ogółem w 1936 r. przywieźliśmy z Francji za 43.473 tys. zł, wywieźliśmy zaś za 43.670 tys. zł, a więc rok ubiegły zamknął obroty nasze z Francją minimalnym saldem na naszą korzyść.

Po wprowadzeniu nowego traktatu handlowego, o którym mowa wyżej, daje się zauważyć znaczny wzrost obrotów, przy wydatnym zwiększeniu się aktywnego salda na naszą korzyść. W ciągu 7 miesięcy r. ub. przywieźliśmy bowiem z Francji towarów za 26 miln. zł, podczas gdy w tym samym okresie rb. za 22 miln. zł. Wywieźliśmy natomiast w tych samych okresach, w 1936 r. za 23,5 miln. zł i w 1937 r. za 30,5 miln. zł. Obserwując zatem stosunki handlowe polsko - francuskie, na przestrzeni ostatnich miesięcy, stwierdzić należy, że zawarty traktat wpływa bardzo dodatnio na rozwój obrotów handlowych polsko-francuskich.

Miasta pogranicza Wielkopolski w trudnych warunkach gospodarczych

Katowicka „Polonia" zamieściła ostatnio na swych łamach artykuł pod powyższym tytułem, zwracając uwagę na konieczność wszczęcia jakiejś konkretnej akcji w kierunku gospodarczego podniesienia miast wielkopolskich.

„Należy dokładnie zbadać — czytamy w artykule cytowanym — które miasta znalazły się w ciężkiej sytuacji skutkiem zmiany granicy. Bezrobotni z tych miast powinni mieć pierwszeństwo przy wielkich robotach inwestycyjnych. A te roboty powinny być podjęte nie tylko w okręgu sandomierskim, lecz także w Wielkopolsce. Nie wolno twierdzić, że Wielkopolska już niczego nie potrzebuje ,lub że najpierw trzeba podnieść obszary centralne. Dzielnice zaniedbane mogą i muszą rozwijać się szybciej, ale Wielkopolska także musi iść naprzód. W Wielkopolsce także muszą powstawać nowe fabryki, nowe zakłady pracy. Nie sądzimy jednak, by należało je umieszczać nad samą granicą. Naszym zdaniem inwestycje powinny być podjęte raczej w okolicy Inowrocławnia, Gniezna i Wrześni. Tam w nowych fabrykach powinn znaleźć pracę bezrobotni z miast nadgranicznych".

Jak z powyższego cytatu wynika, sprawa upadku gospodarczego miast nadgranicznych wielkopolskich interesuje nie tylko prasę wielkopolską, lecz nawet z poza terenu naszego województwa. Powitać należy to z zadowoleniem, ponieważ problem gospodarczego podniesienia miast nadgranicznych nie jest tylko zagadnieniem wielkopolskim, lecz problemem całej Polski.

(az)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Dzień wczorajszy był na europejskich giełdach walutowych dniem dalszego wyraźnego spadku waluty angieskiej oraz dalszego osłabienia franka francuskiego, ulegającego ostatnio tym samym fluktuacjom co i funt.

(k) **Ruch statków w porcie gdyńskim w sierpniu.** W sierpniu rb. ruch statków w porcie gdyńskim wyniósł ogółem 980 jednostek o łącznej pojemności 1.032.535 trn., z czego weszło do portu 493 statki o pojemności 517.545 trn, a wyszło 487 statków o pojemności 514.990 trn. Bandera polska zajęła pierwsze miejsce. Średnia ilość statków przebywających jednocześnie w porcie wynosiła 45, średni tonaż statków — 1.049,7 ton, średni postój — 49,8 godzin.

(k) **Eksport szmat.** W „Monitorze Polskim" nr 192 ukazało się obwieszczenie ministra przemysłu i handlu o wykazie instytucji, za których pośrednictwem wydawane będą zaświadczenia na wolny od cła wywóz szmat, skrawków tkanin, materii i wyrobów dzianych oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń. Łączy się to z rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 30 czerwca rb. ustanawiającym cło wywozowe na szmaty. Na zasadzie obwieszczenia ministra przemysłu i handlu zaświadczenia wydawane będą eksporterom za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych.

(k) **Uruchomienie rafinerii olejów i tłuszczów jadalnych w Szamotułach.** W dniu 4 września rb. Rolnicza Spółka Olejarska w Szamotułach po wykończeniu budowy rafinerii olejów i tłuszczów jadalnych przy swoich zakładach olejarskich w Szamotułach, przystąpiła do jej uruchomienia. Rafineria w Szamotułach jest urządzona według najnowocześniejszych wymogów technicznych i może przetworzyć na dobę około 10 ton produktu surowego. Uruchomiona rafineria jest jedynym tego rodzaju zakładem przetwórczym w Wielkopolsce; będzie ona dostarczała na rynek oleje stołowe, w niczym nie ustępujące pod względem jakości i smaku produkowanemu u nas do niedawna olejowi sojowemu, którego obecnie nie wyrabia się w Polsce z powodu całkowitego zamknięcia przywozu z zagranicy odnośnego surowca. (az)

(k) **10 tysięcy książeczek wkładowych dla młodzieży szkolnej.** W związku z rozpoczęciem roku szkolnego, księgarnie poznańskie rozdadzą młodzieży szkolnej, przy zakupie książek ponad 10 zł książeczki wkładowe Banku Związku Spółek Zarobkowych z zawiązkiem 1 złotego. Książeczki te zawierają odpowiednią ulotkę, propagującą składanie oszczędności przez młodzież. Ogółem w Poznaniu i kilku większych miastach Polski będzie rozdane 10 tysięcy książeczek wkładowych. Inowację tę młodzież nasza i rodzice przyjmą niewątpliwie z uznaniem. (az)

(k) **Zjawisko świadczące o zubożeniu handlu wielkopolskiego.** W latach ostatnich obserwuje się w handlu wielkopolskim niepokojące zjawiska, polegające na zmniejszaniu się zatrudnienia w handlu sił najemnych i zwiększaniu ilości zatrudnionych w przedsiębiorstwach członków rodzin ich właścicieli. W stosunku do r. 1921 ilość zatrudnionych w przedsiębiorstwach handlowych członków rodzin wzrosła z 302 do 1.176, czyli o 291%. Zjawisko to świadczy niewątpliwie o pauperyzacji handlu w Wielkopolsce. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Przedłużenie protokółu taryfowego polsko - finlandzkiego.** Prezydent Finlandii ratyfikował w dniu 3 bm. przedłużenie protokółu taryfowego polsko - finlandzkiego z dnia 16 lipca r. ub., którego ważność upłynęła 31 lipca rb. Wspomniane wyżej porozumienie obowiązuje od 31 lipca rb.

(z) **Otwarcie targów jesiennych w Pradze.** W Pradze otwarte zostały jesienne targi wzorów towarowych. Zagranica interesuje się głównie czeskimi wyrobami ze szkła i porcelany, galanterią, wyrobami skórzanymi, zabawkami, naczyniami kuchennymi, wyrobami drzewnymi i maszynami.

(z) **Otwarcie Targów Jesiennych w Wiedniu.** W dn. 5 bm. otwarte zostały w Wiedniu Targi Jesienne. Obok ciekawych eksponatów przemysłu autriackiego na szczególną uwagę na targach zasługuje pawilon włoski. Licznie reprezentowany jest poza tym przemysł niemiecki, węgierski i francuski.

(z) **Ratyfikacja międzynarodowego układu cukrowniczego.** Angielskie ministerstwo handlu ogłosiło listę krajów, które już ratyfikowały, względnie gotowe są ratyfikować międzynarodowy układ cukrowniczy, zawarty na wiosnę rb., w czasie międzynarodowej konferencji cukrowniczej. Ratyfikowały dotychczas układ: W. Brytania, Australia, Portugalia, Czechosłowacja i San Domingo. Następujące kraje wyraziły gotowość ratyfikacji w bliskim czasie — z chwilą dopełnienia formalności, wymaganych przez konstytucje: Kuba, Haiti, Węgry, Holandia oraz Polska. Komunikat wyraża nadzieję, że i pozostałe państwa w krótkim czasie ratyfikują układ.

(z) **Gwałtowny spadek na giełdzie nowojorskiej.** W dniu 7 bm. nastąpił na giełdzie pieniężnej w Nowym Jorku gwałtowny spadek kursów większości papierów wartościowych. Spadek ten wynosił od 1 do 9 pkt. Jest to największe załamanie się kursów na giełdzie nowojorskiej od dłuższego czasu. Przyczyną krachu jest przede wszystkim ogólna sytuacja międzynarodowa, która dotychczas stosunkowo mało odbijała się jeszcze na sytuacji w Stanach Zjednoczonych. Obawy zerwania stosunków dyplomatycznych między Z. S. R. R. a Włochami, trudna sytuacja na Dalekim Wschodzie, a wreszcie pesymizm na temat rozwoju koniunktury wewnętrznej w U. S. A. — to wszystko złożyło się na słabą tendencję na giełdzie.

(z) **Spadek obrotów handlowych Stanów Zjedn. A. P. z Dalekim Wschodem.** Wobec wybuchu wojny chińsko-japońskiej i stąd powstałych trudności finansowych Chin, handel amerykańsko-chiński ostatnio poważnie się zmniejszył. Zwłaszcza eksport Stanów Zjednoczonych do Chin uległ dużej redukcji. Eksporterzy amerykańscy godzą się na dostawę do Chin tylko po otrzymaniu wysokiej zaliczki na zakupiony towar. Wywóz do Japonii również się zmniejszył, zwłaszcza eksport maszyn spadł do 1/10 z okresu przed rozpoczęciem działań wojennych. Również import japoński do Ameryki uległ redukcji. Import towarów chińskich do Stanów Zjednoczonych ustał prawie zupełnie, narażając na duże straty szczególnie importerów towarów lnianych, zabawek, lamp kieszonkowych etc. Towary te sprowadzane są obecnie z Czechosłowacji, Francji i z Niemiec.

(z) **Spadek kursów na giełdzie tokijskiej.** Związek maklerów giełdowych, w porozumieniu z przedstawicielami interesentów giełdowych giełdy w Tokio, postanowiły utworzenie specjalnego funduszu stabilizacyjnego, wyposażonego w 20 miln. yen. Fundusz ten będzie miał za zadanie przeciwdziałanie gwałtownej zniżce ważniejszych papierów. Zniżka ta występuje od pewnego okresu czasu i pozostaje w ścisłym związku z zatargiem zbrojnym na kontynencie.

(z) **Spadek zapasów światowych.** Według danych biura ekonomicznego Ligi Narodów ogólny wskaźnik zapasów światowych zboża i surowców osiągnął w kwietniu 1937 r. (biorąc za podstawę czerwiec 1929 = 100) — 101, wobec 104 w marcu rb. i 114 w kwietniu poprzedniego roku. W ten sposób zapasy w związku ze wzrostem obrotów handlu światowego uległy dalszemu zmniejszeniu i zbliżają się już do stanu z r. 1929.

SPORT

Z wyścigu dokoła Węgier

W ostatecznej klasyfikacji Polska druga

Budapeszt. — Wczoraj odbył się ostatni etap wyścigu kolarskiego dookoła Węgier na trasie Keszthely — Budapeszt długości 187 km.

Kolarze polscy ulegli różnym wypadkom, a niektóre z nich dają dość dużo do myślenia. Naprzykład na 50 km. jakiś turysta węgierski zajechał drogę jadącemu w czołówce Moczulskiemu, łamiąc mu kilka szprych. Moczulski musiał poczekać na wóz reparacyjny, przy czym czekanie trwało cenne 10 minut, które wystarczyły na zepchnięcie naszego kolarza aż na 22 pozycję. Napierała odrazu na początku miał defekty gumy, które mu nie pozwoliły zająć jednego z pierwszych miejsc w etapie. Wszystkie te wypadki zadecydowały, że Polska zajęła dopiero drugie miejsce zarówno w klasyfikacji indywidualnej (Wasilewski), jak i drużynowej.

Ostatni etap wygrał Ignaczak w czasie 5 g. 16 min. W tym samym czasie przybyli Tudose (R), Marmocea (R), Karaki (W) i Liszkay (W). Wasilewski sklasyfikował się na 18 miejscu w czasie 5 g. 16:01, 20) Napierała — 5 g. 21:35, 22) Moczulski — 5 g. 32:22.

W klasyfikacji indywidualnej wyścig wygrał Austriak Sztrakati, który uzyskał na całej trasie czas 33 g. 45:23, 2. Wasilewski (P) 33 g. 45:24, 3. Szalay (W) 33 g. 45:28, 4. Hoeffner (A) 33 g. 45:53, 5. Ignczak (P) 33 g. 45:57, 10 Napierała (P) 33 g. 50:58, 16. Moczulski Polska 34 g. 11:45.

W klasyfikacji drużynowej: 1. Węgry w czasie 101 g. 22:04, 2. Polska 101 godz. 22:19, 3. Austria 101 g. 48:36, 4. Rumunia 102 g. 14:37.

Automobilizm

Automobilklub Wielkopolski organizuje w sobotę ciekawą imprezę w formie „Raidu Kujawskiego". Celem raidu jest zaprawa zawodników w orientacji terenowej zwłaszcza nocą, oraz zapoznanie ich z wykopaliskami Biskupina, zdrojowiskiem Inowrocław i Ciechocinek.

Trasa podzielona jest na trzy odcinki. Pierwszy jest odrębny dla zawodników A. W. i Pomorskiego Automobilklubu, bowiem pierwsi wyruszają z Poznania, a drudzy z Bydgoszczy (przez Janówiec). Jedna i druga grupa jednak zdąża do tego samego celu, którym jest Biskupin. Obowiązkiem zawodników będzie przejechać ten odcinek w jak najkrótszym czasie, będzie to więc pewnego rodzaju wyścig z czasem. Start tego etapu odbywać się będzie w godzinach między 14 a 17 z przed lokalu automobilklubów (w Poznaniu — ul. Fr. Ratajczaka, w Bydgoszczy — Plac Wolności 1).

Po przybyciu do Biskupina obowiązuje zwiedzenie wykopalisk, po czym w godzinach wieczornych nastąpi start do dalszego etapu: Biskupin — Inowrocław. Jazda odbywać się będzie z szybkością wybraną przez zawodnika (najmniej 35 a najwyżej 50 km na godzinę), trasą wyznaczoną przez komandora, która wręczona zostanie dopiero w Biskupinie w zamkniętej kopercie Z uwagi na to, że start odbędzie się w godzinach wieczornych, drugi i trzeci odcinek trasy będzie miał charakter nocnej jazdy orientacyjnej.

W Inowrocławiu następuje przerwa przeznaczona na spożycie kolacji, po czym start do trzeciego etapu, do Ciechocinka. Znowu zawodnik zapozna się z trasą dopiero po starcie, gdyż podobnie jak w Biskupinie, dostanie ją w zamkniętej kopercie. W Ciechocinku następuje zakończenie raidu.

Na ostatnich dwóch etapach obowiązywać będzie uczestników regularna jazda a więc utrzymanie zapowiedzianej średniej szybkości. W tym celu na trasie do Inowrocławia i następnie do Ciechocinka, ustawione będą tajne punkty kontrolne, przy których zawodnicy będą obowiązani się zatrzymywać. Ominięcie takiego punktu oraz spóźnienie się lub za wczesne przybycie na punkt lub półmetek czy metę, karane będzie punktami ujemnymi.

Lekka atletyka

Doroczne zawody K. S. M. M. o mistrzostwo centrali poznańskiej, obejmującej swoją działalnością cały teren woj. poznańskiego i część pomorskiego odbędą się w sobotę 11 bm. o godz. 17 oraz w niedzielę 12 bm. o godz. 15 na boisku b. Areny P. W. K. Do zawodów zgłoszono rekordową ilość 185 zawodników, w tym 84 juniorów tj. zawodników poniżej lat 18.

Zarząd PZLA podał się do dymisji. Solidaryzując się ze swym prezesem inż. Znajdowskim, zarząd PZLA w komplecie podał się do dymisji.

Nadzwyczajne walne zebranie PZLA wyznaczono na dzień 10 października w Warszawie. Do tego czasu dotychczasowy zarząd pełnić będzie normalnie swoje funkcje.

Trójbój miotaczy juniorów Warty i K. S. M. wygrała 1. Warta w stos. 7.144,13 p. 2. K. S. M. 6.405,88 p. Indywidualnie wygrał 1. Dukowski (W) 1.699 p., 2. Norski (K. S. M.) 1.669,85 p., 3. Stefanowicz (W) 1.658,02 p.

Poszczególne konkurencje: kula: 1. Norski (K. S. M.) 14,02, dysk 1. Dukowski (W) 45,87, oszczep 1. Turski (K. S. M.) 33,23, sztafeta 4×100 1. K. S. M. — 52,2.

Różne

Była lekkoatletka łódzka Smętkówna, która przed kilku miesiącami zmieniła płeć, obecnie jako chłopiec imieniem Witold, wystąpiła w roli piłkarza w drużynie warszawskiego Okęcia. Smętek wystąpił na pozycji lewego łącznika w spotkaniu rezerw Okęcia przyczyniając się do zwycięstwa swej drużyny (4:2), przez zdobycie jednej bramki.

Pięściarstwo

Woźniakiewicz startował jak wiadomo w niedzielę w barwach Warszawianki przeciw Sokołowi, za co grozi mu dyskwalifikacja, gdyż nie został jeszcze potwierdzony w myśl nowych przepisów regulaminowych przez PZB. Woźniakiewicz nie mógł by wyjechać do Danii.

Ta wiadomość z Poznania wywołała w Warszawie wielkie zdziwienie, czemu daje wyraz w nie dwuznacznej formie prasa stołeczna. Słusznie warszawskie dzienniki stwierdzają, że start Woźniakiewicza w meczu towarzyskim nikomu szkody nie przyniósł, wręcz przeciwnie, nabrał on tylko jeszcze jednego dobrego treningu przed obfitym sezonem. Przy tej okazji przypomina się sprawę Białkowskiego, którą należało z tą samą gorliwością likwidować.

Nas te dwie miary dotychczasowych władz pięściarskich już nie dziwią, lecz żywimy nadzieję, że obecny prezes PZB potrafi stosunki w boksie wreszcie uporządkować i pośrednio odrobić to, czego nie dopatrzył jako wiceprezes PZB.

Kierownik drużyny Warszawianki dyr. Idźkowski oświadczył przedstawicielowi PAT, że nic mu nie wiadomo o zawieszeniu Woźniakiewicza i o wynikających w związku z tym przeszkodach do wyjazdu bokserów Warszawianki na tournee po Danii. Warszawianka wyjeżdża do Danii definitywnie w piątek w nieco zmienionym składzie bez Jabłońskiego. Skład drużyny przedstawia się ostatecznie następująco: Raźniewski, Polus, Woźniakiewicz, Zaremba i Karpiński. Kierownikiem drużyny będzie dyr. Idzikowski, sekundantem p. Sztam, poza tym mec. Piekarski jedzie jako sędzia.

Jak z powyższego oświadczenia p. Idzikowskiego wynika, władze warszawskiego OZB nie „pracują" tak sprawnie, jak to robią poznańscy możni władcy pięściarscy.

Zawodnik poznańskiego Sokoła Grzechowiak odbywał służbę wojskową w Grudziądzu. Na prośbę grudziądzkiego WKS otrzymał on z Sokoła zwolnienie z tym, że po ukończeniu służby wojskowej WKS zwolni go znów do Sokoła. I tak się stało, Grzechowiak walczył przeciw Goplanii. Nie dopełniono drobnej formalności regulaminowej, gdyż nie miano jeszcze zgody PZB. Wszystkie dokumenty Grzechowiaka wręczono przed zawodami jednemu z członków wydz. sport. P. O. Z. B., który nie zaprotestował przeciw tej nieformalności, natomiast już w dniu następnym Grzechowiaka zdyskwalifikował wydział sportowy na cztery tygodnie, zarząd O. Z. B. ukarał Sokoła grzywną 10 zł. Czy to jest w porządku? WKS zawodnika zwalnia, więc nie ma żadnych przeszkód w powrocie Grzechowiaka do klubu gdzie się wychował. Nie dopełniono tylko pewnej formalności, za którą aż nadto wystarczającą karą byłaby nagana. Wydział sportowy P. O Z. B. zdecydował jednak inaczej! Takie zadrażnienia na początku sezonu, nie przyniosą korzyści poznańskiemu pięściarstwu.

Sądzimy, że powyższe nasze uwagi wystarczą, że nie będziemy musieli powracać do tych wszystkich przykrych spraw chociażby z ubiegłego sezonu, do wypożyczania zawodników na drużynowe mistrzostwa, co może było zgodne z regulaminem lecz nie z etyką. Sprawa Grzechowiaka jest jasna, natomiast ukryte tendencje mają ci, którzy chcieliby ją zaciemnić.

Grzechowiak startował w ubiegłą niedzielę w Warszawie, bowiem wydział sportowy POZB nie dostarczył komunikatu do sekretariatu Sokoła. Urządzono się wygodniej, lecz nie formalnie, za co winni być ukarani ci, którzy tę nieformalność popełnili.

Piłka nożna

Poważna kontuzja Scherfkego. Dokładne badania uszkodzeń nogi Scherfkego w zakładzie ortopedycznym im. Gąsiorowskich, wykazały pęknięcie kości kolanowej.

Ostateczne składy na niedzielne spotkania przedstawiają się następująco: Krzyk, Szczepaniak, Gałecki, Kotlarczyk II, Nytz, Piec II, Piec I, Matjas, Pawłowski, Wilimowski, Wodarz, zapas. Madejski, Lasota, Odrowąż, Pirych, Giedrewicz, God.

Do Bułgarii wyjechała drużyna w składzie: Pawłowski, Böttchner, Twórz, Góra, Wasiewicz, Dytko, Korbas, Piontek, Wostal, Artur, Kisieliński, zap. Albański, Gemza, Danielak. Kierownikami ekspedycji są: pp. Mallow, kpt. Nikolski i Kałuża.

Drużyna duńska przyjedzie do Warszawy ostatecznie w składzie następującym: E. Soerensen (1903, Frem), Nillsson (1902), Hansen (Aalborg), Lundgaard (VSF), A. Scerensen, T. Jensen (AB), Sobirk (B. 1893), Mathiesen (1903), Anderson (1903), Iversen (EFB), H. Hansen (B. 1893). Zapas. S. Jensen, O. Serensen, E. Kleven.

Sędzią meczu będzie p. Birlem. Sędzią liniowym duńskim będzie p. Kleven, polskim jeden z naszych sędziów międzynarodowych.

Pływanie

W związku z pobytem trenera p. Steepa, panuje w Poznaniu szczególne ożywienie. Poza zawodnikami wszystkich klubów poznańskich, którzy gromadnie uczestniczą w treningach, odbywających się — jak wiadomo — codziennie od godz. 16 na pływalni miejskiej, na treningi te przysłał P. Z. P. piątkę zawodników pomorskich a mianowicie: Brendelównę Janinę, Szumiłowską (obie Sokół Grudziądz), Leńskiego (KPW Toruń), Białyńskiego (Wodnik Bydgoszcz) oraz Grysę (Sokół Bydgoszcz). Dodatkowo ma jeszcze przyjechać Marchlewski (WKS Grudziądz). Poza wymienionymi PZP wyznaczył jeszcze na treningi kilku zawodników śląskich z Heidrichem na czele, zawodnicy ci jednak dotychczas nie przybyli.

Trener Steep miał początkowo wyjechać na Śląsk i tam pozostać do końca swego pobytu w Polsce tzn. do 22 bm., ostatecznie jednak cały czas spędzi w Poznaniu.

Niezależnie od zawodników do Poznania przybył również najlepszy polski trener pływacki p. Wieliński oraz oczekiwany jest instruktor CIWF p. Roszko. (a)

Kinoteatr „SŁOŃCE" Kinoteatr

W sobotę, 11 i w niedzielę, 12 września o godz. 3 po południu
SPEECJALNE POPULARNE PRZEDSTAWIENIA po cenach zniżonych

Największe arcydzieło wszystkich czasów wytw. „Columbia" realizacji Franka Capry

ZAGINIONY HORYZONT

W rolach głównych:
RONALD COLMAN — JEAN WYATT
EDWARD EVERETT — H. B. WALTER

Największy sukces ekranów światowych!
2.300.000 dolarów kosztowała produkcja tego gigantycznego arcydzieła, które stanowi chlubę kinematografii światowej. Porywająca treść! Mistrzowska realizacja! Tysiące statystów! Niebywały rozmach!

Film dozwolony dla dzieci i młodzieży od lat 12.

Bilety po cenach znacznie zniżonych: Cały parter 75 gr. — Cały balkon 1,— zł. są do nabycia wcześniej od piątku przy kasie III kinoteatru „Słońce".

zg 1931/2

Losowanie 3-proc. prem. pożyczki inwestycyjnej

2 dzień losowania

(Bez gwarancji).

Pierwsza liczba oznacza nr. serii, druga nr. obligacji.

Po zł **1 000:** 50—2 333—47 358—20 537—49 539—47 611—49 675—47 1101—27 1315—47 1799—47 1895—47 2029—47 2240—47 3156—20 3208—47 3224—41 3336—20 4011—47 4041—49 4147—47 4374—49 4385—47 4655—27 4733—20 4867—2 4992—2 5426—49 5318—49 5022—41 5078—20 5420—49 5248—47 5361—20 5463—47 5470—27 5664—20 5687—20 5747—20 5753—47 5828—41 5943—47 5831—47 6143—20 6431—47 6425—27 6742—20 6750—47 7141—2 7496—20 7501—47 7588—27 8287—47 8397—27 8531—49 8688—41 8716—20 9126—20 9386—27 9503—41 9652—41 10123—20 10430—47 10456—2710527 —2 10884—49 11051—27 11197—47 11276—47 11310—47 11589—41 11603—20 11684—2 11851 —2 11968—41 12116—47 12377—2 12240—20 12593—27 12535—47 12623—27 12660—27 12786 —47 12689—2 12801—20 13496—20 13691—47 13695—41 13853—47 13815—20 13966—41 14042 —20 14125—20 14334—47 14529—41 15165—47 15374—47 15701—47 15857—47 15879—41 16262 —47 16493—49 16790—47 16823—47 17160—2 17175—47 17288—41 17939—49 18200—2 18621 —27 18861—2 19183—41 19229—47 19969—2 20022—20 20063—2 20512—47 21173—2 21151 —20 21235—49 21290—20 21378—20 21285—49 21483—27 21508—20 21748—20 21764—49 21948 —20 22108—47 22210—20 22331—47 22333—47 22578—41 22738—27 22871—47.

Po zł **500:** 276—48 508—21 540—21 618—43 662—48 717—29 751—12 821—35 876—23 895 —35 918—29 1168—23 1319—29 1313—12 1338 —23 1311—43 1501—12 1528—21 1697—12 1724 —43 1914—1 2033—1 2082—12 2132—1 2295— 29 2347—43 2411—21 2483—35 2603—24 2625 —29 2649—21 2636—48 2753—35 2816—43 3000 —1 3074—21 3106—1 3181—23 3210—43 3216 —24 3403—29 3465—1 3456—35 3487—21 3482 —1 3633—21 3725—23 3760—21 3797—35 3852 —29 3973—23 4003—1 4221—12 4253—48 4292 —24 4320—29 4358—48 4407—35 4396—48 4551 —24 4825—24 4917—1 5069—35 5093—1 5217 —35 5243—12 5303—29 5310—23 5352—48 5374 —23 5410—23 5490—48 5548—48 5673—43 5806 —29 5846—23 5853—24 5891—43 3238—21 6294 —48 6296—1 6365—12 6412—35 6477—48 6502 —21 6513—12 6545—1 6585—43 6581—1 6706 —29 6754—23 6844—23 6939—12 7006—43 7018 —24 7019—23 7046—23 7053—21 7213—35 7353 —48 7381—43 7453—23 7464—1 7508—48 7583 —1 7678—48 7679—21 7680—12 7944—29 8000 —21 8006—24 8036—21 8062—48 8148—35 8246 —1 8286—23 8440—29 8554—48 8595—23 8621 —21 8652—43 8764—12 8793—24 8820—21 8859 —29 9089—35 9100—43 9176—48 9211—23 9233 —23 9085—1 9289—21 9312—23 9321—24 9312 —29 0439—29 9515—24 9646—48 9663—24 9753 —48 9811—24 9845—12 9847—13 9931—24 10002—21 10059—24 10056—24 10025—29 10168 —24 10135—29 10149—29 10187—48 10304—29 10621—24 10704—35 10796—12 10890—35 10820 —29 10837—23 10817—43 10881—24 10938—35 10989—43 11021—23 11153—35 11162—24 11260 —12 11404—35 11486—43 11523—35 11615—29 11864—48 11916—29 11930—48 11992—1 12184 —24 12212—1 12244—43 12372—48 12446—1 12537—48 12564—23 12566—1 12694—21 12710 —12 12766—24 12765—43 12778—1 12833—1 12930—35 12941—29 13056—1 13143—23 13222 —2413331—43 13369—29 13385—29 13415—43 13609—1 13730—32 133888—12 13942—43 13952 —2114089—48 14105—23 14146—12 14239— 14300 12 14542—21 14636—43 14685—24 14694 —48 14718—24 14740—43 14770—1 14907—23 14970—24 15023—24 15110—29 15202—35 15212 —35 15215—12 15323—21 15448—12 15541—35 15773—21 15791—35 15795—12 15921—43 15995 —48 16071—35 16112—35 16164—12 16366—23 17007—48 17019—23 17064—23 17102—24 17239 —1 17312—12 17412—43 17512—21 17615—29 17718—23 17781—1 17790—29 17840—24 17875 —48 18084—29 18147—29 18210—21 18279—21 18371—24 18413—23 18431—43 18591—43 18638 —21 18659—12 18698—43 19039—35 19032—24 19060—35 19428—43 19536—35 19626—43 19700 —48 19795—12 19863—29 20004—48 200115—1 20045—43 20129—48 20178—12 20178—24 20210 —23 20254—21 20271—23 20370—35 20408—29 20489—12 20578—12 20671—21 20771—1 20814 —1 20825—12 20962—35 20987—12 20976—43 21224—43 21233—24 21308—12 21313—1 21422 —24 21466—21 21565—12 21583—1 21770—23 21781—12 21878—35 21893—21 21978—35 22002 —24 22024—12 22054—48 22092—43 22115—48 22260—21 22426—29 22557—48 22609—29 22730 —1 22850—35 22867—43.

IWONICZ-ZDRÓJ
od 21 sierpnia rozpoczął III sezon jesienny
poleca ryczałtowy pobyt z kuracją 3 tygodnie
zł 153,- Żądajcie prospektów.
Bezpośrednio wagon Poznań - Iwonicz
ng 47 788

korespondencja

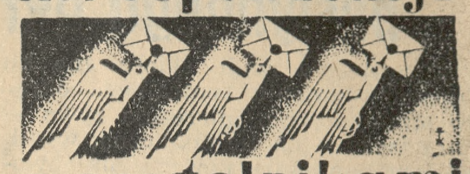

z czytelnikami

J. Sowiński — Września. Stan majątkowy ubezpieczonego jak również dochód z majątku nie wpływa na prawo do renty z Funduszu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych, ani też na wymiar (wysokość) renty. Renta inwalidzka lub starcza ulega zmniejszeniu tylko wtenczas, jeżeli zajęcie osoby, pobierającej rentę, daje jej zarobek, przewyższający łącznie zresztą podstawę jej wymiaru i to o taką kwotę o jaką zarobek łącznie z rentą przewyższają podstawą wymiaru renty. (K)

N. N. Wspomnianej propozycji nie należy traktować poważnie, gdyż jest to tylko szwindel żydowski. (K)

R. Mączyński — Niemczyn. Postępowanie Żyda jest bezprawiem i radzimy powierzyć sprawę jednemu z tamtejszych adwokatów, który wytoczy Żydowi powództwo o usunięcie drutów i zaniechanie. (K)

O. T. Jarocin. Jeżeli Pan pobiera rentę inwalidzką, to winien Pan posiadać książkę inwalidzką, którą referat dla spraw inwalidów wojennych wystawić Panu winien w przeciwnym razie zwrócić się Pan może do Wojewódzkiej Komisji Inwalidzkiej w Poznaniu z zażaleniem.

Pl. Wł. Poznań. Sklep Pana ochronie lokatorów nie podlega, orzeczenie przeciwne jest nam nieznane. (K)

L. M. nr. 222. Redakcja wywiadami się nie zajmuje. Radzimy zwrócić się do wywiadowni handlowej Z. Waligórski Poznań Pocztowa 31.

L. C. 110. Należy odczekać tej chwili, aż minie 10 lat od daty darowania kary, gdyż starania o posadę państw. przed zatarciem, jest bezcelowe. Dla uzyskania odznaczenia niepodległościowego nie jest to żadna przeszkoda. (K)

A. K. 37. Jeżeli kontrakt dzierżawny zawarty jest na czas ściśle określony, to dzierżawa kończy się z upływem określonego czasokresu i wcześniej Pan jej oddawać ni potrzebuje, ani właścicielowi jej wcześniej odbierać, Panu nie wolno. Radcy Pan do odpowiedzialności pociągnąć nie może. (K

Azja — Poznań. Dzierżawcą gospodarstwa wiejskiego, podlegającym przepisom o ochronie drobnych dzierżawców jest ten, kto wydzierżawi od większego rolnika nie więcej niż 5 ha gruntów, albo otrzymał grunt w posiadanie od urzędu ziemskiego na podstawie orzeczenia bądź okręgowego, bądź głównej komisji ziemskiej. Do tych dzierżawców stosuje się przepisy ustaw w przedmiocie wydzierżawienia nie zagospodarowanych użytków rolnych i w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych. Dzierżawcy gospodarstw wiejskich, niepodlegający przepisom o ochronie drobnych dzierżawców, choćby dzierżawili gospodarstwa zaliczone do grupy A, nie korzystają z ulg z mocy samego prawa, natomiast korzystają z innych uprawnień. Urząd rozjemczy może, lecz nie musi przyznać prawo ubogich i rozpatrzeć sprawę. (K)

Hypnoza grozi niebezpieczeństwem

Władze miejskie Budapesztu wydały zarządzenie, zakazujące urządzania pokazów lub publicznych seansów hypnozy. Mnożące się coraz częściej wypadki zachorowań lub nawet niebezpiecznych rezultatów hypnozy skłoniły władze do wydania tego zakazu.

Depesza

Adorator Heleny, który już kilkakrotnie się jej oświadczył, ale zawsze dostawał kosza, wygrał większą sumę na loterii. Zadepeszował natychmiast do Heleny: — Wygrałem na loterii, czy chce pani wyjść za mnie stop. Dziesięć słów odpowiedzi zapłaconych.

Na to nadeszła odpowiedź: tak, tak, tak, tak, tak, tak, tak, tak Helena.

Dnia 7 września 1937 zmarł w Poznaniu mój ukochany ojciec, ś. p.

Bogdan Hrabia Hutten-Czapski

Baliw Zakonu Maltańskiego,
Prezes Związku Polskich Kawalerów Maltańskich,
Doktór Honorowy Medycyny i Nauk Technicznych,
właściciel ziemski

przeżywszy lat 86.

O czasie złożenia zwłok w kościele parafialnym w Smogulcu nastąpi dalsze zawiadomienie.

dg 24386

Emeryk Hrabia Hutten-Czapski

Smogulec (pow. Wągrowiec), dnia 8 września 1937.

W środę, dnia 8 września 1937 r., zmarł, ś. p.

Józef Feld

emeryt. starszy woźny Starostwa Krajowego w Poznaniu.

Ś. p. Zmarły w długoletniej służbie Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego odznaczał się zawsze gorliwością i sumiennością w pracy. Cześć Jego pamięci!

ng 49706

Poznański Starosta Krajowy
Ludwik Begale.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10. bm. o godz. 17,30 z kostnicy Domu Starców przy ul. Bydgoskiej 6/7 na stary cmentarz archikatedralny.

Wszystkim, którzy uczestniczyli w smutnym obrzędzie odprowadzenia zwłok drogiego męża i naszego ukochanego ojca, ś. p.

Józefa Skorackiego

na miejsce wiecznego spoczynku, a dla mnie i dla rodziny znaleźli słowa współczucia, a zwłaszcza Przew. Księżom Profesorowi Kowalskiemu z Poznania, Dobrodziejowi Stefaniakowi, Profesorowi Gronwaldowi, Kat. Stow. Mężów, Bractwu Kurkowemu, Tow. Kupców, Tow. Przemysłowców, Personelowi Firmy i wszystkim Krewnym i Znajomym wyrażamy nasze

szczere podziękowanie

Śmigiel, we wrześniu 1937 r. **żona z synami.**

ng 49704

---

†

W środę, dnia 8 września 1937 r. o godz. 2-giej w nocy, zasnęła w Bogu, po długoletniej niemocy, zaopatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., ś. p.

Ludwika Wolniewiczowa

z domu Dutkowska
I voto Grzesiewska

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby przy ulicy Fr. Ratajczaka 32 m. 10 w sobotę, dnia 11. bm. o godz. 15, o czym donoszą strapione **dzieci.**

Msza św. żałobna odprawi się we wtorek, 14. bm. o godz. 9 w kościele św. Marcina. Polecając duszę drogiej Zmarłej modlitwom Krewnych i Znajomych, upraszamy zamiast wieńców ofiary na pomnik Serca Jezusowego. zg 27 774

---

†

We wtorek, 7 września 1937, zmarł długoletni przewodniczący-jubilat VI okręgu Opieki Społecznej m. Poznania, ś. p.

Jan Małecki

Ś. p. Zmarły był nam wzorem gorliwej, bezinteresownej pracy dla dobra ubogich naszego miasta. Cześć Jego pamięci!

Opiekunowie VI. okręgu Opieki Społecznej m. Poznania.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 10. bm., o godz. 16,30 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III na cmentarz parafialny św. Wojciecha. zg 27 765

Szkło okienne, ogrodowe, ornamentowe, dachowe itp.
szyby wystawowe i lustra
Obrazy i listwy na ramy
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Poznań, Woźna 15. Tel. 28-63
Oddział **w Łodzi, ul. Wigury 15, tel. 134-53** Pg 29 114/171,2

Lampy Elektryczne
w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 21273
Skrzypczak - Poznań
św. Marcin 27 podwórze II p.

Poszukuję
urzędnika gospodarczego
od 1. X. rb. na majątek z przemysłem i hodowlą. Kandydaci tylko z ukończoną szkołą rolniczą zechcą nadsyłać oferty do Kuriera Pozn. **zg 27 760**

Siano i słomę
prasowane i luzem każdą ilość sprzeda — własnej prasy
F. Matysiak, Wolsztyn,
zg 27 770 **telefon 53.**

Grube i najgrubsze
BELKI
kantówki, drzewo tarte dostarcza wedł.
list pomiarowych
oraz loco plac Tartak zakładów:
f-my M. PERKIEWICZ
Ludwikowo p. Mosina.
Pg 29 974-36,34

---

†

W dniu 7 września 1937 r., zmarła po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza córka i siostra, ś. p.

Elżbieta Antkowska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 września 1937 r. o godz. 16,30 z domu żałoby przy ul. Poznańskiej 58 na cmentarz parafii jeżyckiej. Msza św. żałobna odprawi się w kościele św. Floriana w sobotę, dnia 11-go września o godz. 7.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 27 767 **ojciec, siostra i brat.**

Poznań, dnia 8 września 1937 r.

---

†

Dnia 8 września 1937 r., zmarł, ś. p.

Prof. Dr Stefan Borowiecki

Dyrektor Kliniki Neurologicznej Uniwersytetu Poznańskiego.

Odszedł od nas zacny Kolega i długoletni członek, który poczuciem obowiązku i prawym charakterem oraz gorliwą pracą na polu naukowym zaskarbił sobie u nas niezatartą pamięć.

Związek Lekarzy Państwa Polskiego
gd 24 387 **Okręg Wielkopolski.**

Poważne przedsiębiorstwo handlowe
branży kolonialno-spożywczej poszukuje na stanowisko
rewizora
energicznego pana (lat 30—35) dobrze poleconego z branży kolonialnej z praktyką w przedsięb. detalicznych tej branży. Oferty z odpisami świadectw i życiorysem Agentura Kuriera Poznańskiego Gdynia ng **49 033.**

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, **w tym 5 nagłówkowych.**

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Kamienica
komfortowa, centrum Poznania. Cena 650 000 zł. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 980

Parcelę
723 m² budowlana — dobra lokata Śródka sprzedam. Wierzbiecice 57 — 8. zdg 17 806

Dom
jednopiętrowy Łazarzu sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. — Wiadomość Grunwaldzka 15 — 2 zdg 17 862

Willę
czteromieszkaniowa (Łazarz) dochód 3 400, sprzedam 33 000, wpłaty 15 000. Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdg 17 925

Kamienica
nowa, komfortowa, kościele gimnazjum rynku Łazarskim 92.000, wpłaty 74.000

Kamienica
nowa komfortowa 75.000,— Kamienica nowa 53,000,— wpłaty 37.000,—

Kamienica
nowa komfortowa, parkiety — 129.000,— wpłaty 95.000, Karalus, Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 17 983

Kamienica
komfortowa, nowa, kościele, gimnazja, rynku Łazarskim, otynkowana 92.000, wpłaty 74.000, dochód 9.000,— Karalus, Poznań — Marszałka Focha 25. zdg 17 110

Kamienicę
centrum Poznania wpłaty 60.000 spiesznie sprzeda. Oferty Kurier Poznański zdg 17 970

Dom
piętrowy nowy, ogrodem, cena 12 500 zł od właściciela. Promienista 110. zdg 18 039

Kamienicę
nowa Park Wilsona dochód — 10 500,— powód wyjazd sprzedam 85 000,—. Oferty Kurier Poznański zdg 18 187

2. PIENIĄDZ

6—8 000,— zł
i współpracę dam, oczekuję propozycji. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 792

Finansisty
ewentualną współpracę 12.000 — natychmiast poszukuję. Dostawa wojskowa. Oferty pod p 21 12 do Kuriera Poznańskiego

4. OSOBISTE

Za
długi mej żony Zofii Stefańskiej z domu Kubiak nie odpowiadam od dnia dzisiejszego. Bronisław Stefański, Zaparcin, p. Modrze. zdg 17 304

Przed
spoczynkiem wstąp do Śniadalni Sobczyńskiego, Ratajczaka 2. zdg 12 923/4

Lakiery
farby, emalie, pendzle w wielkim wyborze po cenach korzystnych poleca Drogeria „Samitas", ulica 3 Maja 6. Pg 29 121-32,37

Czekam
w piątek o godz. 4 na Św. Marcinie. M. zdg 18 184

6. OŻENKI

Znane
z olbrzymiego doboru pań — panów najpoważniejsze biuro
„Echo"
ułatwia zapoznanie najszybciej. Poznań, św. Marcin 57, telefon 50-30. Prospekty darmo. zdg 17 944

Bankowiec - handlowiec
lat 35, przystojny, wesołego usposobienia, domator, zamierzający osiedlić się w Województwach Centralnych — szuka pani inteligentnej o miłej powierzchowności z odpowiednią gotówką w celu matrymonialnym. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 18 180

Inteligentna Pani
gospodarna, spokojnego usposobienia, potrzebna do zajęcia się gospodarstwem u samotnego — starszego kupca. Cel poważny. — Posiadające gotówkę, mile widziane. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 18 179

7. SPRZEDAŻE

Pianino
używane, dobrze utrzymane sprzeda korzystnie Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Ng 48 750

Winogrona
kuracyjne złotych 7,—, orzechy włoskie świeże 8,—, miód kuracyjny lipcowy 15,— pięciokilówki franko zaliczka. „Winnica", Zaleszczyki. zdg 16 573

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory niskie ceny Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 48 796

Kawiarnię
w pierwszorzędnym położeniu, — piec cukierniczy korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 17 341

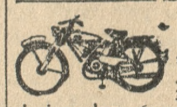

Motocykl „Phänomen"
motorem Sachsa 2.75 KM 2 biegi i wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena
695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 29 113-19,79

Drut kolczasty
tanio sprzedaje R. Gruszczyński, Przemysłowa 22, telefon 73-61. zdg 12 249

Samochód
zamienię motocykl dopłatą. Jeżycka 42, garaż. zdg 16 969

Maszyny do pisania
nowe, używane z gwarancją, wymiana. Dogodne spłaty. Kochanowicz i S-ka, Plac Wolności 13, obok 3 Maja. Pg 29 142-33,79

Wielki wybór
Kryształów
różnych innych drobiazgów najniższe ceny tylko Jezuicka 10 (Świętosławska). — Asygnaty „Kredyt"
„Dom Okazyjnego Kupna"
Pg 29 734-3 568

Pianina
fortepiany, fisharmonie używane niskie ceny na spłaty poleca B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. Ng 48 802

Wózek
biały „Kon-Kon" dobrze utrzymany. Kochanowskiego 23, m. 6 zdg 17 801

Skład obuwia
z powodu choroby tanio sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 17 799

Młocarnia parowa Lanza
60 cm szerok. z wytrząsaczem, samowkładaczem i wydmuchiwaczem. Wszystkie wały w łożyskach kulkowych. Tylko przez jeden sezon używana, jak nowa tanio na sprzedaż. Oferty Kurier Poznański zdg 17 869

Skrzypce
mundur P. W. Znaczki zagran., spodnie białe, wełniane nowe — sprzedam. Wyspiańskiego 9. — skład, Gockowiak. zdg 17 885

3
piece żel. wyzamotowane, korzystnie sprzedam. Przecznica 1, m. 8. zdg 17 765

Restaurację
Focha 82. zdg 17 763

Motor
benzynowy 1½ km sprzedam. — A. Kocerka, Mosina, Poznańska 23. zdg 17 810

Skład
spożywczy, dobrze zaprowadzony, z maglem, z mieszkaniem w centrum. Adres Kurier Poznański zdg 17 814

Kiosk
sprzedam. Luboń, szkoła. zdg 17 820

Jadalnię
sprzedam. Św. Marcin 63 — 20. zdg 17 824

Traktor
Titan sprzeda tanio. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 830

Tapety
wybór
Ceraty
niskie ceny
Linoleum
Orwat
Wrocławska 13 — telefon 24-06 Asygnaty „Kredyt". zdg 17 834

Praktykę dentystyczną
bezkonkurencyjną, kompletnym urządzeniem, bogatej okolicy — sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 840

Kupując
meble
niezapomnij zwiedzić stała
wystawę
około 150 pokoi najróżniejszych modeli w
Hali Mebli
Wrocławska 38. Reklamowe
ceny
Dogodne warunki — asygnaty „Kredyt". Pg 29 933-57,329

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 13 482/3

1 200 samochodów
rozebranych używane części podwozia mleczarskie opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74 d 23 879-80

Kawiarnię wyjątkowo
tanio sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 830-31

Piekarnia
Poznaniu 1.800,— zł zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 18 146/7

Restaurację
pewną egzystencję z powodu nadwątlonego zdrowia sprzedam. — Adres Kurier Pozn. zdg 18 022/3

Urządzenie
składowe, regały, kramnice, prasa, garboki, stół cukierniczy. — Sala licytacyjna. Masztalarska 5a, I piętro. zdg 17 853

Urządzenie zakładu fryzjerskiego
3 obsługi męskie, 3 damskie. — wszelkie aparaty korzystnie do nabycia. „Embe", Pocztowa 23. zdg 17 855

Kiosk
z powodu choroby do oddania. — Adres wskaże Kurier Poznański zdg 17 861

Płaszcz
popielaty, jesienny, męski.
Płaszcz
żałobny fig. 44, damski.
Futro
¾ brązowe Au-Pasé.
Amazonka
3 części nowa okazyjnie,
Ubranie
beż, dobrym stanie tanio. — 27-go Grudnia 18 — 7. zdg 17 948

Maszynę
parową wentylową kondensacyjną 120 koni sprzedam. Żurek, Poznań, Trzeciego Maja 5, telef. 38-05. zdg 18 155

Maszyna
do pisania używana okazyjnie. — Piekary 5 — 2. zdg 18 154

Maszynę
damską sprzedam. Warsztat Mechaniczny, Dąbrowskiego 54. zdg 18 139

Siodła
męskie, nowe, większą partię — sprzeda Lokal Licytacji, Stary Rynek 46/47. Pg 29 977-36,36

Kapelusze
welurowe
Bielizna, Krawaty, Trykoty, Pończochy, Rękawiczki,

najkorzystniej
M. Svenda,
Stary Rynek 65. Ng 48 797/8

Rzeźnicki
skład, kompletne urządzenie 1000 zł zaraz. Wroniecka 17. zdg 17 832-3

Lisy
Piekary 22 — 16 zdg 18 034-5

Wózek
biały — jak nowy. Strzelecka 20, mieszkanie 10. zdg 17 909

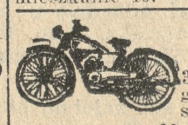

Motocykle N. S. U.
3 KM 2 i 3 biegowe pedałami i starterem
najtaniej
rejestracja jak rower.
„Motor"
Poznań, Dąbrowskiego 5. dg 24 379

Pianino
krzyżowe. Stroma 24, Gerlach. zdg 17 926

Sypialnie - jadalnie
kuchnie — gabinety, wszelkie inne urządzenia domowe okazyjnie poleca
Woźna 16
zdg 18 027

Motocykl
okazyjnie do sprzedania Ariel 250. Mickiewicza 15, Kaczor. zdg 18 029

Radio
czterolampowe na prąd stały sprzedam. Patr. Jackowskiego 30, mieszkanie 17 a. zdg 17 991

Sprzedam
kompletną niklownię w Poznaniu. Oferty Kurier Poznański zdg 17 986

Wagę
decymalną 200 kg sprzedam. — Gen. Umińskiego 20 a, m. 19. zdg 18 095

Maszyna
do pisania walizkowa. Szkolna 7/8, m. 9. zdg 18 121

Restaurację
przy placu Wolności sprzedam tanio — zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 18 112

Kolonialkę
mieszkaniem korzystnie. Sowiński, Garncarska 2. zdg 18 107

Gospodarstwo
45 mórg pszennej, buraczanej na Kujawach, szkoła, kościół, kolejka buraczana w miejscu. Wpłata 15 000. Burzyński, Inowrocław, Młyńska 51. ng 49 700

Wózek
dziecięcy, nowoczesny sprzedam tanio. Gołęcińska 13. zdg 18 169

8. LICYTACJE

Szafy
leżanki, szafonierki, stoły można nabyć tanio na licytacji 10 bm. o godz. 10,15 przy ul. Gen. Sowińskiego 13. zdg 18 043

Siodła
męskie, nowe, większą partię — sprzeda Lokal Licytacji, Stary Rynek 46/47. Pg 29 978-36,37

10. MAJĄTKI

Folwarczek stoośmdziesiątmorgowy 2 000 kontyngentu buraków
zabudowania pierwszorzędne 7 koni, 20 krów, 8 młodego maszyneria nadkompletna pełne żniwa wpłaty 40 000 Rutkowski, Półwiejska 5. zdg 17 971/2

Majątki ziemskie, gospodarstwa, osady, resztówki
każdej wielkości kupna dzierżawy wielkim wyborze, poleca informacje załączeniem znaczka Rutkowski Poznań Półwiejska 5 zdg 17 968/9

11. KUPNA

Sztychy
obrazy, porcelanę, meble, broń, srebro, złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus", Strzelecka 1 Pg 29 517-33,76

Szafę
na ubrania i bieliznę kupię. — Oferty Kurier Poznański zdg 17 302

Maszynę
do krojenia wędlin, tylko dobrym stanie. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 308

Kupię
wolant lub polowiec, futro dla rządcy sztychy, numerator do świń, traktor. Oferty Kurier Poznański zdg 17 888

Motor
używany, 3 konny gotowy do natychmiastowego użytku kupię za gotówkę. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. pod zdg 17 815

Kupię
młocarnię z elewatorem lub prasą do słomy. Zgłoszenia dokładny opis, cena. Adresować Majątek Obra, pow. Wolsztyn. zdg 17 847

Jabłka
śliwki na marmeladę kupuje — „Fabiola", Poznań, Marcinkowskiego 5. zd 17 959

Aparat
fotograficzny 13×18 kupię w dobrym stanie. Dąbrowskiego 88, mieszkanie 20. zdg 17 512

Rower
używany kupię. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 17 897

Autoklaf
do sterylizacji gazy, używany, — dobrym stanie potrzebny. Oferty rozmiar marka do Kuriera Poznańskiego zdg 18 166

Psa
podwórzowego ostrego i czujnego lecz nie hałaśliwego kupię. Zgłoszenia z ceną do Kuriera Pozn. zdg 18 183

Kupię
dobrą dubeltówkę kal. 16. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 18 158

Express
mniejszy kupię. Dąbrowskiego 41 — 5. zdg 18 133

12. DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
II piętro, centralne ogrzewanie, ul. Spokojna 15 a. Telefon 70-11. zdg 16 389

Lokale
na biura, względnie mieszkania po 7, 4 i 11 pokoi. I piętro, front. Ulica 3 Maja nr 3 i 3 a. Informacje u portiera. zdg 16 982

3
pokojowe, komfortowe. Dębiec, Malinowa 16. zdg 17 640

5 pokoi
centrum wynajmę. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 286

Dwupokojowe
kuchnia wynajmę 1. 10. 40 zł. — Jesse. Cisowa (Dębiec, Południowa). ng 49 430

Czteropokojowe
pełnokomfortowe, bezpodatkowe, zaraz. Słowackiego 30. zdg 15 005

Czteropokojowe
willi ogrodem Słoneczna. Wiadomość Mielżyńskiego 2, m. 5. zdg 16 652

Oddzielne
mieszkanie 1 duży, słoneczny pokój na IV piętrze dla bezdzietnego małżeństwa, względnie emeryta lub samotnego urzędnika, ul. Matejki, przy Parku Wilsona. — Cena 27 złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 16 981

OSIĄGNIJ TĘ FASCYNUJĄCĄ PIĘKNĄ CERĘ

Mężczyźni nie znoszą brzydkiego, błyszczącego nosa i tłustej, świecącej skóry u kobiet. Rozszerzone pory wydzielają wilgoć i oleisty tłuszcz. Łączą się one z pudrem, tworząc drobne twarde cząstki, które, przenikając do porów, drażnią je i jeszcze bardziej rozszerzają. W ten sposób toczy się błędne koło. Zastosuj natychmiast Puder Tokalon *nieprzemakalny*, spreparowany według oryginalnego, francuskiego przepisu znakomitego, paryskiego Pudru Tokalon. Posyp palce tym pudrem, zanurz go w wodzie, a po wyjęciu nastąpi niespodzianka — palec i puder będą suche. Puder Tokalon zawiera Piankę Kremową. Przylega on pomimo deszczu, kąpieli morskiej lub pocenia się i podczas tańca w najbardziej dusznej sali. Cudowne nowe odcienie nadają cerze fascynująco piękny wygląd, dotychczas niespotykany. Panom odcienie te podobają się niezwykle. Zlewają się one tak bardzo z karnacją ciała, że trudno osądzić, czy wogóle puder został zastosowany. Niezależnie od tego, że nowe te odcienie są znacznie droższe w fabrykacji, cena pudru Tokalon pozostaje bez zmiany.—

ng 49 292

5 pokoi
komfortowe zaraz do wynajęcia. Wiadomość portier Wrocławska 30. ng 49 342

4
pokojowe, nowa willa, parter — centralne od 1. 10. Kanclerska 3. zdg 17 813

Dwupokojowe
kuchnia, balkon, wygodami, Grochowska 9. Informacje od 11 — 4 u Ćwiertni. zdg 17 818

2
pokoje kuchnia przy przystanku autobusowym i dworcu Luboń, ul. Br. Pierackiego 4. zdg 17 720/21

Pokój
kuchnia pewnemu. Tęczowa 26, (Łazarz). zdg 17 858

Komfortowe 3 pokojowe mieszkanie słoneczne
zaraz wynajmę. Informacje gospodarza Matejki 3/6. zdg 17 860

Tanie mieszkania blisko placu Wolności
4, 5, 6 i 7 pokojowe z wygodami, zremontowane, na I piętrze zaraz do wynajęcia. Wiadomość udzieli właściciel, ul. Rzeczypospolitej 5. I p. zdg 17 928

Mieszkanie
trzy pokojowe do wynajęcia. Marszałka Focha 114, m. 3. zdg 17 934

5 pokojowe
W. Garbary 36, do wynajęcia zł 92.—, gospodarz. zdg 17 932

Dwupokojowe
Wilsona. Trzypokojowe Dąbrowskiego, Pocztowa. „Jur", Piekary 26. zdg 17 931

Pokój
kuchnia 2 lata 30,— zł. Jeżycka 34 — 6. zdg 14 753

Mieszkanie
6 pokojowe, komfortowe z centralnym ogrzewaniem od 1. 10. do wynajęcia. Zgłoszenia Grottgera 2 u dozorcy, między 3 — 6. zdg 17 977

Czteropokojowe
komfort holl, balkon Sołacz, Śląska 11. Pg 29 972-57,330

Czteropokojowe Sześciopokojowe
komfortowe, ewentualnie garażem. Matejki 68. Telefon 35-68. zdg 18 079

3—5
pokojowe, komfort, słoneczne — zaraz. Grunwaldzka 13. zdg 17 915

6 pokoi
Ratajczaka 27, m. 4, piętro I, odnowione zaraz do wynajęcia. — Informacje na miejscu od 16—18. zdg 18 042

Trzypokojowe
czyste, słoneczne, komfortowe. — Niegolewskich 10, m. 8. zdg 18 127

2
3 pokojowe, komfort, wynajmie gospodarz. Drużbackiej 3, blisko Parku Wilsona. zdg 18 115

Trzypokojowe
słoneczne, Aleja Hetmańska 9, — wskaże dozorca 3—7 godz. zdg 18 125

Siedmiopokojowe
komfortowe słoneczne. Działyńskich 3 — 6. zdg 18 192

Dwupokojowe
Trzypokojowe
„Be-Em-Es"
Grudnia 19. zdg 17 954

Centrum
Pięciopokojowe
80,—
Dwupokojowe
43,—
Jednopokojowe
30,—
Marcina 74, I, 18, front. zdg 18 175

Trzypokojowe
od zaraz. Poznań, ul. Fabryczna 18. zdg 18 144

4
pokoje słoneczne, weranda, ogródek, blisko centrum. Wiadomość Młyńska 2, Siudzińska. ng 49 703

Pięciopokojowe
komfortowe bardzo słoneczne — III piętro do wynajęcia. Słowackiego 48 — 3. zdg 18 131

Dwupokojowe
Wierzbięcice, front, dzierżawa 45, wskaże Świercz, Żupańskiego 18, mieszkanie 7. zdg 18 094

Dwu
i trzypokojowe. Chociszewskiego nr 45. zdg 18 090

Sześciopokojowe tanio
komfortowe, słoneczne, piece, balkony, pierwsze piętro. Park Wilsona. Wyspiańskiego 15 — 12 gospodarz. zdg 18 082

Trzypokojowe
nowe, komfortowe, wynajmę. — Loretańska 16, Przystanek kościół Łazarski. zdg 18 071

3—4 pokojowe
willi Podkomorska 6, od 1. 11. — Informacje: Kasztelańska 23, I. zdg 18 070

Pięciopokojowe
komfortowe, 1., słoneczne, Marcin 140 miesięcznie. Reflektanci poważni. Górna Wilda 43 — 1b, parter. zdg 18 058

2 pokoje
kuchnia, II piętro, oficyna przed Rynkiem Wildeckim. Zgłoszenia „Par", po dnr. 36,25. Pg 29 976-36,25

13. SZUKA MIESZK.

Młode
małżeństwo poszukuje stróżostwa Oferty Kurier Poznański zdg 17 811

5—7
czystych w centrum zaraz lub 1. 10. Podać warunki do Kuriera Poznańskiego zdg 17 835

Poszukuję
2 — 3 komfort, balkon wysoki parter lub 1 piętro, Park Wilsona okolicy Zoologu, dobry płatnik. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 837

Poszukuję
dwupokojowego — trzypokojowego ewentualnie meblami. Oferty Kurier Poznański zdg 17 930

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje 3 pokojowe mieszkanie tylko w centrum. Pewny płatnik. Oferty Kurier Poznański zdg 17 902

5 pokoi
całkowicie odnowionych, nie wyżej II p. możliwie w zachodniej części miasta, najchętniej w nowym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 18 176

Urzędnik
stat. państw. szuka 3 wzgl. 4 pokoi, okolica Jeżyce. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 18 193

3-pokojowego
mieszkania, blisko centrum od zaraz poszukuję. Pewny płatnik. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 18 167

14. ZAMIANA MIESZK.

Dwa
pokoje kuchnią zamienię takie samo okolica obojętna. Półwiejska 26 — 48. zdg 18 045

15. POKOJE UMEBL.

Śniadeckich
23 — 3. zdg 17 692

Niekrępujący
wygody — utrzymaniem. Różana 23 — 4. zdg 17 549

Klatki
Nowomiejski 5 — 15. zdg 17 783

Jasna
16 — 9. komfortowy panieński pokój. Centralne, łazienka, telefon. zdg 17 771

Przecznica
9 — 2, urzędniczkom — studentkom. zdg 17 225

Panu
Niegolewskich 16 — 7. zdg 17 817

Pokój
Grobla 17, m. 11. zdg 17 876-7

Frontowy
angielką, małżeństwu oraz jednoosobowy bez pościeli tanio. — Długa 9 — 9. zdg 17 848

Chełmońskiego
4 — 9. zdg 17 857

Niekrępujący
fortepianem — bez. Szwajcarska 10 — 9. zdg 17 939

Centrum
Sieroca 5/6 — 5. zdg 17 937

Kulturalnym
stanowisku. Szkolna 13 — 5. zdg 17 935

Kopernika
1 — 8. zdg 17 910

Próżny
duży pokój. Wielkie Garbary 55, mieszkanie 6. I lewo. zdg 17 908

Łąkowa
17, m. 2 zdg 17 907

Panienka
na wspólny pokój. Szwajcarska 11, m. 9. zdg 17 967

3 Maja 3a — 15
dwuosobowy, utrzymaniem bez. zdg 17 924

Pokój
panu stanowisku. 3 Maja 3, m. 17. zdg 18 030

Z klatki
2 osobowy. Kopernika 2, m. 20. zdg 18 021

Pokój
utrzymaniem lub bez. Plac Wolności 9— 5. zdg 18 020

Dwuosobowy
Kręta 7 — 9. zdg 18 019

Składowa
1, m. 20. zdg 18 014

Śniadeckich
7 — 3. zdg 18 002

Frontowy
dwuosobowy. Marcina 5 — 11. zdg 17 903

Słowackiego
29 — Kwaśniewski. zdg 18 130

Nowomiejski
6 a — 25, duży frontowy. zdg 17 091

Mielżyńskiego
3, Mikołajska, pokój utrzymaniem — niekrępujący. zdg 18 050

Ratajczaka
11 a — 80. zdg 18 049

Pokój
pianinem bez. Łąkowa 16. m. 8. zdg 18 047

Frontowy
niekrępujący tanio. Grobla 29 a, mieszkanie 3. zdg 18 048

Działyńskich
2 — 7, jedno- dwuosobowy, komfortowy, utrzymanie, niedrogo. zdg 18 044

1—2
Focha 43 — 6. zdg 18 126

Jackowskiego
21, mieszkanie 11 elegancki — (utrzymaniem). zdg 18 190

Łąkowa
13 — 5. zdg 18 189

Elegancki
panu. Kręta 22 — 11. zdg 18 188

Dwuosobowy
czysty. Składowa 1 — 7. zdg 17 955

Wierzbięcice
24 b, m. 18. zdg 17 946

Młyńska
12a — 10. zdg 18 181

Komfortowy
słoneczny, także małżeństwu. — Młyńska 12, m. 6. zdg 18 145

Słoneczny
front. Mostowa 32, m. 6. zdg 18 196

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 18 165

Przyjezdnym
Plac Kolegiacki 5 — 3. zdg 18 159

Kanałowa
6 — 16. zdg 17 478

Śniadeckich
20 — 8. zdg 18 123

Szymańskiego
3 — 10. zdg 18 091

Niekrępujący
fortepianem. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 18 075

Pokoik
centralne, łazienka, panom. Fredry 12 — 19. zdg 18 173

Dwuosobowy
utrzymaniem. Przecznica 6 — 9. zdg 18 078

Dwuosobowy
panom. Garncarska 2 — 8. zdg 18 072

Ładny
słoneczny z utrzymaniem — bez Stary Rynek 80/82. II, m. 9. zdg 18 068

Słoneczny
frontowy, obszerny, kulturalnym. Grunwaldzka 19, m. 14. zdg 18 065

Jasna
5 — 9. 2 łączne. zdg 18 063

Matejki
39 — 7. Pg 29 975-57 338

16. SZUKA POKOJU

Czterech
panów poszukuje 3 pokoje, niekrępujące z łazienką, telefonem, utrzymaniem od 15 bm. Oferty Kurier Poznański zdg 17 306

Pokoiku
do 15.— śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 17 812

Próżny
1. 10. dla samotnej pani usługą. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 863

W pobliżu
Parku Wilsona poszukuje 2 nieumeblowanych pokoi. Niemiec, na stałej posadzie z komfortem od dnia 1 października 1937 r. Oferty Kurier Poznański zdg 17 891

Umeblowanego
próżnego 10. 15. pan. Jeżyce. — Oferty Kurier Pozn. zdg 18 134

17. LOKALE

Skład
z dwupokojowym mieszkaniem od 1. 11. br. Lodowa 43a, Nowy dom. Wskaże stróż. zdg 17 793

Ubikacje
nadające się wybitnie na warsztat lub składnicę elektryczność, tanio, wolne. Poznań, Strzałowa 2, m. 2 zd 17 426

Skład
z mieszkaniem do wynajęcia. — Marsz. Focha 114, m. 3. zdg 17 993

Ubikacji
parterowej — nadającej się na pralnię poszukuję. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 973

Garaż
na półciężarówkę w okolicy Starego Rynku poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 18 033

Skład
mieszkaniem, Górna Wilda 36, — wiadomość telefon 37-55. zdg 17 992

Garaż
duży, woda, światło, kanał. Siemiradzkiego 3. zdg 18 120

23. ROZMAITE

Obiady
najtreściwsze, najsmaczniejsze i najtańsze wydaje
Kuchnia Obywatelska
Plac Sapieżyński
nr. 3, obiad z 3 dań smaczny 50 gr. obiad z 3 dań większy, smaczny 70 gr, obiad z drobiu i dziczyzny 1,00. Wszelkie potrawy wydaje się na czystym maśle i smalcu. W abonamencie ceny zniżone. Obiady wydaje się do godziny 7-mej wieczorem. zdg 17 281

Prof. Fr. Postępska
(fortepian). Przyjmuje zapisy. Niezamożnym ustępstwa. Fredry 3 — 6. Pg 29 981-57,332 a

Książkowości
uproszczonej kto zaraz nauczy. cena, oferty Kurier Poznański zdg 18 132

Polonisty
na godziny wieczorne poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 18 085

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, Filia Focha 47 Prospekty bezpłatnie. zdg 15 191

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana nauczycielka
Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8
(dom narożny). zdg 16 477

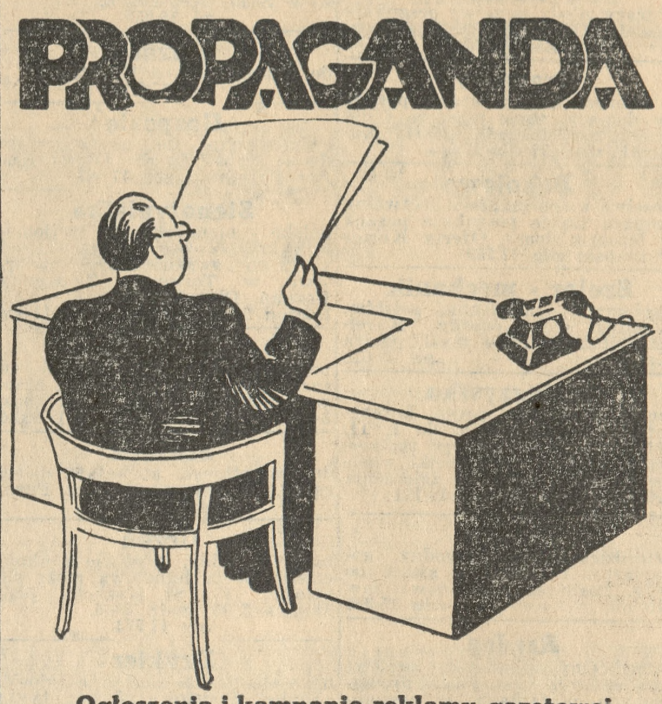

Ogłoszenia i kampanie reklamy gazetowej
projektuje i udziela fachowych porad
WYDZIAŁ PROPAGANDY
Wydawnictw Drukarni Polskiej Sp. Akc.
Poznań, św. Marcin 70
I piętro od godz. 16—18
zg 14318

Wizytówki
setka złotego. Ekspresdruk, — Grudnia 5. dr 24 162

Tłumaczenia
korespondencje hiszpańską, angielską, francuską, holenderską załatwiam. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 805

Akuszerka
Poznań. Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje udziela porady, pomocy położniczej. dg 23 872/3

Znana Adarelli przepowiada nieomylnie
z Braminów — ręki. Przyjmuje tylko Podgórna 13, mieszkanie 10 zdg 17 918

Dziecko
mające się narodzić oddam. Oferty Kurier Poznański zdg 17 895

Filateliści!
Ulepszone wydanie, powiększony nakład największego pisma filatelistycznego Polski do nabycia. Abonament roczny 6,— półroczny 3,— zł. wpłacić konto rozrachunkowe 3, Bydgoszcz, „Kurier - Filatel" — Bydgoszcz, Pomorska 36 ng 49 431

24. NAUKA

Pod protektoratem Towarzystwa Polsko - Angielskiego
rozpoczną się kursy języka angielskiego 16 września i 4 października. Wpisy codziennie — godz. 18 — 20, ulica Działyńskich 6, m. 5, tel. 40-42 dg 24 330

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowa 11.
2 października.
zdg 16 263

Kroju
modelowania damskiego. Neumannowa, Szkolna 3 — 26. zdg 17 883

Kursy kroju koncesjonowane
właścicielka Kazubowska
Masztalarska 8
zdg 17 870

Student
V r. med. udzieli korepetycyj w zakresie gimnazjum. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 819

Korepetycji
w jęz. niemieckim, początek francuskiego, gramatycznie i gruntownie udziela starsza nauczycielka. Oferty Kurier Poznański zdg 16 417

Wieczorowe Kursy Handlowe Sawickiego
Dypl. W. S. H. Wpisy codziennie, Kantaka 4. dg 24 385

Poznański
Instytut Muzyczny
Plan nauki, prospekty. Ogrodowa 4, Matejki 52. zdg 17 565

Lekcyj
fortepianu udziela gruntownie pedagog. Ratajczaka 11 a — 115, — wejście 8. zdg 12 803

Trio
dobrze zgrane, śpiewem potrzebne. Września, Rynek 1 Tuczyński. zdg 17 768

Saksofon
alt, dobrze utrzymany okazyjnie kupię. Oferty z ceną Kurier Poznański zdg 16 532

Dyplomowana
nauczycielka muzyki (fortepian). Cybulskiego 7 — 1, przy Alei Hetmańskiej. zdg 16 534

Trio
pierwszorzędne, podwójne instrumenty potrzebne, prowincja 1. 10. Oferty Kurier Pozn. zdg 18 124

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Sierota
szuka posady do dzieci. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 786

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, — sumienna, uczciwa szuka posady do samotnej osoby od 15-tego. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 880

Posługi
poszukuję. 2 × tygodniu. Oferty Kurier Poznański zdg 17 864

Uczciwa
poszukuje posługi od zaraz. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 868

Pokojowa
szuka posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 785

Poszukuję
posługi okolica Jeżyce. Oferty Kurier Poznański zdg 17 776

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 17 846

Pokojowa
poszukuje posady, najchętniej do Sanatorium. Oferty Kurier Poznański zdg 17 850

Uczciwa
dziewczyna szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 856

Dziewczyna
czysta, uczciwa, z polskim i niemieckim językiem, z gotowaniem lub bez w lepszy dom szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 906

Szukam
posługi śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 17 965

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 18 004

Starsza
dziewczyna szuka posługi z gotowaniem lub bez. Oferty Kurier Poznański zdg 18 001

Posługę
przyjmie na cały dzień lub przed południem. Oferty Kurier Poznański zdg 17 929

Szukam
posługi z gotowaniem w śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 18 113

Pokojowa
lub do pomocy gosposi szuka posady od 1. 10. Oferty Kurier Poznański zdg 17 953

Gospodyni
starsza, inteligentna, oszczędna, szuka posady samodzielnej. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 947

Uczciwa
poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 18 182

Poszukuję
posady gotowaniem 2 osób. — Oferty Kurier Pozn. zdg 18 195

Uczciwa
świadectwami poszukuje posługi gotowaniem lub bez, okolica Łazarz, Ostroroga. Oferty Kurier Poznański zdg 18 171

Dziewczyna
pracowita, uczciwa poszukuje posługi z gotowaniem i praniem. — Oferty Kurier Pozn. zdg 18 161

Gosposia
przychodnia poszukuje posługi. Oferty Kurier Pozn. zdg 18 156

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady z gotowaniem do wszelkich prac. Oferty Kurier Poznański zdg 18 157

Poszukuję
posady czysta i pracowita. Oferty Kurier Poznański zdg 18 084

Dziewczyna
do wszelkich prac dobrym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Pozńnski zdg 18 077

Dziewczyna
z dobrej rodziny, gotowaniem poszukuje stałej posady. — okolica obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 18 060

Młodsza
bezwzględnie uczciwa, religijna, poszukuje posady prac domowych zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 17 649

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 485

Służący
kawaler, lat 24, szuka posady od 1. 10. lub 15. 10. Zgłoszenia Najdek, Głuchowo, p. Czempiń. zdg 16 574

Starsza
poszukuje posługi z praniem. Fabryczna 35 a, m. 16. zdg 17 093

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 273

Dziewczyna
z prowincji poszukuje pracy bez gotowania od 15 września. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 261

Poszukuję
do samotnej osoby, samodzielna zaufana zaraz lub 15. Oferty Kurier Poznański zdg 17 259

Posady
do wszystkiego z małym gotowaniem od 15 poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 17 293

Praczka
szuka prania 2,50. Oferty Kurier Poznański zdg 17 376

Posługi
całodziennej, praniem, śródmieściu poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 17 307

Poszukuję
posługi lub posady od zaraz. — Oferty Kurier Poznański zdg 17 314

Posługi
poszukuje starsza, uczciwa, świadectwa dobre. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 17 316

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci lub do lekkich prac domowych od zaraz lub od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 17 327

Dziewczyna
samodzielna do wszystkiego szuka posady od 15. 9. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 590

Uczciwa
pracowita poszukuje posady, dobre gotowanie. Oferty Kurier Poznański zdg 17 733

Dziewczę
do prac domowych ze wsi szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 633

Prania
poszukuje. Fabryczna 13 — 32. zdg 17 291

Posady
do wszystkiego 1 osoby lub bezdzietnego państwa poszukuję od 1-go 10. Oferty Kurier Poznański zdg 17 330

Służąca
z dobrym gotowaniem szuka posady od 15 lub 1. 10. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 609.

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Piątek, 10 września.

6.15 audycje poranne; **11.15** audycja dla szkół: „Jak stary Widal dziękował bogom za jesienne dary" słuchowisko; **11.40** Ludwik van Beethoven: Sonata Es-dur op. — (Les adieux) (płyty); **11.57** sygnał czasu; **12.03** dziennik południowy **12.15** skrzynka rolnicza; **12.25** orkiestra wojskowa (z Wilna); **13.00** przerwa. (Patrz programy lokalne); **15.45** wiadomości gospodarcze; **16.00** rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa); **16.15** Polska Kapela Ludowa pod dyr. Feliksa Dzierżanowskiego; **16.45** „Z pustyni — ziemia obiecana" — reportaż z Palestyny; **17.00** najpiękniejsze melodie operetkowe — koncert rozrywkowy z Targów Wschodnich we Lwowie; **17.50** błonica i szczepienie ochronne — pogadanka; — **18.00** skrzynka ogólna **18.15** pogadanka konkursowa; **18.20** orkiestra Alfreda Campoli'ego i duety fortepianowe (płyty); **18.50** pogadanka aktualna; **19.00** symfonie Beethovena — IX audycja (płyty); IX Symfonia d-moll op. 125; **20.10** — wiadomości sportowe; **20.20** muzyka lekka; **20.45** dziennik wieczorny **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** — muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R: **21.45** „Pan Tadeusz" Adama Mickiewicza — (fragment z księgi XII — „Kochajmy się"). Recytuje Stefan Jaracz; **20.00** koncert solistów. Wykonawcy: Maria Wiłkomirska — fortepian i Kazimierz Wiłkomirski — wiolonczela (z Torunia); **22.50** ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

WARSZAWA

Warszawa II — 13.00 koncert Kwartetu Lenera (płyty); **14.00** — parę informacji; **14.06** koncert rozrywkowy (płyty); **15.00** „Porządkowanie mieszkania po wakacjach" — pogawędka gospodarska; **15.15** koncert solistów. Wyk. Maria Barówna — fortepian. Berta Bragińska — śpiew; **22.00** wiadomości sportowe; **22.05** „Trzy listy prababki" — nowela; **22.20** — muzyka lekka (płyty) **23.15** muzyka taneczna z dancingu „Cafe-Club".

POZNAŃ

Poznań — 11.40 z twórczości Gunoda płyty: **12.15** muzyka dla wsi. Melodie ludowe wykona Sylwester Wesołowski na harmonijkach ustnych: **13.00** życie kulturalne i społeczne Poznania. **13.05** z twórczości Franciszka Lehara, płyty; **14.05** przegląd giełdowy; — **14.15** tańce z operetek, płyty; — **18.00** pieśni Mieczysława Karłowicza w wyk. Janiny Tillgner-Zakrzewski, sopran; **18.20** „Umówiony sygnał!" — obrazek słuchowiskowy dla dzieci; **18.30** jak śpiewa ulubieniec Paryżan płyty; **18.45** wiadomości sportowe lokalne; **19.00** melodia — rytm — harmonia (płyty); **23.00** „Londyn — New York" płyty.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

16.00 Koenigsw. — Koncert rozrywkowy. **16.05 Wiedeń** — Muzyka z płyt. **16.10 Praga.** — Muzyka lekka. **17.05 Sztokholm.** — Muzyka lekka. **17.15 Rzym.** — Koncert m. kameralnej. **17.50 Koszyce.** — Pieśni węgierskie. **18.00 Hilversum I.** — Muzyka i pieśni. **Kopenhaga.** — Melodie jazzowe. **Lipsk.** — Koncert Drezd. Ork. Filharmonicznej. **18.50 Droitwich.** Muz. taneczna. **19.00 Ryga.** — Koncert utw. Czajkowskiego. **Monachium.** — Wieczór muzyki operowej. **19.25 Wiedeń.** — Wesoły wieczór muzyczny. **20.00 R. Romania.** — „Madame Butterfly" op. Pucciniego (płyty). **Budapeszt.** — Recital fort. Dohnanyi'ego. **Bruksela flam.** — Koncert utw. Schuberta. **20.30 Paris PTT** — „La Traviata" op. Verdiego. **Lille.** — „Orlątko" dramat muz. Honnegera, wg. Rostanda. **Lyon.** — Koncert humorystyczny Ork. Narodowej. **20.35 Droitwich.** — „Erioca" symf. III Beethovena tr. z Queens Hall'u. **Praga.** — „Pan Twardowski" poemat Vrchlickiego z muz. Jeremiasa. **21.00 Budapeszt.** — Popularne arie węgierskie. **Radio Paris.** — „Ariadna na Naxos" op. R. Straussa. **Rzym.** — „Juski" opt. Benatzky'ego. **Mediolan.** — Koncert symf. **22.00 Sztokholm.** — Koncert orkiestry. **22.20 Wiedeń.** Koncert rozrywkowy. **23.00** — **Koenigsw., Kopenhaga, Frankfurt, Droitwich.** — Muzyka taneczna. **24.00 Frankfurt i Sztutgart.** — Utwory Liszta Berlioza i Rimskij-Korsakowa.

POMOCNIK

dzielny ekspedient, fachowiec, uczciwy, władający językiem niemieckim z utrzymaniem potrzebny od 1. 10. **Jan Portalski Nast. M. Kornobis, Handel żelaza, Gostyń.** ng 49 699

Posługi

poszukuje dziewczyna uczciwa. — Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 17 003

Mężatka

poszukuje posługi do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 17 236

Gosposia - pokojowa

rok nauki, praktyka, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 199

Panienka

obsłuży przed południem za obiad. Oferty Kurier Poznański zdg 17 231

Posługi

poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 17 126

Szukam

posługi z praniem, świadectwa. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 657

Służąca

uczciwa, szuka posady do wszystkiego od 15 września. Oferty Kurier Poznański zdg 16 990

b) Inni

Panienka

roczną praktyką biurową, dobrym świadectwem szuka posady w poważnym przedsiębiorstwie. Łask. zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 377

Kupiec chrześcijanin

lat 30, dobrze ustosunkowany — wśród kupiectwa, oraz obywateli ziemskich — obeznany z pracą zewnętrzną poszukuje zastępstwa wzgl. przedstawicielstwa

poważnej firmy.

Dysponuje ewentl. własnym środkiem lokomocji. Łask. zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 17 758

Prasowaczka

z praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 878

Wychowawczyni

kochająca dzieci, praktyka przedszkolu, robótki, gotowanie, wyrzeczenie szuka posady 15 września. Łaskawe oferty Cichorska, Buk. Ng 48 810

Początkująca

poszukuje bezpłatnej praktyki biurowej. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 787

Książkowy

doświadczony kupiec szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 780

Służąca

z dobrymi świadectwami do wszelkich prac szuka posady od 1. na małe miasto. Oferty Kurier Poznański zdg 17 873

Leśnik

długoletnią, samodzielną praktyką, dobre świadectwa i polecenia, dobry hodowca i pielęgnator lasów, przyjmie posadę od 1. 10. br. na większy rewir jako samodzielny. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 17 772

Woźny - inkasent

portier z prowincji z kaucją, bez pośredników, szuka posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 769

Pióra Wieczne

również naprawa

Ołówki

automatyczne

Papier

Wszelkie przybory szkolne i rysunkowe Hurt. — Detal.

Aquila,

Św. Marcin 61 — Plac Wolności 9. ng 49 514

TEATRY

Poznań, czwartek, 9. 9.

TEATR POLSKI: Czwartek, 9. 9. godz. 20: „Wieczne pióro".

KINA

Poznań, czwartek, 9. 9.

APOLLO: „Droga do Rio".
CORSO: „Burza nad światem".
GLORIA: „Dama Kameliowa".
GWIAZDA: „Ty co w Ostrej świecisz Bramie".
METROPOLIS: „Zwyciężyły kobiety".
OŚWIATOWE T. C. L.: „Pod dwiema flagami".
RENAISSANCE: „Szarże lekkiej kawalerii".
SŁOŃCE: „Tajemnica Starego Zamku".
SFINKS: „Miłość w masce".
ŚWIT: „Na straży prawa".
TĘCZA-Łazarz: „Ucieczka Tarzana".
TĘCZA-Wilda: „W cieniu samotnej sosny".
WILSONA: „Matura".

Szofer - służący

poszukuje posady zaraz lub później, najchętniej w Poznaniu. — Oferty Kurier Poznański zdg 17 766

Rzeźnicko-wędliniarski

czeladnik szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 764

Szofer

ślusarz z praktyką, kawaler poszukuje posady, może złożyć 500 zł kaucji bankowej. Oferty Kurier Poznański zdg 17 821

Biegłego

urzędnika, biuralistę, bilansistę, korespondenta znajdziesz zwracając się do Sekcji Pośrednictwa Pracy — „Bratniej Pomocy" SSSUP. — Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 7, tel. 39-46 zdg 15 267-8

Leśnik-urzędnik gospodarczy

25 lat wzorowy, — samodzielnej praktyki, energiczny, sumienny, długoletnie świadectwa i polecenia przyjmie posadę od 1. 10 br. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 773

Stenotypistka

polsko-niemiecka, ze znajomością języka francuskiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 18 041

Dzielna

ekspedientka z konfekcji damskiej szuka posady branża obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 17 996

Panienka

poszukuje wszelkiej naprawy poza dom lub posady pokojowej. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 987

Radiotechnik

monter — szereg specjalizacji — długoletnia praktyka — poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 896

Panienka

do obsługi gości, siła wykwalifikowana szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 18 101

Biuralistka

pisząca na maszynie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 18 052

Piętnastoletnia

porządnej rodziny przyjmie posadę do dzieci lub inną bezpłatnie. Oferty Kurier Pozn. zdg 18 191

Krawczyni

inteligentna, znająca dobrą pracę szuka pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 17 949

Ogrodnik

bażanternik, kawaler, miłej powierzchowności, znający się na wszystkich gałęziach swego zawodu szuka posady od zaraz lub później. Agentura Kuriera Pozn. Gdynia. ng 49 031

Nauczycielka

egzaminowana, powszechnej, prawo nauczania, doskonały niemiecki, znajomość francuskiego, muzyka średnia, szuka posady. — Pensja 25,— Oferty Kurier Poznański zdg 18 177

Piekarz - cukiernik

młody poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 18 081

Maturzysta

przyjmie pracę biurową. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 17 312

Panienka

lat 18, 6 kl. gimnazjum włada dobrze językiem niemieckim poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 252

Kucharz - praktykant

kawaler, lat 20, pragnący uzupełnić swoją naukę dalszą praktyką, poszukuje posady pomocnika, za małym wynagrodzeniem. Łask. zgłoszenia do eksp. Kuriera Pozn. zdg 17 383

Woźny

inkasent poszukuje posady wysoką gwarancję. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 591

Dziewczyna

dobre świadectwa szuka posady do dzieci lub pomocy pani domu od 15. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 524

Panienka

ukończoną szkołą przemysłową wydziałową, praktyką kupiecką, szuka posady ekspedientki, biurowej do starszej pani, dzieci lub innej. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego, Gniezno 1 241 ng 49 101

Rutynowany mechanik

zdolny kupiec, lat 34, poszukuje posady kierownika zakładu mechanicznego lub magazynu ewtl. przedstawicielstwo. Może złożyć kilka tysięcy złotych kaucji. Oferty proszę skierować do Kuriera Poznańskiego Ng 48 811

Panienka

poszukuje posady w jakiemkolwiek składzie Oferty Kurier Poznański zdg 17 345

Uczeń

17-letni zdolny szuka miejsca jako rusznikarz lub tokarz. Łaskawe zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 17 364

Krawcowa

samodzielna szuka posady po domach. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 420

Krawcowa

szuka posady poza dom, jesienne modele wykonanie pierwszorzędne. Mostowa 32, m. 6. zdg 17 461

Młoda

szuka posady ekspedientki w kawiarni — cukierni. Łaskawe zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 17 687

Panienka

znająca ekspedycję branży kolonialnej — drogeryjnej szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 686

Lokaj

służący młody, uczciwy poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 17 752

Krawcowa

z dobrym krojem szuka posady po domach, szyje płaszcze i dla dzieci, 2 zł dziennie. Oferty Kurier Poznański zdg 17 615

Pokojowa

uczciwa z dobrymi świadectwami, znająca szycie poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 17 759

Szofer - mechanik

dyplomami francuskim, polskim, samotny, szuka posady. Karolczak Roman, Prawomyśl, poczta Kaczory. ng 49 618

Maturzystka

łacina, francuski, rutyn, korepetytorka, przygotowuje do I, II, III gimnazjalnej nowego typu — szuka posady nauczycielki, chętnie na wieś. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 111

Rządca

czterdziestoletni, oszczędny, gospodarny, rutynowany szuka posady. Poste-restante, Inowrocław „Rolnik". zdg 15 345

Rządca

samodzielny kilkuletnią praktyką większych intensywnie prowadzonych majątkach w poznańskim poszukuje stanowiska z dniem 1. 10. 1937 r. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 358

Szofer

początkujący, czerwony dyplom, szuka posady na autobusy jako kasjer z kaucją. Oferty Kurier Poznański zdg 17 295

Ogrodnik

dobry fachowiec, kilka lat praktyki wzorowych majątkach szuka posady żonatego. Oferty Kurier Poznański zdg 17 297

Ogrodnik

szofer, czerwony dyplom, lat 36, szuka posady do willi ewentl. na majątek za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurier Poznański zdg 17 296

Fryzjerka

kursistka z praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 17 549

Zbożowiec

29 lat, zdolny, energiczny, korespondencja, maszyna, książkowość, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 435

Panienka

lat 20, szuka posady do wszystkiego z gotowaniem i do wszystkiego od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 16 902

Dzielna

ekspedientka rzeźnicko - wędliniarska, kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 879

Osoba

średni wiek szuka posady, pielęgniarki przy chorych, zajmie się gospodarstwem i wychowaniem dzieci. Krüger. Św. Marcin 5 — skład. zdg 16 862

Panienka

do składu i do pomocy w domu, szuka posady od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 16 901

Panienka

trzyletnią praktyką w przedsiębiorstwie handlowym, najchętniej hurtownia tytoniowa zaraz, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 917

Panna

ze — znajomością krawieczyzny damskiej, krojem, robótkami, — obeznana wszelką pracą domową poszukuje posady pokojowej lub do dzieci od 15 września. Oferty najchetniej — z podaniem pensji, Kurier Poznański zdg 16 892

27. WOLNE MIEJSCA

Młodego

krawca. Młyńska 12a, m. 10. zdg 17 746

Posługaczkę

raz w tygodniu od zaraz. Działyńskich 2, m. 9. Brzozowska. zd 17 914

Posada

asystenta lub asystentki młodych na wyjazd do sztuki magicznych od zaraz. Zgłoszenia „Pawilon", Poznań, M. Focha 15. zdg 17 749

Pomocnik

szewski potrzebny zaraz na nowe i reparacje ul. Nad Wierzbakiem 20, m. 15. zd 17 950

Nauczycielka

pozwoleniem na majątek, niemiecki pożądany. Odpisy świadectw referencje, warunki Kurier Poznański zdg 17 495

Książkowa

wyreczycielka potrzebna od 1-go października obeznana książkowością W. I. R. i gospodarstwem domowym. — Zgłoszenia, kopie świadectw i warunki Majętność Manieczki, pow. Śrem. zdg 16 437

Fryzjerka

ondulacja żelazkowa wodna i manicure potrzebna zaraz. Czesław Saja, Kruszwica. zd 16 959

Służąca

do wszystkiego od 15. Miła 21. zdg 17 800

Gosposię

i dziewczynę do gotowania do dworu 30 zł i 20 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 17 887

Stenotypistka

polsko - niemiecka ze znajomością książkowości potrzebna od zaraz do poważnego przedsiębiorstwa w Toruniu. Zgłoszenia Poznań, Plac Wolności 9, m. 15. telefon 55-17. zdg 17 866

Służąca

młodsza na wieś do 2 osób od zaraz potrzebna. Zgłoszenia Marszałka Focha 70, m. 7, od godz. 3—7. zdg 17 881-2

Służąca

do wszystkiego, kochająca dzieci zaraz. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 17 795/6

Uczeń

uczciwy, pilny, możliwie z ukończoną szkołą handlową może się zgłosić. F-a St. Koźlicki, plac Wolności 10, godz. 5—6. zdg 17 774

Drykier

na stałą posadę może się zgłosić. „Embe" Pocztowa 23. zdg 18 854

Krawcowa

biegła potrzebna pracownia sukien. ul. Skryta 10, m. 5. zdg 17 998

Chłopiec

do posyłek pożądana znajomość niemieckiego. Oferty Kurier Poznański zdg 17 911

Panienka

do pomocy w gabinecie lekarskim potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 17 964

Posługaczka

potrzebna. Ratajczaka 11a — 70 zdg 17 963

Wybijaczki

obciągaczki przyjmie zaraz. „Fabiola", Poznań, Marcinkowskiego 5. zdg 17 960

Służąca

potrzebna. Wrocławska 38, m. 37 zdg 17 985

Inteligentna

do pomocy, prowadzeniu pensjonatu, góry

portier polecony

warunki. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 17 984

Posługaczka

z praniem potrzbena. Pocztowa 29 Kawiarnia. zd 17 958

Fryzjer

zaraz. Cieszkowskiego 7. zdg 18 032

Fryzjer mistrz

zaraz. M. Żuromska, Szkolna 7/8, Szlifiernia. zdg 18 024

Dzielnych

agentów do sprzedaży ratalnej radio-odbiorników poszukujemy. — Dom Radiowy, 27 Grudnia 4. zdg 18 018

Podróżujący

któryby przyjął dodatkowo kolekcję towarów krótkich i trykotaży za prowizję poszukiwany. — Oferty Kurier Pozn. zdg 17 994

Młoda

6 godziny dziennie. Dolna Wilda 32 — 7. zdg 17 988

Pomocnik

ogrodniczy potrzebny. Jeżycka 32. zdg 17 892

Ekspedientkę

do cukierenki zaraz. Poznańska 49, m. 5. zdg 18 142

Samotny

do rozwożenia pieczywa z kaucją oraz uczeń piekarski potrzebni. — Zasada. Młyńska 2. zdg 18 119

Potrzebna

dziewczyna. Pocztowa 28 — 4. zdg 18 102

Piegi giną OD KREMU i MYDŁA EFELIS

R. Barcikowski S. A. Poznań ng 47 944/50

Pisarz gospodarczy

energiczny z praktyką pod dyspozycję. Książkowość, korespondencja, dozór podwórza, — dorywczo, pola potrzebny. Pościel własna, świadectwa, — Majętn. Kretków, p. Żerków. dg 24 361

Panienka

do dzieci, możliwie francuskim. Zgłoszenia podaniem referencji, wymaganej pensji do Kuriera Poznańskiego zdg 18 186

Akwizytorów

na Poznań, okolicę na radioodbiorniki Philipsa. Oferty: „Par" pod 57.343 Pg 29 994-57,343

Kucharka

pensjonatowa wprawna, dobre świadectwa potrzebna do Kliniki Marii Magdaleny 3. zdg 17 957

Tapicerzy

mogą się zaraz zgłosić. 27 Grudnia 5. zdg 17 956

Dziewczyna

z gotowaniem i praniem potrzebna Gustawa Potworowskiego 2, m. 6, (róg Marsz. Focha 100). zdg 17 940

Otulacz

na roboty izolacyjne, ciepłochronne od zaraz. Zgłoszenia podaniem pensji i czasu praktyki. Agentura Kuriera Poznańskiego, Gdynia pod „Izoler". ng 49 032

Gajowy

potrzebny od 1. 10. 1937 r. do majątku Brzeziny. Świadectwa, referencje i fotografię przesyłać: — Majątek Brzeziny, poczta Brzeziny Kaliskie. zdg 18 178

Sprzedawców

na radioodbiorniki — światowej marki, sprzedaż ratalna. Oferty „Par" pod „57,342". Pg 29 980-57,342

Fryzjerka

dzielna. Klasztorna 3. zdg 18 194

Szofer - mechanik

na samochody osobowe potrzebny. Wodna 22, m. 8. zdg 18 168

Prasowaczka

siła pierwszorzędna potrzebna 15. 9. na Marsz. Focha. Oferty Kurier Poznański zdg 18 093

Marszantka

potrzebna. Hain, Sapieżyński 1. zdg 18 087

Kucharka

przychodnia do gotowania obiadów potrzebna. Adres Kurier Poznański zdg 18 086

31. ROZRYWKA

Dogodne warunki

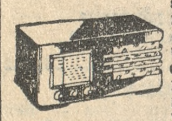

spłaty, przy minimalnej wpłacie gotówkowej, umożliwiają — obecnie każdemu nabycie wspaniałych aparatów

Prems i Telefunken

Prosimy jeszcze dziś odwiedzić nasz salon demonstracyjny.

RADIOLAVOX

Poznań, Ratajczaka 14. Telefon 32-15. n 49 331

Tylko

fabryczny markowy aparat jak

Telefunken

lub inny

kupimy

bowiem radiomonterzy i radioeksperci uznając niepowodzenie swej produkcji przystąpili do sprzedaży tylko markowych aparatów. Rękojmią gwarancji jest jednak poważna firma radiowa, a taką jest:

Radiomechanika

św.

Marcin

numer

25

telefon 12-38. dg 24 300

Dama

kameliowa — Greta Garbo, Kino Gloria. zdg 18 099-100

Monterów

udzielających

wyjaśnień

wysyłamy

bezpłatnie

do aparatów

Radiomechanika

św.

Marcin

numer

25

dg 24 176

Czy to

możliwe

by można nabyć za cenę

295,— zł

5 lampową, 7 obwodową superheterodynę?

Tak

w firmie

Pełczyński,

Fredry 12, tel. 39-11 zdg 17 978

Radioodbiorniki

na

Spłaty

18 mies.

Bez

wystawienia

Weksli

obiegowych, sprzedaje

Radioekspert

Śniadeckich 1, tel. 64-44. Pg 29 993-57,341

„Matura"

Simone Simon, Herbert Marschall. — Kino Wilsona. zdg 18 076

Czy to możliwe?

Superhetorodyna 5 lamp 7 obwodów tylko za

295,—

a jednak tak jest

Kosmos

Pionier, wyjątkowa sprzedaż.

RADIO ŚWIAT Ratajczaka 10

Ng 48 816-17

„Kapelusz"

Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi często nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2 podwórze. zdg 6 693/4

Humor zagraniczny

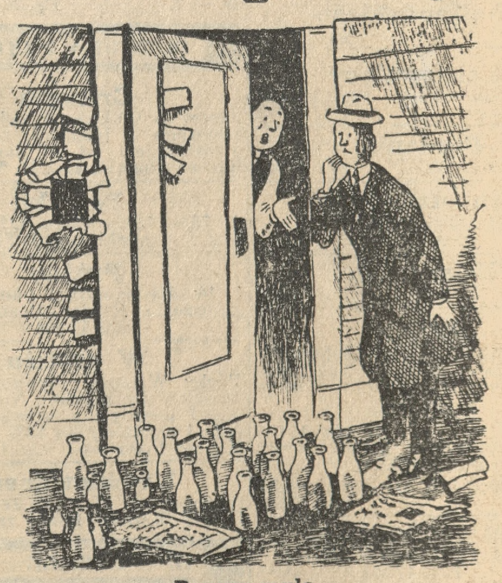

Pozory mylą.

— Wchodź śmiało, Karolu. Dekoracja ta jest przeznaczona dla komornika.

(Passing Show, **Londyn**).

Przedpłata na miesiąc wrzesień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20 w agencjach w mieście zł 3.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10. w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 44 61, 14-76 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14 76, 35 24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200-119.